МЕСИЛОѲЪ ГАЛИМОДЪ.

или

УЧЕБНАЯ КНИГА

Русскаго Языка

съ переводомъ на еврейской языкъ

Для Евреевъ.

СОСТАВЛЕНА

Залкиндомъ Эпштейномъ.

ВАРШАВА, 1869.

Въ Типографіи Н. Шрифтгиссера.

מסלת הלמוד

או

סֵפֶר ללמד לשון רוסיא

עם העתקה אל לשון עברי

לעבְרים

מאת

זלקינד בריש עפשטיין

שנת תרכ״ט לפ״ק

ווארשא

בדפוס הרבני מוה׳ נתן שריפטגיססער נ״י

הקדמה

דרך התגרים בתחלה מַראים הגרועים ואח"כ הטובים. כן אנכי אבחר דַּרְכָּם ואוציא לאור בתחלה הספר הנוכחי הזה. מעט הכַּמות ורב התועלת ללמד לעברים לשון רוסיא. שפת ארץ מולדתֵנו. טרם אחַלק לבני ישראל ספר המלים: „רוסית־עברית". אשר יש עמדי בכתובים. רובץ על פתח הדפוס, ומחכה. אם תֵטיב שאֵת המחברת הזאת אזיהיה זה יוצא וזה נכנס.

על תועלת הספר הזה אָעִידָה לי שני עֵדים נאמנים: א) את ההכ־ח לדעת שפת ארץ מולדתו לכל איש ישראל. אשר כבר צווחו קַמָאֵי מהחובה הזאת, וכבר נודע לכל איש החסרון הזה. כי בלעדו חַיָו אינם חַ־ִים. אם מצפה הוא על פתח חבֵרו היודע לכתוב למענו כל דבר הצריך לו: ב) ואת הספרים הרבים אשר נעשו ועוד יחוברו בכל יום ויום. בדרך זה בלשונות אחרות.

ואם ישאל השואל: מה העברית והשפה הקדושה הזאת? הלא דַי גם טובים לנו ספרים כאלו בשפת אשכנזית או בשפה אחרת? גם אנכי אשאל לו: מה יעשה הַבן שלא למַד ולא בָן בשפה הזאת? מה יעשה האיש אשר המקום והזמן. עניניו או תשוקתו גם חָפצו עמדו לו עד היום לשטו מבלי דעת שפה אחרת זולתי שפה העברית אשר

היא כמעט באמנה אתו . והיא לשונו היְוָני . התלמודִי . התחכמוני והאלהי . ועתה הנה העירו החשק גם ההכרח את רוחו לדרוש את לשון ארץ מולדתו ? אַיֵה מורה ואַיֵה ספר ? המורה או הספר האשכנזי ידברו לו לשון אחרת — מורה יהודי ידבֵר אליהם לשון יהודית המדובר בין היהודים . תערובות לשונות שונות . אשר בשום אופן לא יוכל להעתיק ולתרגֵם המלה כראוי בעבור חסרון מלות ודרכי הדבור בשפה הזאת — ומורה רוסִי . יְבאֵר לו רוסִי ברוסִי . אשר גם בזה יִלאה הלומד ומלמדו .

אי לזאת הנה לפניך . תלמיד חביב . מכלת הלמוד לדרוך לאט לאט במשעול הכרם . כרם חמד לשון רוסיא . שפת ארץ מולדתך : הנה ערכתי פה דרך והלך אלך בעקבות התלמיד להוליכהו מעט מעט מן הקל אל החֹמור ואלמדהו :

א) האלפא בית״א ותנוך הקריאה .

ב) משפטים קצרים הנוגעים אל צרכי האדם .

ג) מאמרים קצרים ודרכי הַמִבְטָא .

ד) שיחות בין איש לרעו .

ה) כפורי מוסר ומעשי יושר .

ו) אמרי בינה .

ולפני כל משפט ומאמר הצגתי המלות הבאות במאמר אחת אחת . כל מלה רוסית מתורגמה בעברית .

כל אלה לקטתי ממבחרי מחבְרי רוסיא והעתקתים אל לשון עברי כמעט מִלה במִלה להקל על התלמיד . ולזאת ישא נא לי הקורא פנים אם ימצא במקומות רבים המאמרים מְעֻתָקים והולכים על דרך סגנון לשון רוסיא . כי כמעט נדרתי לי לשמור צעדי הלשון הזה ובכל האפשרי לילך בעקבותיו לבלתי נטות (רק במקום ההכרח) ימין ושמאל . ולבד מזה מי לא ידע מלאכת ההעתקה הקשה . ובפרט משפה

המרוברת לשפה שאינה מדוברת משפה המלאה אומר ודברים . (מלות רבות) לשפה עניה סוערה כעברית (המבינים יבינו והמשכילים ישכילו .)

זלקינד ב״ר שבתי עפשטיין מזאגר

АЗБУКА.		אל׳פא ביתא.
А а	כמו	אַ
Б б	—	בּ
В в	—	וו , בֿ
Г г	—	דו , ה , ג
Д д	—	ד
Е е	—	יֶ , יעֶ , עֶי
Ж ж	—	שׁז
З з	—	ז
И и	—	אִי , יִ
І і	—	(חירוק יוד) יִ
К к	—	ק
Л л	—	ל
М м	—	מ , ם
Н н	—	נ , ן
О о	—	אָ
П п	—	פּ
Р р	—	ר
С с	—	ס
Т т	—	ט
У у	—	אֻ , וּ
Ф ф	—	פֿ , ף
Х х	—	כֿ , ח

Ц	ц	—	צ , ץ
Ч	ч	—	טש
Ш	ш	—	ש
Щ	щ	—	סטש
Ъ	ъ	—	שוא נח חזק
Ы	ы	—	איה גרונית
Ь	ь	—	שוא נח קַל
Ѣ	ѣ	—	יֶע , יֵ
Э	э	—	עֶ
Ю	ю	—	יֻ , יוּ
Я	я	—	יַ
Ѳ	ѳ	—	תּ , טה
Ѵ	ѵ	—	אי
Й	й	—	יוד שְׁוָאִית , יְ

— 1 —

Упражненіе для чтенія — לעוּעאיבוּנג. חִנּוּךְ הַקְּרִיאָה

А, אָ а, אַ		Га,	גַא	ег,	יֶעג	же,	שְׁזֶע
аб	אַב	га,	גַא	Ва,	וַוא	еж,	יֶעשז
Аб,	אַב	Да,	דַא	ве,	ווֶיע	За,	זַא
ба,	בַּא	да,	דַא	бе,	בֶּיע	зе,	זֶיע
Ба,	בַּא	Ев,	יֶעוְ	Жа,	שְׁזַא	И,	אִי

и,	אִי	ал,	אַל	бо,	בָּא	оп,	אָפּ
Би,	בִּי	Ле,	לֶיע	об,	אָב	По,	פָּא
би,	בִּי	ел,	יֶעל	Во,	וָוא	пи,	פִּי
Ги,	גִי	Ил,	אִיל	во,	וָוא	ип,	אִיפּ
иг,	אִיג	Ли,	לִי	ов,	אָוו	пе,	פֶּיע
Ди,	דִי	Ал,	אַל	Го,	גָא	Ра,	רַא
ид	אִיד	Аз,	אַז	ог,	אָג	ра,	רַא
ив,	אִיו	Ак,	אַק	од,	אָד	Ро,	רָא
Ви,	וִי	Ма,	מַא	До,	דָא	ор,	אָר
Жи,	שׁזִי	ма,	מַא	Жо,	שׁזָא	ри,	רִי
зи,	זִי	Ам,	אַם ، אַמ	ож,	אָשׁז	ир,	אִיר
из,	אִיז	Ми,	מִי	Ко,	קָא	ер,	יֶער
Иб,	אִיבּ	Ме,	מֶיע	ок,	אָק	Ре,	רֶיע
Ie,	יֶע	ем,	יֶעם	ол,	אָל	ар,	אַר
ia,	יַא	Ем,	יֶעם	Ло,	לָא	Ар,	אַר
К, к,	ק	На,	נַא	Мо,	מָא	Со,	סָא
Ка,	קַא	Ан,	אַן	ом,	אָם	ос,	אָס
ак,	אַק	ан,	אַן	он,	אָן	Са.	סַא
Ке,	קֶע	не,	נֶיע	Но,	נָא	ас,	אַס
Ки,	קִי	ни,	נִי	Па,	פַּא	Ас,	אַס
Ик,	אִיק	ин,	אִין	ап,	אַפּ	си,	סִי
ек,	יֶעק	О, о,	אָ	еп,	יֶעפּ	ис,	אִיס
Ла,	לַא	Бо,	בָּא	Еп,	יֶעפּ	Ис,	אִיס

Се,	סֶע	Зу,	ז	иф,	אִיף	Ча,	טְשַׁא
Ес,	יֶעס	уз,	אוּז	уф,	אוּף	Ач,	אַטְשׁ
Та,	טַא	ук,	אוּק	Фе,	פֶע	Че,	טְשֶׁע
Ат,	אַט	Ку,	קוּ	Еф,	יֶעף	Чи,	טְשִׁי
от,	אָט	ул,	אוּל	Х, х,	ח , כ	Чо,	טְשָׁא
та,	טַא	лу,	לוּ	Ах,	אַך	Чу,	טְשׁוּ
от,	אָט	Му,	מוּ	Ха,	כַא	Оч,	אָטְשׁ
те,	טֶע	Ну,	נוּ	Ех,	יֶעך	уч,	אוּטש
Ти,	טִי	ун,	אוּן	Іо,	יָא	Ша,	שַׁא
ит,	אִיט	ум,	אוּם	Хо,	חָא	Шо	שָׁא
Ет,	יֶעט	Уп,	אוּפּ	ох,	אָך	Ше,	שֶׁע
У, у,	אוּ	Пу,	פּוּ	Хи,	חִי	Ши,	שִׁי
Уб,	אוּב	Ру,	רוּ	Хе,	חֶע	Шу,	שׁוּ
Ув,	אוּב	ур,	אוּר	Ец,	יֶעץ	аш,	אַשׁ
Бу,	בּוּ	Су,	סוּ	Це,	צֶע	Ош,	אָשׁ
бу,	בּ	ус,	אוּס	цо,	צָא	Щ, щ,	סטש
Ву,	בוּ	Ту,	טוּ	ца,	צַא	Ща,	סְטְשַׁא
Гу,	גוּ	ут,	אוּט	ац,	אַץ	Ще,	סְטְשֶׁע
уг,	אוּג	фа,	פַא	Ац,	אַץ	Щи,	סטשִׁי
Ду,	ד	Фо,	פָא	цу:	צוּ	Що,	סְטְשָׁא
Уд,	אוּד	фа,	פַא	Ху,	חוּ	Щу,	סְטְשׁוּ
Уж,	אוּשז	Аф,	אַפ	ух,	אוּך	Ащ,	אַסְטְשׁ
Жу,	שְׁזוּ	Фи,	פִי	Уц,	אוּץ	ещ,	יֶעסְטְשׁ

ищ,	אִיסְטְשְׁ	дымъ,	דִיהם	ѣшь,	יֶעשְׁ	вю,	בְיוּ
Ущ,	אֻסְטְשְׁ	Ъ,	שְׁוָא נָח קַל	Э,	עֶ	тю,	טְיוּ
Ощ,	אָסְטְשְׁ	абь,	אַבְּיְ	эб,	עֶב	рю,	רְיוּ
Ъ,	שְׁוָא נָח חָזָק	ать,	אַטְיְ	эв,	עֶוֹ	мю,	מְיוּ
абъ,	אַבְּ	быть,	בִּיטְיְ	Эг,	עֶג	Я, я,	יַ
авъ,	אַוְ	оль,	אָלְיְ	Это,	עֶטָא	ябъ,	יַבּ
адъ,	אַדְ	моль,	מָאלְיְ	эд,	עֶד	ядъ,	יַד
объ,	אָבְּ	толь,	טָאלְיְ	Эж,	עֶשׁז	яга,	יַגַא
ухъ,	אוּךְ	боль,	בָּאלְיְ	Эз,	עֶז	яво,	יַבָא
изъ,	אִיזְ	мать,	מַאטְיְ	Эль,	עֶלְיְ	яп,	יַפּ
ежъ,	יֶעשְׁזְ	братъ	בְּרַאט	Эк,	עֶק	яло,	יַלָא
Ы,	אִיה גְרוֹנִית	Ѣ,	יֶי	Эм,	עֶם	мя,	מְיַ
бы	בִּיה	ѣб,	יֶיב	Эн,	עֶן	ня,	נְיַ
вы,	וִיה	ѣд,	יֶיד	Эп,	עֶפּ	ря,	רְיַ
ды,	דִיה	бѣ,	בְּיֶע	Эр,	עֶר	ся,	סְיַ
Зы,	זִיה	дѣ,	דְיֶע	Эс,	עֶס	Ѳ, ѳ,	ת
Ны,	נִיה	вѣ,	וְיֶע	Эф,	עֶפ	Ѳо,	תָא
ры,	רִיה	ѣлъ,	יֶעל	Эхъ,	עֶךְ	Ѳе,	תֶע
пыръ,	פִּיהר	ѣль,	יֶעלְיְ	Юбъ,	יוּב	риѳ,	רִית
ты,	טִיה	тѣ,	טְיֶע	юва,	יוּבַא	Ѳи,	תִי
сылъ,	סִיהל	сѣ,	סְיֶע	юдъ,	יוּד	Ѳра,	תְרַ
цыпъ,	צִיהפּ	вѣкъ,	וְיֶעק	юр,	יוּר	V,	א
былъ,	בִּיהל	мѣлъ,	מְיֶעל	Лю,	לְיוּ	vпо,	אִפָּא

Өүм,	תְּמְ	ай,	אַי	ой,	אָי	я.	יַ
үс,	אִים	ей,	יֵעְי	уй,	אוּי		
Й,	יוד שואית יְ	ій,	יִי	юй,	יוּי		

НѢКОТОРЫЯ НЕОБХОДИМЫЯ ПРА́ВИЛА ДЛЯ ЧТЕ́НІЯ.

כללים אחדים הכרחים לקריאָה .

Г, г,	לפעמים כמו ה :
го́споди,	הָאספָּדִי
господа́,	הָאספָּארַא
горбъ,	הָארְבְּ .
	לפעמים כמו וָ :
моего́,	מַאיֶעוָא .
ничего́,	נִיטשֶׁיעוָא .
его́,	יֶעוָא .
Е, е,	לפעמים כמו יָא אם שתי נקודות ברוחב עליו :
ёжъ	יָאשז .
твёрдъ	טְווְיָארְדְ .

всё	וְסְיָא
О	אם אין עליו הנגינה הוא כמו אַ :
говори́ть	גַאווַארִיְטִי .
хорошо́	חַארַאשָׁא .
дово́льно	דַאוָואלִינַא .
Ч	במלת
что	што. נקראת
Я,	בהברת ся נקראת סַא
дви́гаться,	דְוִויגַאטְיסַא .
случи́ться,	סְלוּטשִׁיְטִיסַא .
ложи́ться,	לָאשְׁזִיְטִיסַא .

въ	נקראת כמעט כמו אוּב
къ	נקראת כמעט כמו איק
съ	נקראת כמעט כמו אִים

חִנּוּךְ — УПРАЖНЕНІЕ.

לקריאה בצרופי המלות — для чтенія по складамъ

לעזאיבונג נאך זילבען

— 1 —

דַּבֵּר , רעדען , גַאַ-וואַ-רִיטְי	Гово-ри́тъ,
בלשון רוּסִיש , רוססיש , פַּאַ-רוּס-סְקִי	по-ру́с-ски,
עוֹד , נאך , יע-סטשָׁא	е-щё,
לֹא , ניכט , נְיֶעטְ	нѣтъ,
לוֹמד אֲנִי , איך לערנע , אוּ-טְשׁוּסְ	у-чу́сь,
עַתָּה , כָּעֵת , יעטצט , טְיֶע-פְּיֶערְ	те-пе́рь,
שְׁמַע נָא , הערע , פַּאַ-סְלוּ-שַׁאי	по-слу́-шай,
מָתַי , וואנן ? קָאג-דַא	ког-да́,
בְּעֶרֶב , אַבענדס , וְיֶע-טְשֶׁע-רָאם	ве́-че-ромъ,
אוֹ , אדער , אִי-לִי	и-ли́,
בַּבֹּקֶר , דעם מארגענס , אוּט-רָאם	у́т-ромъ,
יָשָׁר בעיניו , געפֶאללינ , אוּ-גָאד-נָא	у-го́д-но,
מאֹד , זעהר , אָ-טְשֶׁיעְנִי	О́-чень,
מָשָׁל , ביישפיל , פְּרִי-מְיֶער	при-мѣ́ръ,
אֵשׁ , פייער , אַ-גָאנְי	о-го́нь,
לִי , מיר , מְנֶיע	мнѣ

Се-гó-дня,	הַיּוֹם , הייטע , סֶיע-וָוא-דְנִיָא
на-шéлъ,	מָצָא , ער האט געפֿונדען , נַא-שָׁאלל
дрýж-ба,	אַהֲבָה רֵעוּת , פריינדשאפט , דְרוּשְׁז-בַּא
э́-то,	זֶה , זאת , דיזעס , עֶ-טָא
Ку-дá,	אָנָה , וואָהין , קוּ-דַא
вы,	אַתֶּם , איהר , וְויה
идё-те,	אתם הוֹלְכִים , איהר געהט , אִי-דְיָא-טְיֶע
Я,	אנכי , אני , איך , יַא
пой-дý,	אנכי , (אני) הוֹלֵךְ , איך געהע , פַּאיְ-דוּ
въ,	אֶל , בְּתוֹךְ , אין , אוּב
садъ,	גַּן , גארטען , סַאד
на	עַל , אויף , נַא
ры́-нокъ,	שׁוּק , השׁוּק , מארקט פלאטץ רִיה-נָאק
до-мóй,	הַבַּיְתָה , נאך הויזע , דַא-מָאְי
къ бр-áту,	אֶל אָחִי , צום ברודער , אִיק בְּרַא-טוּ
Про шý,	אֲבַקֵּשׁ , איך ביטטע , פְּרַא-שׁוּ
по-кóр-но,	בְּהַכְנָעָה , ערגעבענסט , פַּא-קָאר-נָא
че-гó.	מה , וואס , טְשֶׁע-וָוא
ты,	אַתָּה , דוא , טִיה
хó-чешь,	תַּחְפּוֹץ , תרצה , ווילסט דוא , כָא-טְשֶׁעשׁ
О-нá.	היא , זיא , אָ-נַא
Же-лá-етъ.	תאבה, (תרצה) , ווינשט זיא , שְׁזֶע-לַא-יֶעט
ку-пи́ть,	לקנות , קויפֿען , קוּ-פִּיטְ

кни́-гу,	סֵפֶר , דאס בוך , קְנִי-גוּ
мо-я́,	שֶׁלִּי , מיינע , מַא-יַא
ма́-туш-ка	אֵם , (האהובה) מיטטערכען , מַא-טוּשׁ-קַא
бы-ла́	היתה , זיא וואַר , בִּיה-לַא
всег-да́	תמיד , שטעטס , וְסֶעכ-דַא
здо-ро́-ва,	בְּרִיאָה , געזונד , זְדַא-רָא-וַא
но,	אבל , נור , אבער , נָא
мой	שלי , מיין , מָאיְ
братъ	אָח , ברודער , בְּרַאטְט
бо́-ленъ	חולה , קראַנק , בָּא-לֶיעְן
се-стра́	אָחוֹת , דיא שוועסטער , סֶעסְטְרַא
та́к-же	גם כן , אויך , טַאק-שֶׁע
боль-на́	חוֹלָה , קראַנק , בַּאלְיְ-נַא (נ׳)
От-во-ри́	פְּתַח , אֶפֿנע , אַט-וַא-רִי
дверь	הַדֶּלֶת , דיא טהיר , דְוֶעְרְיְ
за-тво-ри́	סְגוֹר , פֿערשלוססע , זַא-טְוַא-רִי
о-ко́-шко	הַחַלּוֹן , דאס פֿענסטער , אַ-קָא-שְׁקָא
Я,	אנכי , איך , יַא
за-пла-чу́,	אֲשַׁלֵּם , ווערדע בעצאהלען , זַא-פְּלַא-טְשׁוּ
за	בעד , פֿיר , זַא
э́-то,	זֶה , דאַס , דיזעס , עֶ-טָא
ку-пи́	קְנֵה , קויפֿע קוּ-פִּי
мнѣ	לִי , בעדי : פֿיר מיך , מיר , מְנֶיע

נְיָר , פאפיר , בּוּ-מַא-גוּ	бу-ма́-гу
הוּא , ער ; אָנן	онъ
לֹא , ניכט , נְיֶע	не
שָׁמַע , געהארט , סליה-חַאל	слы-ха́лъ
(שְׁמָעֵנִי) , שְׁמַע הארע , פָּא-סְלוּ-שַׁאיְ	по-слу́-шай
אוֹהֵב , פריינד , דְרוּגְג	другъ
(בּוֹא) , לֵךְ , געהע , פַּא-דִי	по-дй,
הֵנָּה ; הינר , סְיוּ-דַא	сю-да́,
תֵּן , גיב , פָּא-דַאי	по-да́й
כַּף , לאפֿעל , לָאשׁז-קוּ	ло́ж-ку,
מַזְלֵג , גאבעל , וְוילל-קוּ	ви́л-ку,
שַׂכִּין , מעססער , נָא-שְׁזִיק	но́-жикъ,
צָרִיךְ , מאן ברויך , מאן ברויכע , נַא-דָאב-נָא	на́-доб-но,
אֱמֶת , וואהרהייט , פְּרַאוְו-דוּ	пра́в-ду,
הַגִּיד , זאגען , סְקָא-זַאטְי	ска-за́ть,
תְּנוּ געבעט , דַאיְ-טֶע	да́й-те,
לוֹ , איהם , יֶע-מוּ	е-му́,
התיכה , שטיק , קוּ-סָאק	ку-со́къ,
(מְשׂוּרָה) , צלחת , גלאז , סְטַא-קַאנן	ста-ка́нъ,
מַיִם , וואססער , וָוא-דִיה	води́,
כַּמָּה , וויא פֿיל , סְקָאלְי-קָא	ско́ль-ко,
נְתַתֶּם , האבט איהר געגעבען , דַא-לִי	да́-ли,
אתם , איהר , וְויה	вы

בְּעַד , פיר , זַא	за
מִגְבָּעָה , מיטצע , שְׁלַיָא-פּוּ	шля́-пу,
פֹּה , היער , זְדֵיעֶסְ	здѣсь,
הַכֹּל , אללעס , וְוסְיָא	всё
לְמאוֹד (הרדת לב) שרעקליך , אוּ-שַׁזאס-נָא	у-жа́с-но,
יָקָר , מהייער , דָא-רָא-גָא	до́-ро-го,
הזה , דיזעס , עֶ-טָא	э́-то,
עֵט , דיא פעדער , פֶּע-רָא	пе-ро́,
מאוד , זעהר , אָ-טְשֶׁעְנֵי	о́-чень,
רַע , שלעכט , חוּ-דָא	ху́-до

שיר לקיסר רוסיא — Пѣснь Ру́сскому Царю́.

ה׳ אלהים ! שמור מלכנו !	Боже ! Царя́ храни́ !
ימים ארוכים לאדירֵנו	Сла́вному до́лги дни
תֵּן עַל אֲדָמָתֵנוּ !	Дай на земли́ !
להמכניע גֵאים .	Горды́хъ смири́телю,
למֵקים נְכֵאים .	Сла́быхъ храни́телю,
למנחֵם כל גוים	Всѣхъ утѣши́телю,
כל טוב שְׁלַח ד׳ ארונֵנו !	Всё низпошли !
ארץ מרום מראשון	Перводержа́вную
רוסיא הנאמנה נצור כאישון	Русь правосла́вную
ד׳ אֱלהֵינו !	Бо́же, храни́ !
בָּרְכָה בממשלה בכל ערוכה .	Ца́рство ей стройное,
בגבורת מנוחה !	Въ си́лѣ споко́йное !
וכל רע וזולֵל ,כסוחה	Всежъ недосто́йное
הלאה נָרֵש נא מלכֵנו !	Прочь отжени́ !
חֵיל צבא המלחמה .	Во́инство бра́нное,
הנבחר לתהלה ביבשה ובַיָמה .	Сла́вой и́збранное,

Бо́же, храни́ !	שָׁמְרֵם ד׳ אלהינו !
Во́инамъ мсти́телямъ,	לבני חַיִל העושים באויביו נקמה ,
Че́сти спаси́телямъ,	לְמְגִנֵּי כְבודו ותפארתו הרמה .
Миротвори́телямъ,	לְעושֵׂי שלום ביד רמה .
Долгіе дни !	ימים ארוכים תן אֲדונֵינו !
Ми́рныхъ вои́телей,	את הלוחמים שלומי אמוני האומה ,
Пра́вды блюсти́телей,	את מפקחי עין על האמת כתומה ,
Бо́же, храни́!	שָׁמְרֵם ד׳ אלהינו !
Жизнь ихъ, примѣ́рную,	חייהם הנודעים לתהלה ולתפארת
Не лицемѣ́рную,	הישרים והתמימים לאמונה עטרת
До́блестямъ вѣ́рную	צדקתם וגבורתם הנאדרת
Ты помяни́ !	זכר נא עליהם לטובה אדונינו !
О Провидѣ́ніе !	אנא ד׳ , מקור ההשגחה !
Благослове́ніе	שְׁלַח נא ברכה
намъ ниспошли́ !	ממרומים אֵלֵינו !
Къ бла́гу стремлѣ́ніе,	לעשות טוב חשק ואהבה ,
Въ сча́стьи смире́ніе,	בהצלחה לב נכאה וענוה ,
Въ ско́рби терпѣ́ніе,	והצרה לקבל באהבה

Дай на землѝ !	תן לנו ד׳ אלהינו !
Будь намъ застýпникомъ,	הֱיֵה לְמָגֵן בעדֵנו ,
Вѣрнымъ сопýтникомъ	רֵעֶה נאמן על דרכֵּנו
Насъ провожáй.	ושמור את צעדֵינו .
Свѣ́тло-прéлестная,	אור תּוֹךְ חן לעינַיִם ,
Жизнь наднебéсная,	הַחַיִּים אשר מעל השמים ,
Сéрдцу извѣ́стная,	הידועים לַלֵּב ברור כצהרים ,
Сéрдцу сія́й.	הופיע נא לְלִבֵּנוּ ,

Отéцъ	אָב . הָאָב פֿאַטער , דער . . .
Мать.	אֵם . הָאֵם מוטטער , דיא . . .
Братъ.	אָח . הָאָח ברודער , דער . . .
Сестрá.	אָחוֹת . הָאָחוֹת שוועסטער , דיא . . .
Сынъ.	בֵּן . הַבֵּן זאָהן , דער . . .
Дочь.	בַּת . הַבַּת טאָכטער , דיא . . .
Мой.	שֶׁלִּי . יִ (כִּנּוּי מְדַבֵּר בעדו) מיין
Твой.	שֶׁלְּךָ . ךָ (כִּנּוּי נוֹכֵחַ) דיין
Его.	שֶׁלּוֹ . וֹ (כִּנּוּי נִסְתָּר) זיין
Моя́.	שֶׁלִּי . יִ (כנוי מְדַבֶּרֶת בעדָה) מיינע
Твоя́.	שֶׁלָּךְ . ךְ (כנוי נוֹכַחַת) דיינע
Ея́.	שֶׁלָּהּ . הָ (כנוי נִסְתֶּרֶת) איהרע
Моё.	שֶׁלִּי . יִ (כנוי למדבר בעדו סתמי) מיין
Твоё.	שֶׁלְּךָ . ךָ (נוכח סתמי) דיין
Дитя́.	יֶלֶד . יַלְדָּה . זֶרַע . דאס קינד
пли.	אוֹ . אָדער
Тáкже.	גַּם . גַּם כֵּן . אויך
Есть.	הוּא . הִיא . יֵשׁ איזט
и.	אַף . גַּם אונד
Дóбрый , хорóшій	טוֹב . הַטּוֹב דער גוטע
Дóбрая , хорóшая.	טוֹבָה . הַטּוֹבָה דיא גוטע
Дóброе , хорóшее.	טוֹב . הַטּוֹב (ס׳) דאס גוטע
Добръ , хорошъ.	(הוּא) טוֹב . גוט , (ער) איזט

Добрá , хорошá.	(היא) טובה. (זיא איזט) גוט
Добрó , хорошó.	(הוא) טוב. (ס') (עס איזט) גוט
Мой отéцъ.	אָב שלי , אָבִי ,
Дóбрый отéцъ.	אָב טוב , הָאָב הַטוב ,
Моя мать.	אֵם שלי , אִמִּי .
Дóбрая мать.	אֵם טובה , הָאֵם הטובה .
Мой дóбрый отецъ.	אָבִי הטוב .
Моя дóбрая мать.	אִמִּי הטובה .
Моé дитя́.	יַלְדִּי , בְּנִי , בִּתִּי .
Моé дóброе дитя́.	יַלְדִּי הטוב .
Мой отéцъ (есть) добръ.	אָבִי הוּא טוב .
Моя́ мать (есть) добрá.	אִמִּי היא טובה .
Моé дитя́ (есть) добрó.	ילדי הוּא טוב .
Твой или́ мой братъ.	אָחִיךָ או אָחִי ,(אָחִיךְ או אָחִי) .
Твой отéцъ.	אביך . אָבִיךְ .
Твоя́ мать.	אִמְּךָ . אִמֵּךְ .
Твоя́ дóбрая сестрá.	אחותך הטובָה .
Моя́ сестрá (есть) добрá.	אחותי היא טובָה .
Твоя́ дóбрая дочь.	בתך הטובָה .
Егó дочь (есть) добрá.	בתו היא טובה .
Хорóшее дитя́.	ילד טוב . יַלְדָּה טובה .
Егó дочь хорошá	בתו היא טובה .

בנו הטוב .	Его́ до́брый сынъ.
בְּנִי הוּא טוֹב .	Мой сынъ хоро́шъ.
אָחִי הוּא אָח טוֹב .	Мой братъ (есть) до́брый
ואחותי	братъ и моя́ сестра́
היא גם כן	(есть) та́кже до́брая
אָחוֹת טוֹבָה .	сестра́.
בְּנָהּ הַטּוֹב .	Ея́ до́брый сынъ.
בְּנָהּ הוּא טוֹב .	Ея сынъ (есть)добръ:

— 2 —

בַּיִת , הַבַּיִת הויז , דאס . . .	домъ.
חֶדֶר , יָצִיעַ , בַּיִת צימער , דאַס . . .	поко́й,
חֶדֶר , געמאך ציממער	ко́мната.
אָבוֹת פֶאטער , דיא . . .	отцы́.
אִמָּהוֹת , מיטטער , דיא . . .	Ма́тери.
בָּנִים , זֶאהנע , דיא . . .	Сыновья́.
בָּנוֹת , טֶאכטער	до́чери.
אַחִים , ברידער	бра́тья.
אֲחָיוֹת , שוועסטער	Сёстры.
שֶׁלָּנוּ ׳ נוּ (ז׳) אונזער	нашъ.
שֶׁלָּנוּ , נוּ (נ׳) אונזרע	на́ша.

שלָנו , נוּ (ס׳) אונזערעס

на́ше.	שלנוּ , ינוּ (רבים) אונזערע
на́ши.	שלכֶם , איהרע , אייער
ва́шъ.	שלכֶן , איהרע (נ׳)
ва́ша.	שלכם (ס׳) איהר , אייער
ва́ше.	שלכם , שלכֶן (רבים) אייערע
ва́ши.	לא , אֵין ניכט
не.	טוֹבִים , גוטע
до́брые.	טובוֹת , גוטע (נ׳)
до́брыя.	גָדוֹל , גראָססער
вели́кій, бо́льшій.	הוּא גדוֹל (איזט) גראָסס
вели́къ.	קָטֹן , קליינער
Ма́лый.	אָרוּךְ , לאַנגער
дли́нный.	אָרוּךְ , לאנגער
до́лгій	הוּא אָרוּךְ
до́логъ.	בֵּיתוֹ , (בֵּית שלוֹ)
Его́ домъ.	בֵּיתִי , (בֵּית שלִי) .
Мой домъ.	בֵּיתֵנוּ , (בֵּית שֶׁלָנוּ) .
Нашъ домъ.	בָּתֵּינוּ , (בָּתִּים שלָנוּ) .
Наши дома́.	אִמֵנוּ .
На́ша мать.	אִמָהוֹתֵינוּ .
На́ши ма́тери.	אֲבִיכֶם , (אֲבִיכֶן , נקבה) .
Вашъ оте́цъ.	אֲחוֹתְכֶם , (אחוֹתכן , נ׳)
Ва́ша сестра́.	

Ва́ши бра́тья.	אֲחִיכֶם. (אֲחִיכֶן, נ׳)
Его́ сыновья́.	בָּנָיו.
Нашъ вели́кій домъ.	בֵּיתֵנוּ הַגָּדוֹל.
На́ша ма́ленькая дочь.	בִּתֵּנוּ הַקְּטַנָּה.
Нашъ домъ (есть) вели́къ.	בֵּיתֵנוּ (הוּא) גָּדוֹל.
Вашъ братъ (есть) малъ.	אֲחִיכֶם (הוּא) קָטוֹן.
Его сынъ вели́къ, и его дочь та́кже (есть) мала́.	בְּנוֹ (הוּא) גָּדוֹל, וּבִתּוֹ גַּם כֵּן (הִיא) קְטַנָּה.
Ея́ ма́ленькій сынъ.	בְּנָהּ הַקָּטָן
Ма́лыя на́ши сёстры.	אַחְיוֹתֵינוּ הַקְּטַנּוֹת
Твоя́ ко́мната вели́ка.	חַדְרְךָ (הוּא) גָּדוֹל.
Его́ поко́й вели́къ.	חַדְרוֹ (הוּא) גָּדוֹל,
Ма́ленькая ко́мната.	חֶדֶר קָטָן
Большо́й домъ.	בַּיִת גָּדוֹל.
Нашъ большо́й домъ.	בֵּיתֵנוּ הַגָּדוֹל
Отцы́ на́ши.	אֲבוֹתֵינוּ
Его ко́мната дли́нна.	חַדְרוֹ אָרוֹךְ
Ея поко́й также дли́ненъ,	הַיָּצִיעַ שֶׁלָּהּ גַּם כֵּן אָרוֹךְ
Твой домъ малъ.	בֵּיתְךָ (הוּא) קָטָן
Ва́ши до́брые дома́.	בָּתֵּיכֶם הַטּוֹבִים.
Его до́брыя ко́мнаты.	חֲדָרָיו הַטּוֹבִים.
Наши дли́нные поко́и.	חֲדָרֵינוּ הָאֲרוּכִים.

— 3. —

Столъ.	שֻׁלְחָן , טיש , דער . . .
сей.	זֶה , הזה , דיזער
сія́.	זאת , הזאת , דיזע
сіё.	זה , (סתמי) דיזעס
скамья́, скаме́йка.	סַפְסָל , הֲדוֹם באנק דיא . . דאס בֶאנקכען .
Стулъ.	כִּסֵּא , שטוהל , דער . . .
стѣна́,	קִיר , כּוֹתֶל , וואנד , דיא . . .
доска́	לוּח , קֶרֶשׁ , ברעטט , דאס . . .
кни́га.	ספר , בוך , דאס . . .
другъ, прія́тель.	אוֹהֵב , יְדִיד פריינד , דער . . .
дя́дя.	דּוֹד , אָנקעל , דער . . .
кру́глый.	עָגוֹל , רונדער
э́тотъ.	הַזֶּה , דיזער
э́та.	הַזֹּאת , דיזע
э́то.	הַזֶּה , (ס') דיזעס
весьма́, о́чень	מְאֹד , זעהר
дрова́.	עֵץ , האָלץ
тотъ.	הַלָּז , הַלָּזֶה , יענער
та.	הַלֵּזוּ , יענע
но.	אֲבָל , אוּלָם , אַבער

הוא , ער он; אַתָּה, אַתְּ, דוא ты. אֲנִי אָנֹכִי , איך я.

הוא (ס') עס , оно́. הִיא , זיא она́.

אני הוא , איך בין	есмь.
אתה הוא , אַתְּ היא , דוא ביסט	еси
הוא הוא , הִיא הִיא , ער , זיא , איזט	есть
יֵשׁ לִי , איך האבע	я имѣю
יֵשׁ לְךָ , דוא האַסט	ты имѣешь.
יֵשׁ לוֹ , ער האט	онъ имѣетъ.
יֵשׁ לָנוּ , וויר האבען	мы имѣемъ.
יֵשׁ לָכֶם , לָכֶן , איהר האבט	вы имѣете.
יֵשׁ לָהֶם , לָהֶן , זיא האבען	оні́, онѣ́ имѣютъ.
שָׁחוֹר , שוואַרצער	чёрный.
לָבָן , ווייסער	бѣлый.
לִי , (אֵלַי) מיר	мнѣ.

הַשֻּׁלְחָן הָעָגוֹל הזה	Сей кру́глый столъ,
הספסל השחור הַלָּז .	Та чёрная скамья́.
הַכִּסֵּא הָארוֹךְ הזה .	Сей длі́нный стулъ.
הספסל הָארוֹךְ הזה .	Эта длі́нная скаме́йка.
הַכּוֹתֶל הַלָּבָן הזה .	Сія́ бѣлая стѣна́.
הַכּוֹתֶל לָבָן , אבל הלוח (הקרש) (הוא) שחור	Стѣна́ бѣла́, но́ доска́ чёрна́.
יֵשׁ לִי סֵפֶר טוֹב	Я имѣю до́брую кні́гу.

Ты имѣешь добраго прiятеля.	יש לךָ אוֹהֵב טוֹב .
Мой дядя имѣетъ	לדודי יש
большой домъ.	בַּיִת גדול
Онъ мнѣ другъ.	אוֹהֲבִי הוּא . אוֹהֵב הוּא לִי .
Ты мой прiятель.	אַתָּה אוֹהֲבִי , אתה (הִנְּךָ) יְדִידִי .
Тотъ чёрный стулъ.	הכסא השחור הַלָּז .
сiе доброе дитя.	הַיֶּלֶד הטוֹב הזה . (הַיַּלְדָּה הטובה הזאת)
Твоя маленькая книга.	סִפְרְךָ הקטן
эта доска чёрна.	הלוּח הזה (הקרש (הוּא) שחוֹר .
Та доска также чёрна;	הלוּח הַלָּז ג״כ שָׁחוֹר .
мы имѣемъ добраго отца.	יש לנוּ אָב טוֹב .
Вы имѣете хорошую книгу.	יש לכם ספר טוב .
Они имѣютъ столъ.	יש להם שֻׁלְחָן .
Онѣ имѣютъ круглую доску.	יש להן לוּח עָגוֹל .
Твой братъ мнѣ прiятель.	אָחִיךָ (הוּא) אוֹהֲבִי .
Она имѣетъ добрыя книги.	יש לָהּ סְפָרִים טוֹבִים .
эта стѣна черна.	הַכּוֹתֶל הזה (הוּא) שחוֹר .
этотъ столъ чёрный.	הַשֻּׁלְחָן הזה (הוּא) שחוֹר
Мой отецъ также имѣетъ	לְאָבִי ג״כ יש
круглый столъ.	שֻׁלְחָן עָגוֹל .
Сей домъ великъ.	הַבַּיִת הזה (הוּא) גדוֹל .

Ему́	לוֹ, אֵלָיו, איהם
его́,	אוֹתוֹ, איהן
её,	אוֹתָהּ, איהר, זיא
ей,	לָהּ, אֵלֶיהָ, צו איהר, איהר
имъ,	עִמּוֹ, מיט איהם
ею́,	עִמָּהּ, מיט איהר
ихъ,	אוֹתָם, אוֹתָן, זיא (רבים)
моего́,	אשר לִי, שֶׁלִּי, מיינעס
моего́ бра́та,	אשר לְאָחִי, מיינעס ברודערס
лѣсъ,	יַעַר, הַיַּעַר, וואלד, האָלץ
люби́ть;	אָהֹב, ליבען
люблю́.	אוֹהֵב אני, איך ליבע, (אוהבת אני נ׳)
лю́бишь;	אוֹהֵב אַתָּה, דוא ליבסט, (אוהבת אַתְּ נ׳)
лю́битъ,	אוהב הוּא, ער, זיא ליבט (אוהבת היא נ׳)
Я люби́лъ.	אָהַבְתִּי (ז׳) איך האבע געליבט
Прилежа́ніе	חֲרִיצוּת, שְׁקִידָה, הַתְמָדָה, פֿלייס, פֿלייסינקייט
Приле́жный	חָרוּץ, שׁוֹקֵד, מַתְמִיד, איין פלייסיגער
деревя́нный.	מֵעֵץ, האָלצערנע
Нѣме́цкій.	אַשְׁכְּנַזִּי, דייטשער
ру́сскій.	רוּסִי, רוססישער

צָרְפָתִי , פֿראנצאָזישער	французскій
אוֹהֲבִים , פֿריינדע	друзья.
נָתֹן , געבען	дать.
נָתַן , ער האט געגעבען	онъ далъ,
נָתְנָה , זיא האַט געגעבען	она́ дала́,
גַן , הַגַן , גארטען , דער ..	Садъ,
אָדוֹן , הָאָדוֹן , העֶרר , דער ...	Господи́нъ,
רָאָה , ער האַט געזעהן	онъ вида́лъ,
רָאֲתָה , זיא האַט געזעהן	она́ вида́ла,
קָנָה , ער האַט געקויפֿט	онъ купи́лъ,
קָנְתָה , זיא האַט געקויפֿט	она купи́ла,
אֶל , לְ , צו	къ, ко,
בְּתוֹךְ . בְּ , אין	въ, во
מִן , מִ , פֿאָן	отъ
עֵט , הָעֵט , פֿעדער , דיא . . .	перо́.
מכתָב , אִגֶרֶת , הָאִגֶרֶת , בריף , דער . . .	письмо́.

הוּא נָתַן לִי ספר .	Онъ далъ мнѣ кни́гу.
אַתְּ נָתַתְּ לוֹ כִּסֵא .	Ты дала́ ему́ стулъ
אוֹהֵב אָנֹכִי אוֹתוֹ .	Я люблю́ его́,
אוֹהֵב אַתָּה אֶת אֲחוֹתִי .	Ты лю́бишь мою́ сёстру.
אוֹהֵב הוּא אֶת בִּתִּי .	Онъ лю́битъ мою́ дочь.
הוּא קָנָה מֵאָח .	Онъ купи́лъ отъ бра́та.

Мой дядя имѣетъ сына	לדודי יש (לו) בֵּן
и дочь.	וּבַת .
Я видалъ твоего брата	רָאִיתִי את אחיך
и твою сёстру	ואת אחותך .
Мы имѣемъ большой садъ.	יש לנו גַן גדול .
Моя мать купила	אִמִי קנתה
Французскую книгу.	ספר צָרְפָתִי .
Твоя русская книга.	סִפרך הָרוּסִי .
эта деревянная стѣна,	הכּוֹתֶל הָעֵץ הזה .
Я имѣю нѣмецкую книгу.	יש לי ספר אַשְׁכְּנָזִי .
Онъ имѣетъ деревянный столъ.	יש לו שֻׁלְחַן עֵץ .
Я прилѣженъ	שׁוֹקֵד אָנֹכִי (על עבודתי)
Ты также прилѣжна.	גם אַתְּ (הִנֵּךְ) שׁוֹקֶדֶת .
Они (онѣ) прилѣжны.	שׁוֹקדים הֵמָה , (שׁוֹקדות הֵנָה) .
Вы весьма прилѣжны.	אתם הנכם שׁוֹקדים מאֹד .
Сынъ прилѣженъ, но дочь	הַבֵּן שׁוֹקד , אולם הַבַּת
также прилѣжна.	ג״כ שׁוֹקדת .
Мы ваши друзья.	אנחנו (הִננו) אוֹהֲבֵיכם .
Вы также наши пріятели.	אתם ג״כ (הנכם) אוֹהֲבֵינו .
Я вашъ другъ,	אנֹכי אוֹהַבְכם , (ידידכם) .
Ты также его пріятель.	אתה ג״כ אוֹהֲבוֹ .
Онъ далъ мнѣ книгу и доску.	הוא נתן לי ספר ולוּח .
Она видала твой домъ.	היא ראתה בֵּיתְךָ .

Отéцъ мой въ саду́.	אָבִי (הוּא) בַּגַּן .
Ты лю́бишь моего́ сы́на.	אוֹהֵב אַתָּה אֶת בְּנִי .
Лю́бишь ли твоего́ бра́та ?	אִם אֹהֵב אַתָּה אֶת אָחִיךָ ?
Люблю́;	אוֹהֵב אֲנִי .
Онъ люби́лъ твою́ дочь.	הוּא אָהַב אֶת בִּתְּךָ .

— 5 —

Голова́:	ראֹשׁ , קאָפּף , דער . .
у́хо,	אֹזֶן , אָהר , דאַס , , ,
у́ши·	אָזְנַיִם . דיא אָהרען ,
во́лосъ.	שֵׂעָר , האָאַר , דאַס , , ,
бро́ви.	גַּבּוֹת עַיִן , עַפְעַפַּיִם , אויגענברויגען ,
лобъ.	מֵצַח, שטירנע ,
рѣсни́ца,	גַּבָּה , שְׁמוּרוֹת עַיִן , אויגענלידער ,
висо́къ,	רַקָּה, שלאָפֿע ,
гла́зъ,	עַיִן , אויגע , דאַס , , ,
глаза́,	עֵינַיִם , אויגען ,
Щёки,	לְחָיַיִם , וואַנגען ,
зрачо́къ,	בָּבַת עַיִן , אויגאַפּפֿעל ,
ротъ,	פֶּה , מונד , דער , , ,
лицé,	פָּנִים , געזיכט , דאס , , ,

שָׂפָה , ליפפע ,	Гу́ба,
אַף , חוֹטֶם , נאַזע , דיא ,, ,,	носъ,
שִׁנַּיִם , צאֶהנע ,	зу́бы,
קֵבָה , אִצְטוֹמְכָא , מאגען , דער ,, ,,	желу́докъ,
שֵׁן , צאַהן , דער ,, ,,	зу́бъ,
לָשׁוֹן , צונגע , דיא ,, ,,	языкъ,
גָּרוֹן , האַלז , דער ,, ,,	го́рло,
חֵךְ , גוימען , דער ,, ,,	Нёбо во рту
חָזֶה , ברוסט , דיא ,, ,,	Гру́дь,
בֶּטֶן , כֶּרֶס , בויך , דער ,, ,,	брю́хо,
זָקָן , באַרדט , דער ,, ,,	борода́,
זָקָן שעל השפה העליונה , קנעבעל באַרדט , שָׂפָם	у́сы,
כָּתֵף , שולטער , דער ,, ,,	плечо́,
יָד , זְרוֹעַ , האַנד , אַרם ,	рука́,
אצבע , פינגער ,	па́лецъ,
צִפּוֹרֶן , נאַגעל ,	но́готь,
גַּב , ריקען ,	спина́,
רֶגֶל , פוסס ,	нога́,
בֶּרֶךְ , קניעע ,	колѣ́но,
עָקֵב , טריטט , שריטט ,	пя́та, пя́тка,
שׁוֹמֶן הרגלים , וואַדע ,	икра́,
עֶצֶם , ביין ,	ко́сть

— 6 —

אֵצֶל , עַל יַד , לְ , בייא ,	у,
אֶצְלֵנוּ , לָנוּ , בייא אונז ,	у насъ,
עַל , אויף ,	на,
מֵאֲחוֹרֵי , הינטער ,	позадѝ, за,
אֵצֶל , עַל יַד , סָמוּךְ , נעבען , בייא	пóдлѣ,
מֵעַל , עַל , איבער	надъ,
תַּחַת , מִתַּחַת , אונטער	подъ,
לִפְנֵי , מִלִּפְנֵי , פֿאָר	предъ
פֶּתַח , טהיר ,	дверь,
תַּנּוּר , אָפֿפֿען	печь,
חַלּוֹן , אֶשְׁנָב , פֿענסטער	окнó,
חַלּוֹנוֹת , אֶשְׁנַבִּים , דיא פֿענסטער	окнá,
סֶמֶל , צִיּוּר , בילד	картѝна,
נֶתֶךְ , קריידע	мѣлъ,
אַיֵּה אנכי , וואָ בין איך ?	гдѣ я?
אַיֵּה , איפֹה , אנה ? וואָ	гдѣ?

בחדר יש : פֶּתַח ,	Въ кóмнатѣ есть: двéрь,
חַלּוֹנוֹת , שֻׁלְחָן אָרוֹךְ ,	Окнá, длѝнный столъ,

короткая скамейка и деревянный	ספסל קָצָר
стулъ,	וכסא של עץ .
Подъ стуломъ моя русская книга,	מִתַּחַת לכסא (יש) סִפְרִי הרוסִי .
Позади стула деревянная скамья,	מֵאֲחוֹרֵי הַכִּסֵּא (יש) סַפְסַל עֵץ .
Печь подлѣ двери,	התנור (הוא) אצל הפתח .
На бѣлой стѣнѣ черная доска,	על הכותל הַלָּבָן (יש) לוח שחור .
Надъ черною доскою картина,	מִמַּעַל ללוח השחור (יש) צִיּוּר .
На томъ черномъ столѣ	על השלחן השחור הַלָּז
есть доска,	(יש) לוח .
Бѣлый мѣлъ подлѣ черной доски.	הַגִּתְר הלבן (הוא) אצל הלוח השחור
Я предъ круглымъ столомъ,	הִנֵּנִי לפני השלחן העגול
Ты на длинной скамейкѣ,	אתה הנך על הספסל הארוך
гдѣ я?	אנה אנכי ?
гдѣ ты?	אַיֶּךָּ , (אָנָה אַתָּה ?)
гдѣ твой маленькій братъ?	איפה אחיך הקטן ?
Онъ за садомъ,	הוא מאחורי הַגָּן .
Унасъ есть нѣмецкія и	יש לנו
русскія книги,	סְפָרִים אשכנזים ורוסיים .
Его маленькія сыновья,	בָּנָיו הקטנים .
Люблю его маленькихъ	אוהב אני בנותיו הקטנות

дочерéй и сыновéй,	וּבָנָיו הקטנים .
Мы имѣемъ домá и покóи;	יש לנו בָּתִּים וַחֲדָרִים .
У негó большóй лобъ.	(יש) לו מצח גדול .
У егó дóчери, лицé бѣлое,	לְבִתּוֹ יש פנים לְבָנִים .

— 7 —

Шкóла, учи́лище,	בֵּית הַסֵּפֶר , שולע ,
Учи́тель,	מוֹרֶה , מְלַמֵּד , לעהרער
ученúкъ,	תַּלְמִיד , שיללער
оди́нъ,	אֶחָד , איין , איינס
однá,	אַחַת , איינע
однó	אֶחָד (ס') , איינעם
въ однóмъ,	בְּאֶחָד , אין איינעם
черни́ла,	דְּיוֹ , דינטע
черни́льница,	צְלוֹחִית הַדְּיוֹ , דינטפֿאַסס
мнóго,	רַב , הַרְבֵּה . פֿיל
мнóгіе,	רַבִּים , פֿילע
Бóчка,	חָבִית , פֿאַסס
учéбный столъ,	שלחן המיוחד לִלְמוֹד , לעהר טיש , טיש צום לערנען
нóжикъ,	שַׂכִּין , מעססער
что,	מַה , וואס ?

כֻּלָּם, כֻּלָּן, אללע	всѣ,
בְּיָמִין, מִיָּמִין, רעכטס	направо,
בשמאל, משמאל, לינקס	налѣво,
יַד יְמָנִית, רעכטע האַנד	правая рука,
יַד שְׂמָאלִית, לינקע האַנד	лѣвая рука,
אשר, שֶׁ, וועלכער	который.
רַבּוֹת, פֿילע (נ׳)	многія.

אנכי (הִנְנִי) בבית הספר.	Я въ училищѣ
אנכי (הִנְנִי) תַּלְמִיד.	Я ученикъ,
התלמיד (הוּא) בבית הספר.	Ученикъ въ школѣ.
אנחנו (הִנֶּנּוּ) בבית הספר.	Мы въ школѣ,
בבית הספר (יש) תלמידים רַבִּים.	Въ училищѣ много учениковъ,
הַמּוֹרֶה (הוּא) בבית הספר.	Учитель въ училищѣ,
לַתַּלְמִיד יש ספר.	у ученика есть книга,
לַתַּלְמִידִים יש ספרים.	Ученики имѣютъ книги,
לכל התלמידים יש לוחות.	У всѣхъ учениковъ есть доски,
לתלמידים (יש) ספרים רַבִּים	у учениковъ много книгъ,
על השלחן (יש) צלוחית הדיו	На столѣ чернильница,
בצלוחית הַדְּיוֹ יש דְּיוֹ.	въ чернильницѣ чернило,
יש לי דְּיוֹ שחור.	У меня чёрное чернило,

Въ чернильницахъ чёрное	בִּצְלוֹחִיּוֹת הדיו (יש)
чернило.	דיו שָׁחוֹר .
У меня въ рукѣ перо.	בְּיָדִי (יש) עט .
Перо, которое ученикъ держитъ	העט , אשר התלמיד אוחז
въ рукѣ длинно,	ביד הוא ארך .
Что у тебя въ правой рукѣ? ?	מה זה בידך הימנית
У тебя мой ножикъ въ лѣвой.	שַׂכִּינִי הוּא בידך השמאלית
Въ одномъ училищѣ	בבית ספר אחד
много учениковъ,	(יש) תלמידים רבים .
Въ одной школѣ,	בבית ספר אחד .
Въ школѣ много прилежныхъ	בבית הספר יש
учениковъ,	תלמידים רבים השוקדים (על למודם) .
Онъ купилъ ножикъ,	הוא קנה שַׂכִּין .
Моя сестра купила перо	אֲחוֹתִי קנתה עֵט
и ножикъ,	וגם שכין .
Мой братъ купилъ	אָחִי קנה
мѣлъ и чернило.	נֶתֶר וגם דיו .

— 8 —

Я бы́лъ, я была́,	הייתי , איך וואַר
ты бы́лъ,	אתה הָיִיתָ ; דוא וואַרסט
ты была́,	אַתְּ הָיִית , דוא וואַרסט (נ')
онъ бы́лъ,	הוּא הָיָה , ער וואַר
она́ была́,	היא הָיְתָה , זיא וואַר
оно бы́ло,	הָיָה (ס') עס וואַר
Мы бы́ли.	היינוּ , וויר וואַרען ,
вы бы́ли,	הייתם · הייתן , איהר וואַרעט ,
Оні́ (онѣ) бы́ли,	הָיוּ , זיא וואַרען ,
я имѣлъ,	היה לִי (ז') איך האַטטע ,
я имѣла,	הָיָה לִי , (נ') איך האַטטע ,
ты имѣлъ,	היה לְךָ (ז') , דוא האַטטעסט
ты имѣла,	היה לָךְ (נ') , דוא האַטטעסט ,
онъ имѣлъ,	הָיָה לוֹ , ער האטטע ,
она́ имѣла,	הָיָה לָהּ , זיא האַטטע ,
мы имѣли,	היה לָנוּ , וויר האַטטען ,
вы имѣли,	היה לכם , לָכֶן , איהר האַטטעט ,
Оні́, (онѣ) имѣли	הָיָה לָהֶם , לָהֶן , זיא האַטטען ,
свине́цъ,	עוֹפֶרֶת , בלייא ,

карандáшъ,	עט עֹפֶרֶת , בלייפעדער
грифель,	חֶרֶט , עט , גריפעל .
линія.	שׁוּרָה , קַו , טוּר , ליניע
линéйка,	שֶׂרֶד , סרגל , ליניאַל .
Тетрáдь.	מחברת , חִבּוּר , קוּנטרס , העפט ,
перочи́нный нóжикъ,	סַכִּין לְתַקֵּן לַעֲשׂוֹת בּוֹ עט. פעדער מעססער
писáть,	כָּתֹב , שרייבען ,
покрывáло,	מְכַסֶּה , שְׂמִיכָה , דעקע ,
кры́шка,	צָמִיד פָּתִיל , דעקעל ,
крыть,	כַּסֵּה , צו דעקען , דעקען ,
покрывáть,	כַּסֵּה , בעדעקען , צו דעקען ,
пóльза,	תּוֹעֶלֶת , נוטצען ,
полéзный,	מוֹעִיל , סוֹכֵן , נוטצליכער
стáрый,	יָשָׁן , זָקֵן , אלטער ,
óстрый,	חַד , שָׁנוּן , שאַרף , שפיציג ,
прекрáсный,	יפה עד מאֹד , זעהר שאֶנער ,
нóвый,	חָדָשׁ , נייער ,
новъ,	הוּא חָדָשׁ , ער איזט נייא ,
новá,	הִיא חֲדָשָׁה , זיא איזט נייא

Мой ма́ленькій бра́тъ,	אָחִי הקטן .
былъ въ учи́лищѣ,	היה בבית הספר .
Я былъ въ саду́	הייתי בגן
и моя́ сестра́ та́кже была́,	וגם אחותי (נ״כ) הייתה .
Мы бы́ли въ одно́й ко́мнатѣ,	הָיִינוּ בחדר אחד .
Она́ была́ и ты былъ у	היא הָיְתָה ואתה הָיִיתָ
моего́ бра́та,	אצל אָחִי .
Вы бы́ли по́длѣ две́ри	הייתם (הייתן) אצל פתח
моего́ до́ма.	ביתי .
эти дома́ бы́ли но́вы.	הבתים האלו היו חֲדָשִׁים .
Мои́ сёстры бы́ли у тебя́,	אחיותַי הָיוּ אצלך .
На столѣ́ бы́ло мно́го	על השלחן היו הרבה
книг̀ъ и до́сокъ,	ספרים ולוחות .
У него́ бы́ло мно́го ножико́въ,	לו היו שׂכּנים רבים .
пе́рьевъ и карандаше́й,	עֵטִים ועֲטֵי עֹפֶרֶת .
У меня́ бы́ло перо́,	לי היה עֵט .
у меня́ бы́ли грифель и лине́йка,	לי הָיוּ חֶרֶט ושֶׂרֶד .
Но́жикъ, кото́рый ты имѣ́лъ	השׂכּין אשׁר היה לך
не бы́лъ о́стеръ,	לא היה חַד .
У этого ученика́ бы́лъ о́стрый	להתלמיד הזה היה
перочи́нный но́жикъ,	שׂכּין שׁל עט, חַד .

Моя́ ста́рая тетра́дь была́	מחברתי הַיְשָׁנָה הָיְתָה
на столѣ.	על השלחן.
э́та поле́зная книга,	הספר הזה מועיל, יש בו תועלת.
Всѣ нѣме́цкія книги,	כל הַסְפָרִים האשכנזים,
которыя имѣли э́ти ученики́	אשר היו לתלמידים האלו
бы́ли о́чень поле́зны,	היו לתועלת עד מאד.
Гдѣ была́ твоя́ ру́сская тетра́дь?	איפה היתה מחברתך הרוסית?
Моя́ францу́зская тетр а́дь	מחברתי הצרפתית
въ лѣвой рукѣ твое́й сестры́	היא ביד שמאלית אחותך
Тетра́дь твоя́ нова́,	מחברתך היא חדשָׁה.
Моя́ книга съ карти́нами	סֵפֶר עם הציורים (שלי)
у тебя въ рукѣ.	הוא בידך.

— 9 —

чита́ть,	קרא בספר, לעזע.
я чита́ю,	קורא אנכי, (קוראת אני), איך לעזע,
я чита́ла,	קראתי, (נ') איך האבע געלעזען,
я бу́ду чита́ть.	אֶקְרָא, איך ווערדע לעזען,
ты чита́ешь.	אַתָּה קורא (אַתְּ קוֹרֵאת), דוא לעזעסט,
ты чита́ла,	אַתְּ קָרָאת, דוא האסט געלעזען,
ты будешь чита́ть,	תִּקְרָא, (תִּקְרְאִי),
я пишу́	כּוֹתב אני, (כּוֹתבת אני),

כתבתי (נ׳)	איך שריב , איך האבע געשריבען ,	я писа́ла,
אֶכְתֹּב	איך ווערדע שרייבען ,	я бу́ду писа́ть,
לָמֹד	לערנען .	учи́ться,
לוֹמֵד אני , (לוֹמֶדֶת אני)	איך לערנע ,	учу́сь.
לָמַדְתִּי (ז׳)	איך האבע געלערנט ,	я учи́лся,
לָמַדְתִּי (נ׳)	. . .	я учи́лась,
לוֹמֵד הוּא , (לוֹמֶדֶת היא)	ער , זיא לערנט ,	у́чится,
אתה לומד , (היא לומדת)	דוא לערנסט,	у́чишься,
אֶלְמוֹד	איך ווערדע לערנען ,	Я бу́ду учи́ться,
לַמֵּד , אַלֵּף	לעהרען , אונטערריכטען ,	у́чить,
חַשֵּׁב , מָנֹה	צאהלען , רעכֿנען .	счита́ть
מְחַשֵּׁב , מוֹנֶה	ער צאהלט , רעכֿנעט ,	онъ счита́етъ,
יֶלֶד , בן או בת	קינד	дитя́
יְלָדִים , בנים או בנות	קינדער ,	дѣти,
אות	בוכשטאבע ,	бу́ква,
אוֹתִיּוֹת	בוכשטאבען ,	бу́квы
מִסְפָּר	צאהל ,	число́,
סָפֹר , מָנֹה	אויסצאהלען , אויסרעכֿנען .	исчисля́ть,
חִשֵּׁב , מָנָה	ער האט געצאהלט , גערעכֿענט ,	Онъ счита́лъ,
תַּכְרִיךְ של ספרים	איינבאנד ,	переплётъ,

Моя́ книга была́ въ	סִפְרִי הָיָה
прекра́сномъ переплётѣ,	בתכריך יפה עד מאד .
Я чита́ю нѣме́цкую книгу,	קוֹרֵא אני ספר אשכנזי .
Я чита́лъ э́ту ру́сскую книгу,	קראתי הספר הָרוּסי הזה .
э́то дитя́ чита́етъ	הנער הזה קורא (הנערה הזאת קוראת)
францу́зскія книги,	סִפְרֵי צרפתִי .
Онъ пи́шетъ по францу́зски,	כותב הוא בלשון צרפתי .
Я бу́ду чита́ть	אקרא
Эти ру́сскія книги, кото́рыя	סִפְרֵי רוּסי האלוּ , אשר
мой дя́дя купи́лъ,	קָנָה דוֹדִי .
Учени́къ пи́шетъ,	התלמיד כּוֹתֵב .
учитель писа́лъ перо́мъ,	המוֹרֶה כָּתַב בָּעֵט .
Пишу́ письмо́ къ моему́ дру́гу,	כותב אני אגֶרֶת אל ידידי .
Твоя́ ма́ленькая сестра́	אחוֹתֵךְ הקטנה
писа́ла нѣме́цкое письмо́	כתבה אגרת אשכנזי
къ моéй ма́тери,	אל אִמִּי .
Я чита́ла нѣме́цкое	קראתי (נ') המכתב האשכנזי
письмо́, кото́рое твоя́ дочь	אשר בִּתֵּךְ
написа́ла къ бра́ту,	כתְבָה להָאָח .
На́шъ учи́тель бу́детъ чита́ть	מוֹרֵנוּ יִקְרָא
всѣ письма́, кото́рыя мы	כָּל המכתבים , אשר
написа́ли въ шко́лѣ,	כָּתַבנוּ בבית הספר .
Учени́къ у́чится а учитель у́читъ,	התלמיד לומד והמורה מְלַמֵּד .

התלמיד לומד לקרוא בספר, Ученикъ ýчится читáть,
לכתוב ולחשב (חשבונות). писáть и считáть,
כל הנערים לומדים לכתוב Всѣ дѣти ýчатся писáть
האותיות וסמני המספר. бýквы и чѝсла,
אבי כותב בלשון צרפתי, Мой отéцъ пѝшетъ по францýзски,
יש בנים, אשר לומדים Есть дѣти, котóрыя ýчатся
לשון אשכנזי. по нѣмéцки.

— 10 —

אין, לא, אל, ניכט, ניין, Не, нѣтъ,
דבר, בטא, רעדען, говорѝть,
חפץ, רצה, וואללען, хотѣть,
חפץ אני, איך וויל, я хочý,
של עצמי, של עצמו, אייגענע, זיין אייגענעם, свой,
חקק, תאר, צייר, צייכנען, рисовáть,
משך, אויס דעהנען протя́гивать,
משך, נהג, לוה, בעגלייטען, проводѝть,
בלה זמן проводѝть врéмя
אבד, פערלירען терять, потеря́ть,
מצא, פינדען, находѝть,
הוא מצא, ער האט געפונדען, онъ нашёлъ,

Мáльчикъ,	נער , עֶלֶם , קנאַבע ,
дѣвочка,	נערה, עַלְמָה קטנה , מאֶדכען
слóво,	מִלָּה , דָּבָר , וואָרט ,
лѣни́въ,	הוּא עָצֵל , ער איזט פויל ,
роди́тели,	הוֹרִים , אָבוֹת , עלטערן ,
когдá,	מָתַי , וואַנן ,
ещё,	עוֹד , נאָך ,
богáтый,	עשיר , רייכער ,
богáтъ,	הוּא עָשִׁיר , ער איזט רייך ,
семéйство;	משפחה , פאַמיליע ,
дѣло,	מעשה , עִנְיָן , עֲלִילָה , טהאַט זאַכע ,
бѣдный,	עָנִי , אַרמער ,
онъ бѣденъ	הוּא עָנִי , ער איזט אַרם ,
бѣдная,	עֲנִיָּה אַרמע (נ')
богáтые люди,	אֲנָשִׁים עֲשִׁירִים ; רייכע לייטע ,
здѣсь,	פֹּה , היר , דאַ ,
тамъ,	שָׁם , דאָרט ,
бли́зкій,	קָרוֹב , נאַהער ,
онъ близокъ,	הוּא קָרוֹב , סָמוּךְ ער איזט נאַהע ,
далёко,	רָחוֹק , וויט ,
ли?	מלת השאלה , הֲ , הַאִם ? פראגע וואָרט ,

Я не учу́сь,	אינני לומד.
Онъ не говори́лъ,	לא דבר.
Я не говорю́,	אינני דובר.
ты не говори́шь,	אינך דובר.
я рисова́лъ,	אנכי צירתי.
я рису́ю,	מתאר אנכי.
я не купи́лъ книгъ,	לא קניתי ספרים.
я люби́лъ её,	אהבתי אותה.
Онъ лѣнивъ, не хо́четъ учи́ться.	עצל הוא, איננו חפץ ללמוד.
Приле́жныя дѣти ско́ро	בנים חרוצים מהרה
учатся чита́ть и	ילמדו לקרוא בספר
писа́ть по́ русски,	ולכתוב בלשון רוסי.
Тотъ ма́льчикъ рису́етъ	הנער הזה מצייר
на бума́гѣ съ карандаше́мъ.	על ניר בעט עופרת.
э́то сло́во нѣме́цкое,	היא מלה אשכנזית.
Я наше́лъ твою́ кни́гу,	מצאתי את ספרך.
э́та дѣвочка потеря́ла	הנערה הזאת אבדה
своё перо́ и свою́ кни́гу.	עטה וספרה.
Я люблю́ моего́ дру́га,	אוהב אנכי את ידידי,
какъ роди́телей мои́хъ,	כמו הורי.
Я нашла́ кни́гу и до́ску,	מצאתי ספר ולוח (נ')
Когда́ писа́ла ты къ	מתי כתבת
мое́й сестрѣ́ ?	אל אחותי?

Я ещё не писа́ла,	עוד לא כתבתי (נ׳) .
Я хочу́ писа́ть къ моему́ отцу́,	חפץ אני לכתוב אל אבי .
Мы любимъ бѣдна́го,	אוהבים אנחנו את העני .
Здѣсь бли́зко тебя́ она́	פה קרוב אצלך היא
нашла́ но́жикъ,	מצאה השכין .
Онъ ещё далёкъ,	עודנו הוא רחוק .
Я нашёлъ его далёко отъ	מצאתי אותו רחוק
на́шего до́ма,	מביתנו .
э́то дѣло ма́лое,	הדבר הזה הוא קטן .
Приле́жный учени́къ лю́битъ	תלמיד חרוץ אוהב
учи́ться,	ללמוד .
Когда́ оте́цъ твой купи́лъ	מתי קנה אביך
тебѣ перочи́нный но́жикъ ?	לך שכין של עט ?
Мой братъ наше́лъ каранда́шъ	אחי מצא עט עפרת
мой, кото́рый сестра́ на́ша	שלי . אשר אחותינו
потеря́ла въ саду́,	אבדה בגן .
Гдѣ ты нашёлъ его́ ?	אנה מצאת אותו ?
Не далёко отъ до́ма на́шего	לא רחוק מבית
нѣме́цкаго учи́теля,	מורנו האשכנזי .
Не всѣ ченики́ приле́жны,	לא כל התלמידים חרוצים,
е́сть и лѣни́вые,	יש ג״כ עצלים .
Здѣсь нашъ садъ.	פה הנה הגן שלנו .

— 11. —

День,	יוֹם , טאָג , דער . . .
ночь,	לַיְלָה , הַלַּיְלָה , נאַכט , דיא . . .
Годъ,	שָׁנָה , הַשָּׁנָה , יאַהר ,
лѣто,	קַיִץ , הַקַּיִץ , זאָממער ,
лѣтомъ,	בַּקַּיִץ , אים זאָממער ,
зима́,	סְתָיו , הַסְּתָיו , ווינטער ,
зимо́ю,	בַּסְּתָיו , אים ווינטער ,
весна́,	אָבִיב , הָאָבִיב , פֿריהלינג ,
весно́ю,	בָּאָבִיב , אים פֿריהלינג ,
о́сень,	חוֹרֶף , הערבסט ,
о́сенью,	בַּחוֹרֶף , אים הערבסט ,
Мѣсяцъ,	חֹדֶשׁ , יֶרַח , מאָנאַטה , מאָנד ,
недѣля,	שָׁבוּעַ , וואָכע ,
часъ,	שָׁעָה , שטונדע ,
полчаса́,	חֲצִי שָׁעָה , האַלבע שטונדע ,
че́тверть часа́,	רֶבַע שָׁעָה , פירטעל שטונדע ,
вре́мя,	זְמַן , עֵת , מוֹעֵד , צייט ,
времена́ го́да,	עִתּוֹתֵי השנה , יאַהרעס צייטען ,
длиннѣе,	ארוך יותר מִ לאָנגער ,

са́мый дли́нный,	הארוך מכל , דער לאנגסטע ,
коро́ткій,	קצר , קורצער ,
коро́ткая,	קצרה , קורצע ,
коротко́,	הוא קצר (ס׳) עס איזט קורץ ,
коро́че,	קצר יותר מ , קירצער ,
два,	שנים , צווייא
двѣ,	שתים , צווייא , (נ״ר)
мину́та,	רגע , מינוטע ,
пе́рвый,	ראשון , הראשון , דער ערסטע ,
послѣ́дній,	אחרון , האחרון , דער לעטצטע ,
холо́дный,	קר , קאלטער ,
холоднѣ́е,	קר יותר מ , קאלטער ,
жа́рко,	חם , ווארם , הייסס ,
жа́рче,	חם יותר מ ,ווארמער אלס , . . ,
всего́ жа́рче,	החם מכל , אם ווארמסטען ,
прія́тный,	נעים , אנגענעהמער ,
или́,	או , אדער ,
непрія́тный,	בלתי נעים , אונאנגענעהמער ,
са́мый коро́ткій.	הקצר מכל , אם קירצעסטען ,

Лѣтомъ дни до́лги, они длиннѣ́е ночéй,	בקיץ הימים ארוכים, המה ארוכים יותר מהלילות.
Часъ не такъ до́логъ какъ день,	השעה איננה ארוכה כיום.

День долѣе часа́,	הַיּוֹם אָרוֹךְ יוֹתֵר מִשָּׁעָה .
Часъ коро́че дня,	שָׁעָה קְצָרָה מֵהַיּוֹם .
Въ Іюнѣ быва́етъ са́мый до́лгій день,	בְּחֹדֶשׁ סִיוָן הוּא הַיּוֹם הָאָרוֹךְ מִכֹּל .
Въ декабрѣ быва́етъ са́мый коро́ткій день,	בְּחֹדֶשׁ כִּסְלֵיו הוּא הַיּוֹם הַקָּצָר מִכֹּל .
Часъ имѣетъ шестьдеся́тъ мину́тъ,	בְּשָׁעָה יֵשׁ שִׁשִּׁים חֲלָקִים , רְגָעִים .
часъ имѣетъ два полчаса́	בְּשָׁעָה יֵשׁ שְׁנֵי חֲצָאֵי שָׁעָה .
Полчаса́ имѣетъ двѣ че́тверти,	בַּחֲצִי שָׁעָה יֵשׁ שְׁנֵי רִבְעֵי שָׁעָה .
Годъ имѣетъ двѣна́дцать мѣсяцевъ:	בְּשָׁנָה יֵשׁ שְׁנֵים עָשָׂר חֳדָשִׁים :
Янва́рь,	טֵבֵת ,
Февра́ль,	שְׁבָט ,
Мартъ,	אֲדָר ,
Апрѣль,	נִיסָן ,
Май,	אִיָּר ,
Іюнь,	סִיוָן ,
Іюль,	תַּמּוּז ,
Авгу́стъ,	אָב ,
Сентя́брь,	אֱלוּל ,
Октя́брь,	תִּשְׁרֵי ,

Ноя́брь,	חֶשְׁוָן ,
Дека́брь.	כִּסְלֵו .
Мѣсяцъ имѣетъ четы́ре недѣли,	בחדש יש ארבעה שָׁבוּעוֹת .
Недѣля имѣетъ семь дней.	בשבוּע יש שִׁבְעָה ימים .
Воскресе́нье,	יום ראשון בַּשַּׁבָּת ,
понедѣльникъ,	יום שני בשבת ,
вто́рникъ,	יום שלישי בשבת ,
среда́,	יום רביעי בשבת ,
четверто́къ,	יום חמישי בשבת ,
пятница,	יום שִׁשִּׁי בשבת ,
Суббо́та,	שַׁבָּת .
Воскресе́нье есть пе́рвый	יום ראשון בשבת הוּא
день въ недѣлѣ,	יום ראשון בשבוּע .
Суббо́та есть послѣдній	שַׁבָּת הוּא
день въ недѣлѣ,	יוֹם האחרוֹן בשבוּע .
Мѣсяцъ длиннѣе недѣли.	החודש הוא יותר ארוך משבוע .
Недѣля до́лѣе дня,	שבוּע הוּא יוֹתר ארוּךְ מיוֹם .
День имѣетъ два́дцать	ביוֹם יש עשרים
четы́ре часа́,	וארבע שעוֹת .
Мѣсяцъ имѣетъ четы́ре	בחדש יש ארבעה
недѣли и два или три дня,	שבוּעוֹת וּשנים אוֹ שלשה ימים .

שעה יותר ארוכה מרגע .	Часъ длиннѣе минуты,
הסתיו הוא עת	Зима́ есть са́мое холо́дное
השנה הקרה מכל , האביב הוא	вре́мя го́да, весна́ са́мое
הנעים מכל , הקיץ הוא	прія́тное, лѣто са́мое
החם מכל . והחורף הוא	жа́ркое, а о́сень са́мое
תבלתי נעים מכל (עתותי השנה) .	непріятное.

— 12 —

רוח , אויר , לופט , (דיא) . . .	Во́здухъ.
חם , ווארמער ,	те́плый.
הוא חם , ער איזט ווארם ,	те́пелъ,
אז , דאמאלס ,	тогда́,
רנן , שיר , זמר , זינגען ,	пѣть,
מרנן , מזמר , ער זינגט ,	поётъ,
אין אחד , קיינער ,	никакій,
עוף , צפור , פאגעל ,	пти́ца,
יער , וואלד ,	лѣсъ,
שדה , פעלד ,	по́ле,
דומם , שקט , שטילל ,	ти́хо,
קור , קאלטע ,	хо́лодъ,
יכולים , יכולין , זיא קעננען ,	могу́тъ,

קפא בקרח , פֿרירע , — мéрзнуть,
קופא בקור , ער פֿרירט , — мéрзнетъ,
קופא אני בקרח איך פֿרירע , — я мéрзну, зя́бну,
נָגַע בקרח , ערפֿרירען , — замéрзнуть,
קור , קרח , קִפָּאוֹן , פֿראָסט , קאֶלטע , — морóзъ, стужа,
עֲגָלַת הסתָיו , שליטטען , — сани,
נַעַל , שוהע , — башмáкъ,
נָסַע בעגלת הסתָיו, פֿאַהרען אין שליטטען, — ѣздить въ санáхъ,
שמים , שחקים , הימטעל , — Нéбо,
כּוֹכָב , שטערן . — звѣздá,
שֶׁמֶשׁ , זאָננע , — сóлнце,
הֵאִיר , לייכטען , — свѣтить,
חום , וואֶרמע , היטצע , — теплотá,
הֵחֵם , אַנוואֶרמען , — согрѣвáть.
הֵתִיךְ , הֵמֵס , צערשמעלצען , — тáять,
נָמֵס , נִתַּךְ , עס איזט צערשמאָלצען , — растáяло,
מֵת , טאָדטער , דער . . . — мёртвый,
הוא מת , ער איזט טאָדט , — мёртвъ,
מָוֶת , טאָדט , דער . . . — смерть.
היא מֵתָה , זיא איזט טאָדט , — мертвá,
הָרַג , הֵמִית . ערשלאגען , טאֶדטען — убивáть,
יַעַן אשר , וויל , — потому́ что,
קום וחיה , אויפֿלעבען . — оживáть,

שמונה , אַכט ,	во́семь,
שֶׁלֶג , שנעע ,	снѣгъ,
כִּסָּה , בעדעקקען ,	покрыва́ть.
ארץ , אדמה , עָפָר , ערדע ,	земля́,
זֶרַע , זריעה , זאַאט ,	посѣвъ,
חָסָה גנן , שיטצען , פֿערטהיידיגען ,	защища́ть,
למען אשר , ראמיט ,	чтобъ, что́бы,
על , אויף , אן	по,
כְּפוֹר , קֶרַח , אייז ,	лёдъ,
עַל הַקרח , אויף דעם אייזע,	по льду,
חדרים , צימטערן ,	го́рницы,
תַּנּוּר , אָפֿען ,	пе́чка,
חַלּוֹן , פענסטער ,	окно́,
מְכוּסִים , זיא זינד בעדעקט ,	подёрнуты.
הוּא מוּכרח , צריך , ער מוסס ,	до́лженъ,
מוּכרחים , צריכים , זיא מיססען ,	до́лжны,
רַק , אַךְ , נור ,	то́лько,
שֵׁשׁ , שִׁשָּׁה , זעכס ,	шесть,
שִׁבְעָה , שֶׁבַע , זיבען ,	семь,
עַד , ביז ,	до,

Зимóю дни корóтки	בסתיו הימים קצרים
и нóчи длинны; вóздухъ	והלילות ארוכים , הרוח
тогдá не тёпелъ но хóлоденъ.	אז איננו חַם אבל קַר .
Зимóю не поётъ никакáя	בסתיו לא יְזַמֵּר כל
птúца въ лѣсý и на пóлѣ;	צִפּור ביער ועל פני השדה .
всё тúхо,	הכל דומם . (שָׁקֵט) .
хóлодъ зимóю такъ великъ,	הַקֹּר בסתיו כל כך גדול ,
что рýки и нóги могýтъ	אשר הידים והרגלים יכולין
замéрзнуть,	לִקְפּוא בקרח .
Снѣгъ покрывáетъ	השלג מכסה את פני
зéмлю, и защищáетъ посѣвъ,	האדמה, ויגן בעד הַזֶּרע
чтóбъ онъ не замéрзъ,	אשר לא יִקָּפֵא בקרח .
По снѣгу и льду	על השלג והקרח
ѣздятъ въ санáхъ,	נוסעים בעגלת הסתָיו .
Гóрницы нагрѣвáются	החדרים יוּחמוּ
тéплою пéчкою,	בתנור חַם .
Пéчки нагрѣвáются	התנורים יוּסָקוּ
дровáми,	בעצִים .
Мнóго изъ бѣдныхъ дóлжны	רַבִּים מֵעֲנִים מוכרחים
зимóю зябнуть,	בסתיו לקפוא בקרח ,
потомý что не могýтъ	יען כי לא יוכלו
натопи́ть кóмнаты,	לְהַסִּיק כדי צורך את החדרים .
Окнá подёрнуты льдомъ,	החלונות מכוסות בכפור .

Зимóю свѣти́тъ сóлнце	בסתיו יזרח השמש
тóлько крáткое врéмя,	אך זמן קצר .
отъ шести́ до восьми́	משש עד שמונה
часóвъ, не бóлѣе.	שעות , לא יותר .

— 13. —

Слѣ́довать,	הלך אחרי , בוא אחרי , פֿאלגען , נאכגעהן ,
сáмый прекрáсный,	היפה ב , דער שאנסטע ,
станови́ться,	היה , התהוה , ווערדען , זיין ,
превращáть,	הפך , אומקעהרען , פֿערקעהרען ,
водá,	מים , וואססער ,
рáвные,	שוים , גלייכע ,
чѣмъ,	מכאשר , אלס ,
появля́ться,	הראה , הגלה , ערשיינען ,
сонъ,	שנה , שלאף , טרוים ,
дерéвья.	עצים , אילנות , ביימע , האלץ ארטען ,
пóчки,	ציצים , פרחים , שפראססלינגע ,
сѣ́ять,	זרע , זאען ,
зéленъ.	ירק , גרינעס ,
сади́ть,	נטע , פפלאנצען ,
цвѣты,	פרחים , בלומען ,

שתי פעמים , צווייטאל ,	дважды,
עָלִים , בלאטטער ,	листы,
תְּחִלָּה , ראשית , אנפאנג ,	начало.

אחרי הסתיו יבוא האביב .	За зимóю слѣдуетъ весна́,
העת היפה בכל , , ,	са́мое прекра́сное и са́мое
והנעימה בכל העתים .	пріятное врéмя,
בָּאביב הימים יָחֵלּוּ להיות	Веснóю дни станóвятся
יותר ארוכים , והלילות יותר	длиннѣе, а нóчи
קצרים .	корóче,
השלג יִמַּס , הקרח יִמַּס	Снѣгъ та́етъ, лёдъ та́етъ
וַיֶּהֶפְכוּ לְמַיִם .	и превраща́ются въ вóду,
השמש יחל להיות באביב	Сóлнце становится веснóю
יותר מְחַמֵּם ,	бóлѣе согрѣва́ющимъ,
מכאשר היה בִּסְתָיו .	чѣмъ онó было зимóю.
אחרי המות והשינה בסְתָיו	За смéртью и сномъ зимóю,
כלם יקומו ויחיו באביב .	всё оживáетъ веснóю.
הַנְּצָנִים , הַיֶּרֶק , הפרחים .	Пóчки, зéлень, цвѣты и
וְהֶעָלִים יתראו	листы́ появляются
על האלנות .	на дерéвьяхъ.
הצפרים מְזַמְּרִים בַּיַּעַר .	Птицы поютъ въ лѣсу́.
על השדה ובגן זוֹרְעִים	На полѣ и въ саду́ сѣютъ
ונוטעים .	и садятъ.

Два́жды въ го́ду, въ	שתי פעמים בשנה, בראשית
нача́лѣ весны́ и о́сени, дни	האביב והחורף , הימים
и но́чи бываютъ равны́.	והלילות המה שָׁוִים .

— 14. —

Мо́крый,	רָטוֹב , לַח , פֿייכט ,
ороша́ть,	הרטִיב , הַשְׁקֵה , בעפֿייכטען , פֿייכט מאכען ,
Су́хо,	יָבֵשׁ , טראָקען ,
суши́ть,	יַבֵּשׁ , טראָקנען ;
засыха́ть.	היה יָבֵשׁ , חָרֵב , פֿערטראָקנען ,
су́хость,	חֹרֶב , יַבֶּשֶׁת , רזון , טראָקענהייט , דירע ,
то́щій, засо́хшій,	חָרֵב , יָבֵשׁ , רָזֶ , מאַגער , טראָקנער ,
засу́ха,	חֹרֶב , תַּלְאוּבָה , צָיוֹן , דירע ,
лома́ть.	שַׁבֵּר , ברעכען ,
ло́мка,	שֶׁבֶר , ברוך ,
бу́ря,	סער , סופה , שטורם ווינד ,
рости́,	גָדֹל , צָמֹח , וואַכסען ,
проли́вный дождь,	גשם שוטף , מטר סוחף , גוססרענען
сбива́ть,	הַכֵּה , העראַב שלאַגען ,
побива́ть.	הַפֵּל לארץ , העראַב ווערפֿען ,

אביב , בָּשֵׁל , נגמר בשולו , רייף , צייטיג , Зрѣлый.

עוּף , דאה , פליהען , летáть.

בָּשֵׁל (פרי) צייטיג , רייף ווערדען , зрѣть.

סביב , מסביב , הערום , кругóмъ.

רוּח מלא , ברוח סער , שטירם ש וועטטעריג , бýрно.

בָּרָק בליטצען , שיממערן , сверкáть.

אסֹף , איינזאַממלען , הערײַן ברינגען , сбирáть,

אָסַף , צָבַר , צו זאַממען נעהמען , הייפען , собирáть,

כּוֹרֵם , בּוֹצֵר , ווינצער , виногрáдарь,

רעם , דאָננער , громъ,

רָעַם , דאָננערן , гремѣть,

נֶטַע , פפלאַנצע , растéнiе,

בָּרָד , האַגעל , градъ,

סִבֵּב , היה סִבָּה , פעראורזאַכען , причиня́ть,

פְּרִי , תְּבוּאָה , פרוכט , плодъ,

לֶחֶם , דָגָן , בראד , געטריידע , хлѣбъ,

נער , רַךְ , יונגער , молоды́й,

זְבוּב , פליעגע , мýха.

דבוֹרָה , ביענע , пчелá,

תְּמִידִי , מוֹשֵׁךְ , אָרוֹךְ , דויערנדער , продолжи́тельный,

קֵן , נעסט , гнѣздó,

(אֲחָדִים) , מעט , איינִיגע . нѣсколько,

יַתּוּשׁ , דיא מיקע , комáръ,

насѣкомыя,	שרצי העוף , אינזעקטען ,
начинать,	הָחֵל , אַנפאנגען ,
падать,	נָפֹל , פאללען ,
спадать, (отпадать,)	נפל ממעלה למטה , הערונטער פאַללען ,
паденіе,	נפילה , דאס פאללען ,
сборъ винограда,	בְּצִירָה , בָּצִיר , ערנטע ,
часто,	לפעמים , אָפטמאַלס ,
гроза,	סער , סופה , שטורם ווינד ,
молнія,	בָּרָק , בליטצע ,
трава,	דֶשֶׁא , עֵשֶׂב , גראַז ,
полевые плоды,	תבואות השדה , געטריידע ,
другій,	אַחֵר , אנדרער ,
онъ падаетъ,	הוא נוֹפֵל , ער פאֶללט ,

За весною слѣдуетъ лѣто,	אַחֲרֵי האביב יבוא הַקַּיִץ .
Лѣтомъ жары часто	בַּקַּיִץ הַחֲמִימוּת לפעמים
бываютъ очень велики,	היא גדולה מאֹד .
Громъ гремитъ и	הרעם יִרְעַם
молнія сверкаетъ,	והברק יְבָרֵק .
Грозы бываютъ часто,	ויהיו לפעמים רוּחוֹת סערות .
Дождь орошаетъ землю.	המטר יַשְׁקֶה את האדמה .
чтобы трава и	למען אשר הדשא

растéнія рослú,	והנטעים יגדלו .
При продолжи́тельной	בְּצָיוֹן ארוך (ימים רבים)
засýхѣ растéнія засыхáютъ	הנטעים יִבְשׁוּ
отъ жáровъ,	מרוב החֹם .
Проли́вный дождь чáсто	מטר סוחף לפעמים
причиня́етъ наводнéніе,	יְסַבֵּב (יביא) מבול .
Градъ побивáетъ полевы́е плоды́,	הברד מכה תבואות השדה
Лѣтомъ зрѣютъ плоды́ и хлѣбъ,	בקיץ יבשלו הפֵּרוֹת וגם התבואה .
Молоды́я пти́цы вы́летаютъ	הצפרים הָרַכִּים יעופו חוצה
изъ гнѣздъ.	מִן קִנָּם .
Комáры, мýхи, пчёлы	יַתּוּשִׁים , זבובים , הדבורים
и мнóгія другія насѣкóмыя	ורבים משרצי העוף אחרים
летáютъ кругóмъ,	יְסַבּוּ ויעופו .

— 15. —

прохлáдный,	קַר מעט , קיהל ,
идётъ,	הוא הוֹלֵךְ , ער , זיא געהט ,
дождь идётъ,	גֶּשֶׁם יוֹרֵד , עס רעגנעט ,
лáсточка,	דרור , סִים , שוואלבע ,
производи́ться,	הֵעָשֵׂה , הִתְהַוֵּה , ווערדען , זיך צייגען ,

потóмъ	אחרי כן , אחר זה , נאכהער ,
кáдка,	עטין , גגית , קופעל , צובער ,
кисть,	אשכול , ענב , קוואסט ,
сокъ.	לשד , עסים , מוח , זאפט ,
мусть,	תירוש , מאסט ,
наливáть,	שפך ב איינגיססען .
перелéтныя птúцы,	צפרים עפות ממקום למקום , צוגפאגעל
оставлять,	עזב , פערלאססען ,
землепáшецъ,	אכר , עובד אדמה , בויער , לאנדארבייטער ,
рожъ,	דגן , ראגגען ,
пшенúца,	חטה , ווייטצע ,
срѣзывать.	נקף , קטף , חתך , אבשניידען ,
выдáвливать,	עטן , כבש , שחט , אויסקוועטשען ,
тискú,	בית הבד , פרעססע ,
винó,	יין , וויין ,
шестнáдцать,	ששה עשר , זעכצעהן ,
восемнáдцать,	שמונה עשר , אכטצעהן ,

За лѣтомъ слѣдуетъ óсень, אחרי הקיץ יבוא החורף

Дни станóвятся корóче, הימים יתקטנו ,

нóчи длиннѣе, הלילות יתארכו .

óсенью вóздухъ прохлáденъ, בחורף הרוח קר מעט ,

чáсто хóлоденъ; мнóго לפעמים קר מאד , גשם

идётъ дождь, бываетъ бурно,	יורד לרוב , יש רוחות סערות , סער מתחולל ,
Листья спадаютъ съ деревъ,	העלים יפלו מהאלנות .
Птицы въ лѣсу не поютъ,	הצפרים ביער לא יזמרו .
ласточка и другія	הדרור ושאר
перелётныя птицы	צפרי נוסעים (אחרים)
остовляютъ насъ,	יעזבו אותנו (ילכו להם מפה) .
Осенью время непріятно,	בחורף הוא עת בלתי נעים
Осенью землепашецъ	בחורף האכר
сѣетъ озимый хлѣбъ,	זורע תבואת הסתיו .
зимный посѣвъ, рожь	זרע הסתיו , דגן
и пшеницу,	וחטה .
Собираютъ полевые плоды,	מאספים תבואות השדה
сборъ винограда производится,	ואז יעשה בציר ענבים
Виноградарь срѣзываетъ зрѣлыя	הבוצר קוטף
кисти и ссыпаетъ	האשכלות הבשלות וישים
ихъ въ кадку.	אותם בגיגית .
Выдавливаетъ потомъ	כובש אחרי כן
сокъ тисками,	את העסיס בבית הבד , (בעטין) ,
этотъ сокъ называется	העסיס הזה יקרא
мустомъ,	תירוש .
Мустъ наливаетъ онъ въ	התירוש שופך הוא
бочку, гдѣ онъ становится	בחבית , אשר שם יהיה

אחרי כן לַיַּיִן .	потóмъ винóмъ,

— 16 —

בֹּקֶר , שַׁחַר , מאָרגען ,	ýтро,
מנוחה , רוהע ,	покóй,
נוּח , הִנָּפֵשׁ , רוהען ,	покóиться,
שָׁבֹת , הִנָּפֵשׁ , אויסרוהען ,	отдыхáть,
חזק , אמיץ , שטאַרק , פֿעסט ,	сильно, крѣ́пко,
חַזֵּק , אַמֵּץ , בַּצֵּר , שטאֶרקען , בעפֿעסטיגען ,	укрѣпля́ть,
כֹּח , חֹזֶק , אֹמֶץ , עֹז , קראַפֿט , שטאֶרקע ,	сила,
הַאֲרֵךְ פערלאֶנגערן , פֿאָרטזעטצען ,	продолжáть.
ראֹה בחלום , טרוימען	видѣть во снѣ,
חלום , חזיון לילה , טרוים ,	сновидѣ́нie;
מנורה , עֲשָׁשִׁית , לאַמפע ,	лáмпа,
יָרֵחַ , לְבָנָה , חדש , מאָנד	мѣ́сяцъ,
צהרים , מיטטאג ,	пóлдень,
משכב , יצוע , מִטָּה , בעטגעשטעלל ,	лóже,
יָצֹא ; אויסגעהן ,	выходить,
צֵידָה , שלל , עד , רויב ,	добы́ча,
אַרְבֶּה , יֶלֶק , היישרעקע ,	жукъ,
מָלוֹן , לִינַת לילה ; מלונה , נאַכטלאַגער ,	ночлéгъ,

вставáть,	קוּם , אויפשטעהען ,
совá,	יַנְשׁוּף , איילע , נאכט איילע ,
кругóмъ ходи́ть, расхáживать,	הָלַךְ הֵנָּה וְהֵנָּה אומשפאצירען , הין אונד הער געהן ,
лунáтикъ,	הוֹלֵךְ בלילה מִשְׁנָתוֹ , מִהוּלָל , מאנדזיכטיגער ,
восходи́ть,	עָלָה , אויפגעהן ,
сýмерки,	נֶשֶׁף , דאממערונג ,
вéчернія сýмерки,	נשף ערב , אבענדדאממערונג ,
ýтреннія сýмерки,	נשף בֹּקֶר , מארגענדאממערונג ,
солнéчный свѣтъ,	אוֹר השמש , זאננענליכט ,
блистáть, сiя́ть,	זרח , נָגַהּ , שיינען , גלאנצען ,
блéскъ,	אוֹר , נֹגַהּ , בָּרָק , גלאנץ ,
лови́ть,	צדה , פאנגען ,
летýчая мышь,	עֲטַלֵּף , פלעדערמויז ,

Четы́ре есть врéмени дня:	ארבעה זמנים (יש) ביוֹם .
ночь, ýтро, пóлдень,	לַיְלָה , בֹּקֶר , צָהֳרַיִם ,
вéчеръ,	עֶרֶב .
Нóчью тéмно,	בלילה הוּא חֹשֶׁךְ .
Ночь станóвится свѣтлою	בלילה יהיה אוֹר
отъ мѣсяца и звѣздъ,	מהירח ומהכוכבים .
Нóчью спя́тъ люди	בלילה יְשֵׁנוּ בני אדם והחיוֹת
и живóтныя, и отдыхаютъ отъ	וישבתוּ מן

работы дневной,	עבודת היום
Сонъ укрѣпляетъ и освѣжаетъ	השינה מחזקת ותחליף
насъ новою силою,	אותנו בכח חדש .
Во снѣ мы продолжаемъ	בשינה נאריך
жить, и видимъ сновидѣнія,	ימים , ונראה חלומות .
Я сплю ночью,	ישן אנכי בלילה .
Сова есть ночная птица,	הינשוף הוא עוף ליל ,
она не спитъ ночью,	לא יישן בלילה .
Она выходитъ на добычу, и	יצא (יעט) אל השלל
ловитъ жуковъ	ויצוד לארבה
и летучихъ мышей,	ולעטלפים .
Лампа, которая горитъ	המנורה הדולקת כל הלילה
всю ночь есть ночникъ,	היא מנורת הלילה .
Путешественникъ имѣетъ	הנוסע ימצא
свой ночлегъ въ гостинницѣ,	מלון לו בבית מלון אורחים .
Люди, которые ночью	האנשים אשר
встаютъ и во снѣ	יקומו בלילה וילכו בשנתם
ходятъ суть лунатики,	המה הולכי לילה , (מהוללים)
За ночью слѣдуетъ утро,	אחרי הלילה יבוא הבקר
за утренними сумерками	אחרי נשף בקר (אור
свѣтлый день, за	יום) יום אורה , אחרי

у́тромъ вре́мя пе́редъ	הבקר המועד לפני
полу́днемъ,	הצהרים .
у́тромъ восхо́дитъ со́лнце,	בַּבֹּקֶר תצא השמש .
и свѣтъ солне́чный	ואור השמש
превосхо́дитъ блескомъ звѣзды,	יגדל בזהר מֵהַכּוכבים .
Роса́ лежи́тъ на травѣ	הטל יַחֲנֶה על הדשא
и расте́ніяхъ,	ועל הנטעים .
у́тромъ все́ пробужда́ется	בבקר יתעוררו כל היקום
и дви́жется,	ויתנועעו .
Человѣкъ принима́ется	האדם יצא
за свою́ рабо́ту,	לפעלו ולעבודתו .
Пасту́хъ го́нитъ стада́	הרועה מְגָרֵשׁ את העדרים
въ по́ле,	אל השדה .

— 17 —

Не́бо,	שמים , שחקים, הימעל ,
земля́,	ארץ , אֲדָמָה , ערדע , לאנד ,
одна́жды,	פעם אחת , איינמאהל ,
носи́ть,	נָשׂא , טראגען ,
ты́сячу разъ, ты́сячу кратъ,	אלף פעמים , טויזענד מאהל ,

נָשָׂא , ער טרוג ,	онъ нёсъ,
הוּא נָשָׂא , ער האָט געטראָגען ,	онъ носи́лъ,
הָנִיד , הָנִיעַ , בעוועגען ,	двигать,
חֵצִי , מחצה , האַלבע ,	половина,
מתנועע , בעל תנועה , בעוועגליכער ,	подви́жный, движимый,
בלתי , בלי , בלא , אָהנע ,	безъ.
יָצַר , בָּרָא , בעשאַפֿען ,	созда́ть,
בּוֹא , שָׁקַע , אונטערגעהן ,	заходи́ть,
עָמַד , שטעהען ,	стоя́ть,
שלש מאות , דרייא הונדערט ,	три́ста,
מֵאָה , הונדערט ,	сто,
שֵׁשׁ , שִׁשָּׁה , זעכס ,	шесть,
חמש , חמשה , פֿינף ,	пять,
תִּשְׁעָה עָשָׂר , נײַנצעהן ,	девятна́дцать
בְּמֶשֶׁךְ , במרוצת , אים לויפֿע ,	въ тече́ніе,
יַד האופן , קוטר , אַכסע ,	ось
כל איש , יעדער ,	ка́ждый,
כאשר , מָתַי ? וואַן ? אַלס ,	когда́,
אוֹמְרִים , מאַן זאָגט ,	говоря́тъ,
כֵּן , כְּ . כְּמוֹ , זאָ וויא ,	такъ,
חיים אנחנו , וויר לעבען ,	мы живёмъ,
הפך , גלגל , הָסֵב , דרעהען ,	вертѣ́ть, обраща́ть,

ходъ,	תֵּל , גִּבְעָה , היגעל ,
поворо́тъ,	הפיכה , אומשטורץ ,
течь,	נָזַל , הָלַךְ , יָרַד , פליססען , ריננען ,
протека́ть,	חָלַף , עָבַר , דורכפליססען ,
проте́кшій,	שחלף ועבר , דורכגעפלאָססען , פערפלאָססענער ,
Лу́чи,	נצוצים , קְרָנַיִם , שטראַהלען ,
Міръ,	עולם , וועלט ,
вѣ́чный,	נֶצַח , נִצְחִי , עוויגער ,
безконе́чно,	לאין סוף , אונענדליך ,
же.	אולם , אבל , אַבער ,
вокру́гъ,	מִסָּבִיב , הערום , רונד הערום ,
о́коло,	מִסָּבִיב , הערום , אונגעפאהר ,
висо́косный годъ,	שְׁנַת עִבּוּר , שנה מעוּבּרת , שאַלט יאַהר ,
Лѣта́,	שָׁנִים , יאַהרען ,
то,	אָז , דאַמאַלס , דאַנן ,
ко́нчиться,	תּוֹם , הִגָּמֵר , נִשְׁלַם , זיך ענדען ,
тепе́рь,	עַתָּה , כָּעֵת , אֵיפוֹא , יעטצט ,
почти́,	כִּמְעַט , פאסט , ביינאַהע ,
хотя́,	אַף כִּי , אם אמנם , אָבגלייך ,
какъ,	אֵיךְ , וויא

На небѣ видимъ мы солнце,	על פני השמים רואים אָנוּ את השמש
луну и звѣзды,	את הירח ואת הכוכבים .
Многія звѣзды въ тысячу	כוכבים רבים כאלף פעמים
кратъ больше земли,	יותר גדולים מֵהָאָרֶץ .
Всѣ эти міры создалъ Богъ,	כל העולמות האלו ברא ד',
Солнце безконечно больше земли,	השמש גדולה מאד
	מהאָרץ (עד אין סוף) .
Оно освѣщаетъ землю и луну,	היא תאיר להארץ ולהירח .
Безъ солнца была бы вѣчная	בלי השמש היתה
ночь на землѣ,	לילה תמידית על פני הארץ .
Солнце согрѣваетъ землю	השמש תְּחַמֵּם את הארץ
своими лучами,	בקרניה ובנצוציה .
Безъ солнечной теплоты	בלי חום השמש
никакое растеніе немогло	אין נֶטַע יוּכַל
бы вырости, никакой	לצמוח , אין
человѣкъ и животное жить,	איש ואין חיה יכלו לחיות.
Хотя мы говоримъ солнце	אם אמנם כי נאמר השמש
восходитъ, солнце заходитъ,	עוֹלָה , השמש תבוא ,
но солнце не	אולם השמש לא
движется, оно стоитъ	תזוז ממקומה , עוֹמדת
неподвижно,	בלתי נעה ;
Земля же движется	אולם הארץ תתנועע

вокру́гъ со́лнца	מסביב לשמש במשך שלש מאות
въ три́ста шестьдеся́тъ пять	וששים וחמשה ימים
дней и шесть часо́въ,	ושש שעות .
э́то вре́мя мы называ́емъ	הזמן הזה נִקְרָא
го́домъ,	שנה .
Въ тече́ніе го́да земля́	במרוצת שנה הארץ
обраща́ется та́кже три́ста	תסובב ג"כ שלש מאות
шестьдеся́тъ пять разъ	וששים וחמש פעמים
о́коло себя́, какъ	מסביב לקוטרה , כמו
колесо́ о́коло свое́й о́си,	האופן מסביב לִיָדוֹ .
Отъ оборо́та земли́	מסבוב הארץ
о́коло себя́ происхо́дитъ	מסביב לקוטרה יהיו
день и ночь,	יום ולילה .
Каждый четве́ртый годъ	בכל ארבעה שנים
быва́етъ высо́косный,	תהיה שנת עִבּוּר .
Высо́косный годъ имѣетъ	לשנה מעוברת יש
три́ста шестьдеся́тъ	שלש מאות ששים
шесть дней,	וששה ימים .
Когда́ протече́тъ столѣтъ,	כאשר תעבור מאה שנים ,
то говоря́тъ: столѣтіе	אז אומרים , מֵאָה שָׁנִים (דור)
ко́нчилось,	נִשְׁלְמָה .
Мы живёмъ теперь	אָנוּ חיים כעת במאה התשע
въ девятна́дцатомъ столѣтіи,	עָשָׂר (למספרם) .

Земля почти́ такъ кругла́	הארץ היא כמעט עגולה
какъ шаръ,	כְּמוֹ כַדּוּר .
Со́лнце освѣща́етъ то́лько	השמש מאירה רק
ту́ полови́ну земли́,	על חצי כדור הארץ הלז
кото́рая обращена́ къ нему́	אשר יסוב פָּנָיו אליה .

— 18 —

Ходи́ть, итти́,	הָלֹךְ , געהן ,
Я хожу́, иду́,	אני הולך , הוֹלֶכֶת (נ') איך געהע ,
Я ходи́лъ, шёлъ,	הלכתי (ז) איך בין געגאַנגען ,
Я пойду́,	אֵלֵךְ , איך ווערדע געהן ,
онъ хо́дитъ, идётъ,	הוּא הוֹלֵךְ , ער געהט ,
охо́тно,	בנפש חֲפֵצָה , גערנע ,
прихо́дить	בּוֹא , קאָממען ,
онъ пришёлъ	בָּא , ער איזט געקאָממען ,
онъ приходи́лъ по́здно,	אַחַר לבוֹא , ער קאָם שפּאָט ,
сторона́, бокъ,	צַד , ירך , צֵלָע , זייטע ,
Листъ бума́ги,	עֲלֵה נְיָר , איין באָגען פּאַפּיר ,
страни́ца кни́ги,	עמוד בספר , בלאַטטזייטע ,
на перво́й страни́цѣ,	על עמוד א' , אויף דער ערסטען זייטע ,

печáтать,	הדפס , דרוקקען ,
типографщикъ,	מדפיס , דרוקקער ,
напечáтана,	נדפס , געדרוקט ,
состоúть,	החזק , הכיל בקרבו , ענטהאלטען ,
нѣсколько,	אחדים , איינינע ,
переплетáть,	כרך ספר , איינבינדען ,
спить, связáть,	תפר , חבר , קשר ; צוזאממען נעהען , צו זאממען בינדען ,
переплётчикъ,	אומן הכורך ספרים , איינבינדער ,
тóнкій,	דק , דינער , פיינער ,
тóлстый,	עב , דיקקער ,
онъ толстъ,	הוא עב , ער איזט דיק ,

Хорóшій ученúкъ	תלמיד טוב (הגון) בנפש חפיצה
охóтно идётъ въ учúлище,	הולך הוא אל בית הספר ,
прилéженъ, порядо-	שוקד הוא על למודו , ישר הוא ,
ченъ, опрятенъ и послýшенъ,	טהור ונקי הוא וסר למשמעת .
Онъ не прихóдитъ пóздно	לא יאחר לבוא אל
въ учúлище,	בית הספר .
Я читáю кнúгу	קורא אני בספר .
Кнúга, котóрую я читáю,	הספר אשר אני קורא בו,
есть моя кнúга для чтéнія,	הוא ספרי לקריאה .

Ка́ждая книга	לכל ספר
имѣетъ заглавіе,	יש שַׁעַר, פתיחה,
Заглавіе выставлено	הַשַּׁעַר הוא על
на пе́рвой страни́цѣ книги,	עמוד הראשון מהספר.
На первой страни́цѣ	על עמוד הראשון
выставленъ та́кже годъ въ	כתוב ג"כ השנה אשר
которо́мъ книга напеча́тана,	בָּהּ נדפס הספר.
Типогра́фщикъ напеча́таетъ	המדפיס ידפיס
книги,	ספרים.
Ка́ждая книга состои́тъ изъ	כל ספר מַחֲזִיק
нѣ́сколькихъ листо́въ,	עֲלִים אחדים.
Переплé́тчикъ сшива́етъ	אומן הכּורך ספרים כּורך
эти листы́,	וְתוֹפֵר יחד העלים האלו.
онъ переплета́етъ книги,	הוא כּורך ספרים.
На моей книгѣ для	על ספרי
чте́нія то́лстый и	אשר אני קורא בּו יש
крѣпкой переплé́тъ,	תּכריך עָב וחזק,
и онъ весьма́ хоро́шъ,	הוא טוב מאֹד.

— 19 —

Человѣческое тѣло, , קערפער דעם מענשען	גוּף הָאָדָם,

חֵלֶק , טהייל ,	часть,
מִלמעלה , למעלה , אָבען ,	вверху́,
חלק הָעֶלְיוֹן , אָבערע טהייל ,	ве́рхная часть,
העליונה מכֹּל , דיא הֶעכּסטע ,	вы́сшая,
בָּחוּר מִכֹּל ; פאָרטרעפפליכּסטע ,	преиму́щественно,
עֲדֵה , יַפֵּה , אויספוטצען ,	украша́ть,
עֲדִי , קִשּׁוּט • פְּאֵר , צירונג ,	украше́ніе,
חוֹם , וואֶרמע ,	теплота́,
מָגֵן , מחסה , שילד , שיטצע , פֿערטהיידיגונג	защи́та,
גָּנֵן , הגין , פֿערטהיידיגען , בעשיטצען	защища́ть,
חָסֹה , סַכֵּךְ בְּעַד בעשטיצען , פֿערטהיידיגען ,	огражда́ть,
שכֹב , שכֹן , נוֹח , ליגען ,	лежа́ть,
בדמות כדור , קוגעלפֿאָרמיג ,	шарообра́зно,
הַלּוֹבֶן , דאַס ווייססע ,	бѣлое, бѣло́къ,
אתה , את , יָכֹל , יְכָלָה , דוא קאַננסט ,	ты мо́жешь,
גְוִיָּה , רומפף ,	ту́ловище,
אנחנו יכולים , יכולות , וויר קעננען ,	мы мо́жемъ,
יכֹלְתִּי , איך קאָננטע ,	я могъ,
הוא לא יכול , ער קאַן ניכט ,	онъ не мо́жетъ,
יָכְלָה , זיא האַט געקאָנט ,	она́ могла́,
שָׂחֹק , שפילען ,	игра́ть,
שְׁנֵי הַצְּדָדִים ,ביידע זייטען ,	обѣ́ стороны́,
מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִים , פֿאָן ביידע זייטען ,	по обѣ́имъ сторона́мъ,

הָנִיחַ , שׂוּם , הינלעגען ,	класть, полагáть,
הֲנַחְתִּי , שַׂמְתִּי , איך האָבע היננעלעגט ,	я клалъ, положи́лъ,
כַּדּוּר , איין קוּגעל ,	шаръ,
מראה , דמות , תבנית , צלם , תמונה , פאָרם , בילד ,	видъ, óбразъ,
יָכֹל אֲנִי , איך קאַן ,	я могý,
יכֹלים אתם , איהר קאֶננעט ,	вы мóжете,
יכוֹלים הם (הן) זיא קאֶננען ,	они́, (онѣ́) могýтъ,
גּוּף , קערפער ,	тѣло,
עשׂה מלאכה , עבֹד , אַרבייטען ,	работáть,
אֵבָרִים , גלידער ,	члéны,

הַגּוּף מוּרְכָּב מֵראשׁ ,	Тѣло состои́тъ изъ головы́,
מִגְּוִיָּה וּמאברים .	тýловища и члéновъ,
הראשׁ הוּא	Головá есть вы́сшая
הַחלק העליון והנבחר	и преимýщественная часть
מִגּוּפֵנוּ .	нáшего тѣла,
על הראשׁ יִמָּצֵא שׂער .	На головѣ́ нахóдятся вóлосы,
השׂערות תְּיַפֶּנָּה ,	Вóлосы украшáютъ.
תְּחַמֵּמְנָה וּמגינוֹת (עליו) את הראשׁ ,	согрѣвáютъ и ограждáютъ гóлову,
מִשְּׁנֵי צִדְדֵי הראשׁ .	По обѣ́имъ сторонáмъ головы́
הֵנָּה הָאָזְנַיִם .	нохóдятся ýши,

пра́вое у́хо и лѣ́вое у́хо,	אזן הימנית ואזן השמאלית .
Надъ глаза́ми лобъ,	ממעל לְעֵינַיִם (הוא) המצח .
По обѣ́имъ сторона́мъ	משני צְדָדֵי
лба нахо́дятся виски́,	המצח הֵנָּה הרקות .
Надъ глаза́ми бро́ви,	ממעל לְעֵינַיִם הַגַּבּות .
Вѣ́ки защища́ютъ глазъ,	שמורות העינים מגינות את הָעָיִן .
На вѣ́кахъ рѣсни́цы,	על שמורות העינים . עפעפים .
Глаза́ лежа́тъ въ я́мочкахъ,	העינַיִם מונחות בְּחוֹרִים .
Ка́ждый глазъ шаро-обра́зенъ,	כל עַיִן היא בדמות כַּדּוּר .
Я ви́жу въ гла́зѣ бѣло́къ (я́блоко),	אנכי רואה בָּעַיִן לוֹבֶן (בָּבַת עַיִן)
Въ среди́нѣ гла́за есть ма́ленькое	באמצע העין יש
пятно́ че́рное, зѣни́ца,	כתם קטן שחור , כּוֹכַב העין .
Мы ви́димъ глаза́ми.	רואים אנחנו בעינים .
Слѣпо́й не мо́жетъ ви́дѣть,	העִוֵּר לא יוכל לראות .
Глухо́й не мо́жетъ слы́шать,	החרש לא יוכל לשמוע
Нѣмо́й не мо́жетъ говори́ть,	האלם לא יוכל לדבר .
Мы мо́жемъ чита́ть,	אנחנו יכולים לקרוא בספר ,
писа́ть, работа́ть,	לכתוב לעשות מלאכה ,
та́кже игра́ть,	גם לשחוק .
по тому́ что мо́жемъ	יען כי יכולים אנחנו .
ви́дѣть и слы́шать,	לראות ולשמוע .

Мéжду,	בֵּין , צווישען ,
Мéжду мнóю и тобóю ,	בֵּינִי וּבֵינֶךָ , צווישען מיר אונד דיר ,
открывáть,	פָּתַח , גִּלָּה ,
отворя́ть,	אָפּפֿנען , ענטדעקקען ,
откры́тый,	פָּתוּחַ , גלוי ,
отвéрстый,	אָפּפֿנער ,
отвéрстіе,	פֶּתַח , פִּי , אָפּפֿנונג ,
рѣзать,	חָתַךְ , גָּזַר , כָּרַת , שניידען ,
перéдній,	שֶׁלְּפָנִים , אשר לפני , פֿאָרדערסטער ,
ни́жній,	תַּחְתּוֹן , אונטערסטער ,
внизу́,	מִלְּתַחַת , מִלְמַטָּה , אונטען ,
взрослъ,	גָּדֵל , נִגְדַּל , הָיָה לאיש , ערוואַכסנער ,
оргáны,	כֵּלִים (חוּשִׁים) , אָרגאַנע ,
гу́ба,	שָׂפָה , ליפּפּע ,
двигать,	הניע , הניד , בעוועגען ,
ору́діе,	כְּלִי (נשק , כלי זיין) , וואַפֿפֿען ,
ротъ,	פֶּה , מונד ,
зрѣніе,	רְאִיָּה , חִזָּיוֹן , חוּש הראיה , דאס זעהען , געזיכט ,
зрѣть,	רָאָה , חָזָה , זעהען ,

שְׁמִיעָה, חוּשׁ הַשְּׁמִיעָה, דאס הערען, געהער,	слухъ,
הֵרִיחַ, ריכען, שמעקען,	обоня́ть, ну́хнуть,
רֵיחַ, חוּשׁ הָרֵיחַ, דער געשמאק, געריכין,	обоня́ніе, за́пахъ,
טַעַם, געשמאק,	вкусъ,
טָעַם, געניסען, פערזוכען,	вкуша́ть,
הִרְגִּישׁ, חוּשׁ, פיהלען,	осяза́ть,
מִשֵּׁשׁ, טאפפען,	чу́вствовать,
הַרְגָּשָׁה, חוּשׁ, מִשּׁוּשׁ, דאס געפיהל,	осяза́ніе,
חוּשׁ הַמִּשּׁוּשׁ,	чу́вство,

מִשְּׁנֵי צִדֵּי	По обѣимъ сторона́мъ
הָאַף הִנֵּה הַלְּחָיַיִם.	но́са нахо́дятся щёки,
בָּאַף שְׁנֵי נְחִירַיִם.	Въ носу́ двѣ но́здри,
בֵּין הַשְּׂפָתַיִם הוּא הַפֶּה.	Ме́жду губа́ми ротъ,
בַּפֶּה הוּא הַלָּשׁוֹן.	Во рту язы́къ,
לְאִישׁ גָּדוֹל	У взро́слаго человѣ́ка
יֵשׁ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שִׁנַּיִם,	три́дцать два зу́ба,
בֵּין הַשָּׂפָה הָעֶלְיוֹנָה וְהַתַּחְתּוֹנָה	Ме́жду ве́рхнею и
הוּא פֶּתַח	ни́жнею губо́ю нахо́дится
הַפֶּה.	отве́рстіе рта,
יָכֹל אֲנִי לְהָנִיעַ יָדַי וְרַגְלַי.	Я могу́ двига́ть ру́ки и но́ги,
לְאָדָם יֵשׁ חֲמִשָּׁה	Человѣ́къ имѣ́етъ пять
חוּשִׁים.	чувствъ.

зрѣніе,	חוּשׁ הָרְאִיָּה .
слухъ,	חוּשׁ השמִיעָה .
обонянiе,	חוּשׁ הריח .
вкусъ и	חוּשׁ הטעם .
осязанiе,	וחוּשׁ הַמִשּׁוּשׁ .
Орудія (органы) чувствъ суть:	כְּלֵי החושים הֵמָּה :
глаза́,	הָעֵינַיִם .
уши,	הָאָזְנַיִם .
носъ и	הָאַף .
языкъ,	והלשון .
Я могу́ ви́дѣть глаза́ми,	יכֹל אני לראות בָּעֵינַיִם .
слышать уша́ми, обоня́ть	לשמוע בָּאָזְנַיִם , לְהָרִיחַ
но́сомъ, вку́шать языко́мъ	בָּאַף , לִטְעוֹם בַּלָּשׁוֹן
и осяза́ть всѣми	וּלְמַשֵּׁשׁ בְּכָל הָאֵבָרִים
члена́ми моего́ тѣла,	אשר בגוּפִי .
человѣкъ имѣетъ	לאדם רק
оди́нъ ротъ,	פֶּה אֶחָד .

— 21 —

мѣтить,	רָאָה , בִּין , שׂוּם עַיִן , מערקען , זעהן ,
замѣча́ть, примѣчать,	רָאָה , הִתְבּוֹנֵן , מערקען , בעמערקען , אנמערקען ,

замѣчаніе,	רְאִיָה , הִתְבּוֹנְנוּת , בעמערקונג ,
шéя,	צַוָאר , האַלז , דער ״ ״ ״
кровь,	דָם , בלוט ,
сидѣть,	יָשֹׁב , זיטצען ,
подпирáть,	סָמֹךְ , סָעֹד , תָּמֹךְ , אונטערשטיטצען ,
подпóра,	מַשְׁעֵן , מִסְעָד , שטיטצע ,
грудь,	חָזֶה , ברוסט , דיא ״ ״ ״
сéрдце,	לֵב , דאַס הערץ ,
лёгкое,	רֵאָה , דיא לונגע ,
селезёнка,	טְחוֹל , מילץ ,
пóчки,	כְּלָיוֹת , טוּחוֹת , דיא ניערען ,
подставка,	מִסְעָד , סַעַד , מָכוֹן , שטיטצע , אונטערהאַלט ,
подкрѣплéніе,	חִזּוּק , מִסְעָד , בעפֿעסטיגונג , אונטערשטיטצע ,
подкрѣплять,	חַזֵּק , סָעֹד , אונטערשטיטצען , בעפֿעסטיגען ,
гнуть,	כָּפֹף , כַּפֹּה , איינביגען ,
гибкій,	שֶׁיּוּכְלוּן לְכוֹפְפוֹ , ביגזאַמער ,
твёрдый,	חזק , קשה , מוּצָק , פֿעסטער , האַרטער ,
сильный,	עָז , אַמִּיץ , שטאַרקער , קראַפֿטיגער ,
крѣпкій,	חָזָק , שטאַרקער , פֿעסטער ,
тýловище,	גְוִיָּה , רומפף ,
печёнка,	כָּבֵד , דער לעבער ,
живóтъ,	בֶּטֶן , מֵעַיִם , דער בויך , געדאַרמע ,
жилы,	גידים , עורקים , אָדערן , נערווען ,

желчь,	מָרָה, דיא גאללע,
ко́сти,	עֲצָמוֹת, דיא ביינע, קנאָכען,
Мы замѣча́емъ въ ту́ловищѣ	אנחנו רואים בַּגְּוִיָּה.
шéю, грудь, живо́тъ и	הצַוָּאר, הֶחָזֶה, הבטן
члéны,	וְהָאֵבָרִים.
Ту́ловище состои́тъ изъ	הגויה מורכבת
двухъ частéй,	משני חלקים.
вéрхней ча́сти тѣ́ла	חלק העליון מהגוף
и ни́жней ча́сти тѣ́ла,	וחלק התחתון מהגוף.
Въ вéрхней части тѣ́ла	בחלק העליון מהגוף
лежа́тъ сéрдце и лёгкое,	מונחים הַלֵּב וְהָרֵאָה.
Кровь прохо́дитъ чрезъ сéрдце	הדם נוזל דרך הלב
въ жилы́,	בָּעוֹרְקִים.
Въ ни́жней части тѣ́ла	בחלק התחתון מהגוף
нахо́дятся живо́тъ,	נמצאים, הַכֶּרֶס,
печёнка, желчь, селезёнка	הַכָּבֵד, הַמָּרָה, הַטְּחוֹל
и по́чки,	וְהַכְּלָיוֹת.
Голова́ сиди́тъ на шéѣ,	הָרֹאשׁ יושב על הצַוָּאר.
Шéя ги́бка,	הצואר יכולין לכופפו.
Я могу́ гнуть шéю,	יכֹל אני לָכֹף צַוָּארִי.
Ко́сти си́льны,	העצמות חֲזָקוֹת,
крѣ́пки и твёрды,	עֲצוּמוֹת וְקָשׁוֹת.

Ко́сти подде́рживаютъ	העצמות יחזיקו
тѣло; онѣ су́ть	את הגוף . המה
подпо́ра тѣла,	מַשְׁעֵנוֹת לגוף .
Си́льный человѣ́къ,	איש חזק . בעל כח .

— 22 —

Ло́коть,	גוֹמֶד , קוּבְדָרָא , דער עללענבאָגען ,
но́готь,	צִפֹּרֶן , דער נאַגעל ,
ко́нчикъ, верхъ,	ראש, עוקץ , דיא שפיטצע,דאָס ענדע ,
сзади́,	מֵאַחוֹרֵי , פֿאָן הינטען ,
бѣгать,	רוּץ , רָצֹא , לויפֿען ,
я бѣжа́лъ,	רַצְתִּי , איך בין געלויפֿען ,
го́лень, ледвея́,	שׁוֹק , כְּרָעַיִם , שענקעל , לענדע ,
подо́шва,	כַּף רגל , עָקֵב , פֿוססואָהלע ,
спереди́,	מִלְפְנֵי , פֿאָן פֿאָרנע ,
я бѣгу́,	רָץ אני , איך לויפֿע ,
онъ бѣжи́тъ,	רָץ הוּא , ער לויפֿט ,
онъ покры́тъ,	הוּא מכוסה , ער איזט בעדעקקט ,
принадлежи́ть,	שייך , הֶחָשֵׁב , געהאָרען ,
ко́жа,	עוֹר , הויט , פֿעללע .
икра́,	שוּמן הרגלים , דיא וואַדע ,

Рýки и нóги принадлежáтъ	הַיָּדַיִם והרגלים תֵּחָשַׁבְנָה
къ члéнамъ,	להאברים .
У правой руки́,	ליד הימנית .
У пра́ваго плеча́ правая	אל כָּתֵף הימנית
рука́, а у лѣ́ваго плеча́	יד ימין , ובכתף השמאלית
лѣ́вая рука́,	יד שמאל .
На каждой рукѣ́ лóкоть,	בְּכָל יד יש גֹּמֶד .
На каждой рукѣ́ пять	בְּכָל יד חמש
пальцевъ, и на каждомъ	אצבעות , ועל כל
кóнчикѣ пальцевъ нóгти,	ראש אצבע צִפֹּרֶן .
На ногѣ́ пя́тка, подóшва	על הרגל עָקֵב . כַּף
и икра́,	ושומן הרגלים .
Въ головѣ́ нахóдится мозгъ,	בראש יש מוח .
Въ кóстяхъ мозгъ,	בעצמות יש מוח .
Въ жи́лахъ течётъ	בעורקים נוזל
кровь,	הדם .
Всё тѣ́ло покры́то	כל הגוף מכוסה
кóжею,	בעור .
Человѣ́къ имѣ́етъ двѣ́ руки́,	לאדם שתי יָדַיִם .

Домъ,	בַּיִת , הויז ,
жить, обитáть,	גּוּר , דּוּר , יָשֹׁב , וואָהנען ,
Я живý,	גָּר אָנֹכִי , איך וואָהנע ,
онъ живéтъ,	הוּא גָר , ער וואָהנט ,
жилúще,	מָגוֹר , מָדוֹר , דִירָה , מָעוֹן , וואָהנונג ,
жилóй покóй,	בית מוֹשׁב , מָדוֹר , מָעוֹן , וואָהנציממער ,
спáльня,	חֲדַר הַשֵּׁנָה , חדר הַמִּטּוֹת , שלאָפציממער ,
называться,	הִקָּרֵא בְּשֵׁם , כּוּנֵּה , גענאַננט ווערדען ,
варúть,	בַּשֵּׁל , זוּד , קאָכען ,
кýхня,	בית הַבִּשּׁוּל , בית הַכִּרָה , דיא קיכע ,
кухáрка,	מְבַשֶּׁלֶת , קאָכין ,
перéдня,	אוּלם שלפני הבית , מסדרוֹנה , פֿאָרזאלל , פֿאָרציממער ,
дверь дóма,	פתח הַבַּיִת , דֶּלֶת , הויז טהיר ,
ярусъ, этажъ,	עֲלִיָּה , יָצִיעַ , עטאַז , שטאָק ,
вéрхній этажъ,	יָצִיעַ העליון , אָבערע שטאָק ,
нúжній этажъ,	יָצִיעַ התחתון , אונטערע שטאָק ,
дѣлается, дѣлаютъ,	נַעֲשָׂה , עוֹשִׂין , עוֹשִׂים , ווירד געמאַכט ,

доска́, ... לוח , קֶרֶשׁ , ברעט , טאפעל ,
изъ досо́къ, . מקְרָשִׁים , אויס ברעטטער ,
кирпи́чъ, . . . לְבֵנָה , ציגעל ,
кры́ша, кро́вля, . . . גַּג , ראַך ,
черепи́цы, . רְעָפִים , דאַכפפאַנען ,
черда́къ, בֵּית שֶׁבַּעֲלִיָּה , דאַכשטובע ,
желѣ́зо, . ברזל , אייזען ,
жесть. — — צִיץ , רִקֻּעַ , פַּחִים , בלעך ,
желѣ́зный, מְבֻרְזָל , אייזערנע ,
листово́е желѣ́зо, רקֻּע פַּחִים מברזל , אייזענבלעך .
пала́та. } לִשְׁכָּה , חֶדֶר , חֲנוּת ,
кладова́я, } מאַגאַזין , גראָססעס ציממער ,
по́гребъ, מַרְתֵּף , מערָה , קעללער ,

Я живу́ въ до́мѣ, (גָּר) יושב אנכי בבית .
Люди живу́тъ въ дома́хъ אנשים (גָּרִים) יושבים בַּבָּתִּים
Гдѣ живе́тъ твой оте́цъ ? איפה גָּר אביך ?
Мой оте́цъ живе́тъ въ אָבִי יושב (גָּר)
со́бственномъ своёмъ домѣ, בביתו אשר לו .
Домъ въ кото́ромъ я живу́ הבית אשר גָּר אנכי בו
принадлежи́тъ моему́ отцу́, שַׁיָּךְ לְאָבִי .
Поко́й, въ кото́ромъ הבית (החדר) אשר יושב אני
я живу́ съ мои́ми роди́телями בו עם הוֹרַי נִקְרָא

בשם בֵּית מָעוֹן (זבול) . называется жилымъ покоемъ'

הַמְבַשֶּׁלֶת תָּזִיד התבשיל Кухарка варитъ кушанье въ
בבית הבשול (הַכִּרָה) על האש . кухнѣ у огня,

החדר אשר עומדים בו Горница, въ которой стоятъ
הַמִּטּוֹת ואנחנו יְשֵׁנִים שם постели, гдѣ мы спимъ
נִקְרָא חדר המטות . называется спальнею,

הַמַּרְתֵּף הוא מתחת לארץ. Погребъ находится подъ землею,

אנחנו יורדים במעלות мы ходимъ по лѣстницѣ
אל המרתף . въ погребъ,

דרך פתח הבית אָבוֹא Чрезъ домовую дверь вхожу я
אל הַמִּסְדְּרוֹנָה . въ переднюю (сѣни),

מהמסדרונה עולה אני במעלות Изъ передней иду я
אל יְצִיעַ העליון , по лѣстницѣ въ верхній этажъ.
או ג"כ על הבית שבעליה . или также на чердакъ,

ממעל לבית שבעליה הוא הגג , Надъ чердакомъ
הַמְכַסֶּה את הבית, кровля, которая покрываетъ домъ,

הַגַּג נעשה מקרשים , Кровлю дѣлаютъ изъ досокъ,
מֵרְעָפִים או מֵרִקּוּעֵי פַּחֵי черепицъ, или изъ листоваго
בַּרְזֶל . желѣза,

בַּבַּיִת יש פתחים רבים . Въ домѣ много дверей,

Происходить, , ווערדען , ענטשטהן , נהיה , התהוה , היה

произошёлъ, , עטשאנרען , געווארדען , נעשה ; נהיה

самъ, , זעלבסט , עצמו , לבדו

отъ самагó себя } מעצמו , מאליו ,

самъ собóю, } פאן זיך זעלבסט ,

вы́рости, , אויס וואכסען , גדל , צמח

Онъ вы́росъ, , אויס געוואכסען , נגדל הוא

вы́строить, , אויפריכטען , אויפבויען , בנה , הקים

построй́ка, , געביידע , בנין , מבנה

Архитéкторъ, , ארכיטעקט , ראש הבונים

стѣна́, , וואנד , קיר , חומה

склáдывать стѣ́ну, , אויפבויען איינע וואנד , בנה חומה

и́звесть, , קאלך , סיד

кáменьщикъ, , מויערער , בונה חומה

вести́, , פיהרען , נהג

вы́вести, , אויפריכטען ,אויפשטעללען , בנה , העמר , הקים

онъ вы́велъ , אויפגעריכטעט , הקים

укрѣплять, , בעפעסטיגען , בצר , חזק

ремеслó, , האנדווערק , אומנת יד , מלאכה , פעולה

אוּמָן יָד , פּוֹעֵל . האנדווערקער , ремéсленникъ,

אַרְמוֹן , בִּירָה , טִירָה . פַּאלַאסט , דאַס שלאָסס , зáмокъ,

מַנְעוּל , דער שלאָסס , замóкъ,

מַסְגֵּר , שלעססער , слѣсáрь,

זְכוּכִית . גלאַז , стекло́,

מְזַגֵּג , אוּמָן בִּזְכוּכִית , גלעזער , דער גלעזער , стекóльщикъ,

בֵּית קָטָן , אֹהֶל , סֻכָּה , צְרִיף , היטטע , хи́жина.

בֵּית מְלֶאכֶת זְכוּכִית , גלאַזפַאבריק , стекля́нный завóдъ,

זְכוּכִית הַחַלּוֹן , פֿענסטער שייבע , окóнничное стекло́,

חָרָשׁ תַּנּוּר , אָפֿען זעטצער , печни́къ.

צַיָּר , מאַללער , маля́ръ;

שִׁבֵּר , נִפֵּץ , ברעכֿען , ломáть,

שֶׁבֶר , ברוּך , лóмка,

מַסַּע אֲבָנִים , שטיינבּרוּך , каменолóмка,

בָּעַר , שָׂרַף , ברעננען , горѣ́ть, жечь.

שׂוֹרְפִים , זיא ברעננען , жгутъ,

חָפַר , כָּרָה , גראַבען , копáть, рыть,

הוּא חוֹפֵר , כּוֹרֶה , ער גרעבט , онъ рóетъ;

נִגְמַר , מוּכָן , מְזוּמָן , פֿערטיג , בערייט , готóво,

חָרָשׁ בַּרְזֶל , שמיעד , кузнéцъ,

בֵּית מְלָאכַת חָרָשׁ בַּרְזֶל , שמידהויז , кузница,

חָרַשׁ בַּרְזֶל , שמידען , ковáть,

טִיט , חוֹמֶר , לעהם , гли́на,

קורות , באלקען ,	брёвна,
מזוזות , אמות הספים , שטענדער , באלקען ,	брýсья,
עסק , היה טרוד , בעשעפטיגט זיין ,	быть зáнятымъ,
אין איש , קיינער ,	никтó,
איך נהיה הבית ?	Какъ произошёлъ домъ ?
הבית לא נהיה מעצמו .	Домъ не самъ собóю произошёлъ,
גם לא גדל הוא	Онъ также не вы́росъ изъ
מהארץ כעץ השדה .	землѝ, какъ дéрево,
מי הקים את הבית ?	Кто вы́строилъ домъ ?
בונה החומה הקים קירות	Каменьщикъ вывёлъ стѣны
החומה מסיד ומאבנים .	изъ извести и камней,
חרש עץ כרת מן היער	Плóтникъ вы́рубилъ изъ лѣсý
עצים למזוזות וקורות	брýсья и бревна и скрѣпилъ
ויחזק אותם יחד אחד לאחר .	ихъ мéжду собóю,
אחי הקים בית (בנה בית) .	Мой братъ вы́строилъ домъ,
עוד בעלי מלאכה אחרים	Ещё другіе ремéсленники
עסקו במבנה	бы́ли зáняты при пострóйкѣ
הבית כמו :	дóма, какъ то:
המקרה הגג , העושה תנור ,	крóвельщикъ, печнѝкъ,
חרש עץ , המסגר ,	столя́ръ, слѣсáрь,

стекóльщикъ, малáръ,	הַמְזַגֵּג , הַצַּיָּר .
Лѣсъ вырубáютъ изъ дéревъ,	העץ כּורתים מֵאִלָנוֹת
котóрыя растýтъ въ лѣсý,	הַגְּדֵלִים בַּיַּעַר .
Кáмни вылáмываются въ	האבנים נִפְסָלִים
каменолóмняхъ,	מִבֵּין הַפְּסִילִים .
и́звесть выжигáется изъ	הַסִּיד נִשְׂרָף
и́звестняка.	מֵאַבְנֵי סִיד .
Черепи́ца и кирпи́чи выжигáются	הָרְעָפִים וְהַלְּבֵנִים
изъ гли́ны,	נִשְׂרָפִים מִטִּיט .
Гли́ну выкáпываютъ	הַחוֹמֶר חוֹפרים
изъ земли́,	מן האדמה .
Окóничное стеклó приготовля́-	זכוּכִית הַחַלּוֹן נעשׂה
ется на стекля́нномъ завóдѣ,	בבית מלאכת זכוּכית .
Желѣ́зо кýютъ	בּרזל חוֹרשׁים בּבית
въ кýзницѣ,	מלאכת הבּרזל .
лѣса, камнéй, и́звести,	עצים , אבנים , סִיד
гли́ны, желѣ́за никтó не	חוֹמר , בּרזל אין אִישׁ
мóжетъ сдѣлать,	יכל לעשׂות אותם .

— 25 —

Полъ,	רִצְפָּה , קרקע הבית , פּוֹסס בּאָרען ,

потолóкъ.	מכסה הבית , אבערע דעקע ,
Шкапъ,	ארון , מגדל , שראנקע ,
зéркало.	מראה , ראי , גליון , שפיגעל ,
часы́,	מורה שעות , אוהר , דיא , ,
ѣсть, кýшать,	אכל , עססען ,.
онъ ѣстъ, кýшаетъ	הוא אוכל , ער איססט ,
онъ ѣлъ, кýшалъ,	אכל , ער האט גענעססען ,
мѣдь,	נחושת , קופפער ,
мѣдно,	מנחושת , קופפערנע ,
сукнó,	בגד צמר , טוך ,.
мыть.	רחץ , כבס , וואשען ,
скáтерть,	מטפחת השלחן , טישטוך ,
полотéнцо,	מטפחת הידים , האנדטוך ,
соль,	מלח , זאלץ ,
пéрецъ,	פלפלין , פפעפער ,
корóбка,	סל , טנא , קארב ,
солóнка,	תבת המלח , זאלצפאסס ,
вéщи,	כלים , חפצים , זאכען ,
висѣ́ть,	תלה , האנגען ,
бывáютъ,	יש , נמצא , עס גיבט ,
письмéнный столъ,	שלחן שמיוחד לכתיבה , שרייבטיש ,
трапезный столъ,	שלחן לאכול עליו , טיש צום עססען ,
столовóй,	חדר הנשתה , חדר שמיוחד לאכול בו , עססשטובע ,

иный,	אַחֵר , איין אנדערער ,
всякій родъ,	כָּל מִין , יעדע זאָרטע , יעדער אַרט ,

Въ ко́мнатѣ быва́ютъ: полъ,	בחדר יש: רִצְפָּה ,
потоло́къ, стѣны,	מִכְסֶה , קִירוֹת .
Подо мно́ю полъ,	מִתַּחַת לְרַגְלַי הרצפה , (לירכתַי)
по́длѣ меня́ стѣны, надо мно́ю	אצלי הקירות , ממעל
потоло́къ,	לראשי המִכסה .
Въ ко́мнатѣ бываютъ мно́го	בחדר נמצאים כֵּלִים
веще́й: столы́, сту́лья,	רַבִּים : שלחנות , כִּסאות ,
зеркала́, шкапы, и пр.	גִּלְיוֹנוֹת , אֲרוֹנוֹת וכו'
Зе́ркало виси́тъ на стѣнѣ	הָרְאִי תולה על הַקִּיר
или оно стои́тъ на столѣ,	או עומד על השלחָן .
Быва́ютъ письме́нные столы́,	יש שלחנות המיוחדים
трапе́зные столы́,	לכתיבה , לאכילָה .
столы́ для мы́ться,	שלחנות לְרַחֲצָה .
На стѣнѣ вися́тъ часы́,	על הקיר תולה מורה שעות .
Я сижу́ на сту́лѣ	יושב אנכי על הכסא
у стола́,	אצל השלחן .
столъ, на кото́ромъ ѣдятъ	השלחן שאוכלים עליו
называется трапе́знымъ	נִקְרָא שלחן המיוחד
столо́мъ, онъ стои́тъ	לאכילה , עומד הוא
въ столово́й,	בחדר המשתה .

Трапезный столъ покрытъ	השלחן המיוחד לאכילה
бѣлою скатертью.	מכוסה במטפחת לְבָנָה .
На столѣ лежатъ:	על השלחן מונחים :
салфетки, блюда, тарелки,	מַפּוֹת , קְעָרוֹת , צַלָּחוֹת ,
ложки, ножи, вилки,	כַּפּוֹת , שַׂכִּינִים , מִזְלָגוֹת ,
бутылки и проч.	בַּקְבּוּקִים וכו׳ .

— 26 —

Польза дома,	תּוֹעלת הַבַּיִת , נוטצען דעם הויזעס ,
Жаръ.	חוֹם , הֶבֶל , היטצע ,
жарко.	חַם , וואַרם ,
столикъ,	שלחן קטן , איין טישכען ,
умывальный столикъ,	שלחן קטן לרחצָה , איין וואַשטישכען ,
онъ не мочитъ,	הוּא לֹא יַרְטִיב , ער בעפייכטעט ניכט ,
топить,	הַסֵּיק תַּנּוּר , הייטצען ,
кровать,	עֶרֶשׂ , יָצוּעַ , בעטגעשטעללע ,
одѣяло.	כִּסּוּי המטה , שְׂמִיכָה , בעטדעקקע ,
подушка,	כַּר , כֶּסֶת , קיססען ,
запавѣсъ,	מָסָךְ , פָּרֹכֶת , פֿאָרהאַנג ,
тазъ,	מִזְרָק , בעקקען ,

חֲתִיכָה , איין שטיק ,	кусóкъ,
כַּד , איין קרוג ,	крýжка,
מַיִם , וואססער ,	водá,
בּוֹרִית , זייפע ,	мы́ло,
כַּד לְמַיִם , וואססער קרוג ,	кувши́нъ.
בטח , נאמן , ריכטיג , וואהר ,	вѣ́рно,
בָּטוּחַ אני	я безопáсенъ,
איך בין געשיצט ,	я огражде́нъ,
זיכער ,	я обезпе́ченъ,
צֵל , שאַטטען ,	тѣ́нь,
רוּחַ , ווינד ,	вѣ́тръ,
אָבָק , עָפָר , שטויב ,	пыль,
תֵּבַת הַבּוֹרִית , זייפֿראָז ,	мы́льница,
שְׂמִיכָה , שלאַפֿראָק ,	тюфя́къ,

בסתיו מסיקים את התנור .	Пе́чка тóпятъ зимóю,
תנור שֶׁנִּסַּק	Истóпленная пе́чка согрѣвáетъ
מְחַמֵּם את החדרים בסתיו .	кóмнаты зимóю.
בחדר המטות (נִמְצָאָה) יש	Въ спáльнѣ нахóдится
מִטָּה . ועל הָעֶרֶשׂ	посте́ль, и на кровáти
מונחים כָּרִים ,	лежáтъ подýшки,
שְׂמִיכָה וּכְסוּי המטה .	тюфя́къ и одѣя́ло.
יש מטות אשר לָהֶן	Иныя кровáти имѣ́ютъ

также занавѣсы.	נ׳כּמָסָך .
На умывальномъ столикѣ	על השלחן הקטן לרחצה
стоитъ: тазъ, кувшинъ,	עומדים : מִזְרָק לרחצָה , כַּד ,
мыльница, въ которой	תֵּבַת הבּורית , אשר בּה
лежитъ кусокъ мыла.	מונחת חתיכה בּורִית .
Подлѣ умывальнаго	לירכּתֵי השלחן הקטן לרחצה
столика виситъ полотенцо,	תּולָה מטפחת הידים .
Домъ очень полезенъ,	הבּית הוא טוב ומועִיל למאד .
Когда идётъ дождь, то	כּאשר יורד הגשם , אז
насъ въ домѣ не мочитъ;	בּבית בַּל ירטיבֵנו , אז
то мы остаёмся сухи.	אז נשְׁאַר יְבֵשִׁים .
Мы въ домѣ защищены	הבּית מָגֵן לנו
отъ снѣга и града, отъ	בּעד שלג וברד , בּעד
мороза и холода, отъ	קֹרַח וקור , בּעד
вѣтра и пыли.	הרוח והאבק .
При большомъ солнечномъ	בּחום השמש הרב
жарѣ находимъ мы въ	מוצאים אנחנו
домѣ тѣнь.	בּבית צֵל לנו .

Одежда, одѣяніе	בּגדים , מַלְבּוּשִׁים , קליידער ,

пла́тье,	כסות , בֶּגֶד , קלייד ,
одѣва́ть,	הַלְבֵּשׁ , אַנקלײדען ,
я одѣ́тъ,	מלובש אנכי , איך בין אַנגעקליידעט ,
я могу́ приготовля́ть,	יכל אני לְהָכִין , איך קאַן בערייטען ,
одѣва́ться,	התלבש , ייך אנקליידען ,
у меня́ есть де́ньги,	יש לי כסף , איך האבע געלד ,
Они́ не имѣ́ютъ де́негъ,	אין להם כסף ; ויא האַבען קײן געלד ,
я одѣва́юсь,	לובש אני א״ע, מתלבש אני, איך קליידע מיך אַן ,
я раздѣва́юсь,	פושט אני את בגדי ,איך ענטקליידע מיך ,
надѣва́ть,	לָבֹשׁ , אַנציהען , אַנקליידען ,
лу́чше,	טוב יותר, טוב מ: עס איזט בעססער ,
снабжа́ть,	כַּלְכֵּל , הָכֵין לְ פערזאָרגען ,
пло́тно, гу́сто	עָב , מִקְשָׁה , דיכט , דיק ,
плотнѣ́е гу́ще,	עָב יותר , דיכטער , דיקער ,
ску́дный,	שפל , דל , נבזה , פעראָכטליכער , נידריגער ,
поутру́,	בַּבֹּקֶר , דעם מאָרגענס ,
ве́черомъ.	בערב , אַבענדס ,
наилу́чше, лу́чше всего́,	על אופן , אויף דער בעסטען אַרט , היותר טוב ,

Пла́тья покрыва́ютъ наше тѣ́ло,	הבגדים מכסים את גְוִיָּתֵנוּ .

мы не мóжемъ самú	אנחנו אין אנו יכולים בְּעַצְמֵנוּ
изготовля́ть плáтья,	להכין (לעשות לנו) בגדים.
Дѣ́ти не могýтъ купи́ть	בנים קטנים לא יוכלו לקנות
плáтья, потомý что	בגדים, יען אשר
у нихъ нѣтъ дéнегъ,	אין להם כסף.
Роди́тели даря́тъ	הָאבות יתנו (במתנה)
дѣтя́мъ плáтья,	בְּגָדִים לְהַבָּנִים.
Одѣя́ніе защищáетъ	הבגד יָגֵן על
всё нáше тѣ́ло отъ хóлода,	כל גופנו בעד קור,
пы́ли и гря́зи.	מֵאָבָק ומטיט חוצות.
Лѣ́томъ ношý я лѣ́тнія	בַּקַּיִץ לבוש אני
плáтья, зимóю	בגדי קיץ, בסתיו
зи́мнія плáтья,	בגדי סתיו.
ýтромъ одѣвáюсь я;	בבקר לובש אני את בְּגָדַי,
вéчеромъ я раздѣвáюсь,	בערב פושט אני את בְּגָדַי.
Хорóшее дитя́ не бýдетъ	בן טוב לא יהיה
худы́мъ отъ скýднаго одѣя́нія.	רע בבגד נבזה ודל.
И живóтныя одѣ́ты,	גם החיות מלובשות הֵנָּה,
чтóбы онѣ́ не ходи́ли	למען אשר לא ילכו ערומות
гóлыми и не терпѣ́ли отъ хóлода,	ולא יסבלו קור
мокроты́ и жáра.	לַהוּת וחורב.
Четвероно́гія живóтныя	לַהַחיות בעלי ארבע רגלים
имѣ́ютъ шкýры, котóрыя	יש להן עורות, המכסות

בשערות ובצמר .	покрыты волосáми, и шéрстью.
בסתיו שערותיהן תהיינה	Зимóю станóвятся вóлосы
יותר עבות .	ихъ гýще,
סוסים , שורים , פרות ,	Лóшади, быкú, корóвы,
כלבים , עזים , זאבים ,	собáки, кóзы, вóлки,
דבים , שועלים יש להם	мѣдвѣди, лисúцы имѣютъ
שערות , על הכבשים	вóлосы; на овцáхъ
יש צמר .	шерсть.
גוף העופות מכוסה	Тѣло птицъ покрыто
בנוצות .	пéрьями.
עור הדג מכוסה	Кóжа рыбъ покрыта
בקשקשת .	чешуями.

— 28 —

נתן , יהב , געבען ,	Давáть, дать,
אמצעים , תחבולה , מיטטעל	срéдства
מחיה , כלכלה , נאהרונג ,	пропитáніе,
הוא נותן , ער גיבט ,	онъ даéтъ,
עזב , הניח , פערלאססען , איבער לאססען ,	оставлять,
הניח , השאיר , עשה , סבב , פערנלאססען ,	заставлять,
נגה , ברק , זהר , אור גלאנץ , ליכט .	сіяніе, свѣтъ,

זָרַח, הֵאִיר, נָגַהּ, גלאַנצען, שיינען,	сіять, свѣтить,
הֵרָאֵה, הִגָּלֵה, זיך ציגען,	казаться.
נִרְאֶה לי, עס שיינט,	мнѣ ка́жется,
נָשׂא, טראַגען,	носи́ть,
חַיֵּה, כַּלְכֵּל, הַאֲכִיל, פַּרְנֵס, נאֶהרען, ערנאֶהרען,	пита́ть,
הִתְפַּרְנֵס, כַּלְכֵּל את נפשו, זיך ערנאֶהרען,	пита́ться,
מִחְיָה, כלכלה, נאַהרונג,	пи́ща, }
מָזוֹן, שפייזע,	пропита́ніе, }
רָעֵב, הונגערן,	голода́ть,
רָעֵב אנכי, איך בין הינגעריג,	я го́лоденъ,
מוּת בָּרָעָב, פֿאר הונגער שטערבען,	умере́ть съ го́лоду,
יַבֵּשׁ, טראָקקנען,	суши́ть,
ענבים יבשים, צמוקים, טראָקקנע וויין טרויבען,	суше́нный виноградъ,
חָיֹה, לעבען וואָהנען,	жить,
נַרְגִּיר, בעערע,	я́года,
חָפֹר, כָּרֹה, גראַבען,	копа́ть,
הַשְׁגָּחָה, אויפֿזיכט,	надзо́ръ,
שָׁתֹה, טרינקען,	пить,
שׁוֹתה אנכי, איך טרינקע,	я пью,
שָׁתִיתִי, איך האבע געטרונקען,	я пилъ,
מַשְׁקֶה, געטראֶנקע,	питьё,
השגחה, אויפזיכט,	присмо́тръ,

משקה , געטראַנקע ,	напи́токъ,
ראה , חָזה , זעהען , אויפֿזעהען , גוקען ,	смотрѣ́ть,
פֵּרות , תבואות , פֿריכטע ,	плоды́,
בָּשֵׁל , אביב , צייטינ , רייף ,	спѣ́лый,
יצור , געשאַפֿע ,	тварь.

אלהים נתן לכל	Богъ даётъ всѣмъ
היצורים אֹכֶל ומשקה .	тваря́мъ пи́щу и питьё.
הוא מכלכֵּל אותם .	Онъ пита́етъ ихъ.
אין איש יכל לברוא (להמציא)	Никто не мо́жетъ
תַחבולות לְמִחְיָה ,	созда́ть средства къ пропита́нію;
הִנָה יבואו לנו מה׳ .	они происхо́дятъ отъ Бога,
הוא יעשה לשמש	Онъ заставля́етъ со́лнце
ותזרח , הוא נותן מטר ,	свѣти́ть; онъ даётъ дождь,
אור וחום .	свѣтъ и теплоту́.
אנשים וחיות יכלכלו	Лю́ди и живо́тныя пита́ются
את נפשָׁם בתבואות בְּשֵׁלות .	спѣлыми плода́ми,
פֵּרות שלא נגמרו בְּשׁוּלם יזיקו	Неспѣ́лые плоды́
לבריאות .	нездоро́вы.
כל היצורים הַחַיִּים היו מתים	Всѣ живы́я твари у́мерли
ברעב בלא תחבולות	бы съ го́лоду безъ сре́дствъ
לכלכלה ומחיה .	къ про́пита́нію,
האנשים יכלכלו את נפשם	Лю́ди кормятся не то́лько

плодáми, растéніями	לא לבד בתבואות ,
и хлѣ́бомъ, они	בצמחים ובלחם . המה יחיו
питáются и мя́сомъ	את נפשם גם
живóтныхъ.	בִבְשַׂר החיות .
Люди ѣдя́тъ говя́дину,	בני אדם אוכלים בשר פרים,
теля́тину, свинину,	בשר עֵגֶל , בשר חזיר ,
барáнину.	בשר כבשים .
Мы ѣдимъ также куръ,	אוכלים אנו ג"כ תרנגולים ,
гусéй, ýтокъ, голубей,	אווזים, בר אווזים , יונים ,
оленéй и проч.	צְבִי וכו' .
Рáковъ и рыбъ тáкже ѣдя́тъ,	הצְפַרְדֵעַ והדג יֵאָכְלוּ ג"כ,
Изъ плодóвъ ѣдимъ мы:	מִפֵּרוֹת אוכלים אנחנו :
я́блоки, грýши, вишни,	תפוחים , אַגַסִים , גְדְגְדָנִיוֹת,
сливы, орѣ́хи, миндáль,	שְׁזִיפִים , אגוזים , שְׁקֵדִים ,
винныя я́годы, виногрáдъ....	תאנים , ענבים וכו' .
Бываютъ также ядовитыя	יש ג"כ גרגירים אַרְסִים ,
я́годы, котóрыя	אשר
прекрáсны видомъ	יפים למראה
и хороши вкýсомъ,	וטובים בטעם .
Изюмъ есть сушéнный	צמוקים המה ענבים
виногрáдъ.	יבשים .
Соль выкáпывается изъ	המלח יחפר מן
земли, это кáменная соль.	האדמה.זה הוא מלח הָאֶבֶן

גם מִמֵי הים	Та́кже изъ воды́
נוציא מלח .	мо́ря получа́емъ мы соль,
שותים אנחנו מַיִם . שֵׁכָר ,	мы пьёмъ во́ду , пи́во,
יַיִן . קאפֶע וגם עשב טהעע .	вино́, ко́фе, чай.
יַיִן שָׂרָף . יַיִן , חוֹמֶץ וכל	Во́дка, вино́, у́ксусъ и всё
דבר חריף מזיקים לִילָדִים .	крѣ́пкое врѣ́дны дѣтя́мъ,
מַיִם הוּא	Вода́ есть са́мый
המשקה היותר בריא	здорово́й напи́токъ для
לאנשים בחורים .	молоды́хъ людѣ́й.

— 29 —

כְּפָר , דאָרף , פֿלעקען ,	Село́,
שׂדה , אדמה , פֿעלד אַקער ,	па́шня,
עבודת האדמה } ערדבויא ,	хлѣбопа́шество, земледѣ́лie,
אִכָּר , חוֹרֵשׁ , בויער , לאנדמאן	хлѣбопа́шецъ,
עוֹבד אדמה , בויער ,	земледѣ́лецъ,
כַּפְרִי , אִכָּר , בויער , דאָרף בעוואָהנער ,	се́лянинъ,
אכרים , היושבים בכפר , בויערן, דיא דאָרפֿבעוואָהנער ,	посели́не.
בית מחוץ לעיר , איין לאַנד הויז ,	за́городный домъ,

скотъ,	בהמה , בעיר , פיעה ,
скотово́дство.	תרבית , מקנה , פיהצוכט ,
се́льскій,	אשר לכפר, מכפר , דעם דארפע נעהארינ ,
до́микъ,	בית קטן , איין הייזכען ,
ровъ,	חרוץ, תעלה , בור , איין גראבען ,
мѣсто,	מקום , ארט ,
у́лица,	רחוב , שטראססע ,
насо́съ.	מזרק לכבות אש , פומפע ,
пожа́рная труба́,	עי הזאה , שפריטצע,
туши́ть,	כבה , פערלאשען ,
пожа́ръ,	שריפה, אש , תבערה , בראנד , פייער ,
дно,	קרקע , גרונד , באדען ,
земля́,	תהום , ערדע ,
черда́къ,	רצפה , תהתית , דער באדען ,
Жи́тница.	אסם , ממגורה , שפייכער ,
крестья́нинъ,	אכר , בויער ,
крестья́не,	אכרים , בויערן ,
дере́вня,	כפר , חוה ; דארף ,
горожа́нинъ,	בן עיר , שטאדטמאן,
горжа́не.	בני עיר , שטאדטלייטע ,
перѣзжа́ть,	עבר ממקום למקום , איבעפאהרען ,
воро́та,	שער , שערים , טהארע ,
валъ.	תל , סוללה , דיק , וואלל , שאנצע ,

דָּגָן ראָגען , געטריידע ,	жито,
אורות סוסים , פפערדעשטאלל ,	конюшня,

בכפר חיים אנשים	Въ селѣ живу́тъ люди,
העוסקים בעבודת	кото́рые занима́ются
האדמה(אִכָּרִים ,	земледѣліемъ(крестья́не,
עובדי אדמה) .	хлѣбопа́шцы.)
המה חַיִּים בְּכְּפַר ,	Они́ живу́тъ въ дере́внѣ,
אֵלוּ המה יושבי כפר .	Это поселя́не.
האכרים חַיִּים (מתפרנסים)	Поселя́не живу́тъ
מעבודת האדמה	земледѣліемъ
ומתרבית הַמִּקְנֶה .	и скотово́дствомъ,
בַּקַּיִץ עוברים	Лѣтомъ переѣзживаютъ
רבים מבני העיר אל	мно́гіе горожане въ
הכפר ויושבים בְּבָתֵּי	дере́вню и живу́тъ въ
הכפר הקטנים .	се́льскихъ дома́хъ.
בכפר אין בו לא חומות ,	Село́ не имѣетъ стѣнъ,
לא סוללות . תְּעָלוֹת	ва́ловъ, рвовъ
ולא שְׁעָרִים .	и воро́тъ;
הוא מקום פְּרָזִי (פרויץ) .	оно́ есть откры́тое мѣсто.
לא לכל הכפרים יש	Не всѣ се́ла имѣютъ
מַזְרְקִים לכבות אש .	пожа́рныя тру́бы.
הבתים בכפר בְּנוּיִם	До́мы въ селѣ вы́строены

по бо́льшой ча́сти изъ де́рева,	על פי הרוב מֵעֵצִים .
по́длѣ домо́въ	לירכתֵי הבתים
нахо́дятся коню́шни,	יש אורות סוסים .
Въ жи́тницѣ.	בַּמַּמְגֻּרָה
лежи́тъ жи́то.	מוּנַח הַדָּגָן .

— 30. —

Высо́ко,	גָּבוֹהַּ , רָם , האך ,
возвыша́ть,	הַגְבֵּיהַּ , הֵרִים , אויפהעבען , ערהעבען ,
возвыше́ніе,	גֹּבַהּ , גִּבְעָה , רֶכֶס , אַנהאָהע ,
ро́вный,	ישר , חָלָק , שָׁוֶה , עבען , גערארע ,
гла́дкій,	חָלָק , יָשָׁר , גלאַטט ,
подыма́ть, }	הֵרִים , נָשָׂא , הגבִּיהַּ ,
возноси́ть, }	אויפהעבען ,
подыма́ться,	התנשֵׂא , התרוֹמֵם , זיך אויפהעבען,ערהעבען,
глубо́ко.	עָמוֹק , טיעף ,
доли́на,	נַחַל , גיא , עֵמֶק , טהאל ,
ска́ла,	סֶלַע , פעלזען .
уте́съ	סֶלַע , שטיין ,
утё́систый,	מָלֵא סְלָעִים , שטייניגט ,
гори́стый,	מלא הָרִים בערגיג ,

ка́менный ба́ранъ,	אַקּוֹ , יָעֵל , שטיינבאָק ,
го́ры,	הֲרָרִים, הָרִים בערגע , געבירגע ,
го́рный хре́бетъ,	גַּבְנֻנִּים ,
ледяна́я гора́,	הַר קֶרַח , אייזבערג ,
рудни́къ,	הַר מַחְצֵב , ערצבערג ,
рудоко́пъ,	חוֹצֵב בְּהָרֵי מַחְצָב , בערגמאַן ,
го́рный жи́тель,	יוֹשֵׁב בָּהָר , בערגבעוואָהנער ,
вездѣ́,	בְּכָל מָקוֹם , איבעראַלל ,
коли́чество,	מִסְפָּר , צאַהל , מעננע ,
большо́е коли́чество,	מִסְפָּר רַב , איין גראססער צאַהל,מעננע,
снѣ́жній,	מִשֶּׁלֶג, אוים שנעע ,
снѣ́жная глыба;	גּוּשׁ שֶׁלֶג , שנעע שאָללע ,
скататься,	התגולל מַטָּה , זיך הערונטער ראָללען ,
засыпа́ть,	סָתֹם , פערשיטטען ,
углубле́ніе,	עֹמֶק מֵעֵמֶק , פערטיעפונג ,
о́блако,	עָנָן , ערפל, עָבִים , וואָלקען ,
нѣ́которые,	אֲחָדִים , איניגע ,
страна́;	אֶרֶץ , מָקוֹם , חלק הארץ , געגענד ,
о́стровъ,	אִי , אינזעל ,
холмъ,	גבעה , תֵּל , היגעל ,
мѣло́выя,	מִגִּתָּר , אוים קריידע ,
рядъ.	טוּר . שורה , רייהע צייל ע ,

Земля́ не вездѣ́	הארץ לא בכל מקום
гла́дка и ровна́.	חלקה וישרה .
На землѣ́ быва́ютъ	על פני הארץ יש
возвыше́нія,	גבעות ועמקים
го́ры и доли́ны.	הרים וגאיות .
Ни́зкое возвыше́ніе есть холмъ,	גבעה נמוכה היא תל ,
Большо́е возвыше́ніе есть гора́.	גבעה גדולה היא הר .
Страна́, гдѣ мно́го	הארץ אשר שם
горъ гори́ста.	הרים רבים , הוא ארץ הרים .
Если гора́ состои́тъ	אם ההר הוא
изъ камне́й,	מאבנים אז
она камниста	הוא הר אבן .
(ска́листа),	(הר סלע) .
Быва́ютъ го́ры	יש הרי
мѣловы́я, песо́чныя,	נתר , הרי חול ,
глиня́ныя,	הרי טיט ,
Острова́ на мо́рѣ	האיים על פני הים
суть та́кже го́ры,	המה ג״כ הרים ,
кото́рыя возвыша́ются	המתנשאים מעל פני
надъ водо́ю.	המים .
Внизу́ гдѣ гора́	למטה , במקום שההר
начина́ется, тамъ ея́	מתחיל לעלות , שם היא
подо́шва.	רגל ההר .

חֵלֶק העליון בהר	Вы́сшая часть горы́
יִקָּרֵא ראש הָהָר .	называется верши́ною.
הֲרָרִים המה	Го́рный хребе́тъ есть
טור הרים זה אחר זה .	продолжа́ющiйся рядъ горъ.
פינלאַנד הוא	Финля́ндiя есть
ארץ הָרִים .	гори́стая страна́.
הָרִים אֲחָדִים גבוהים כל כך,	Иныя го́ры такъ высо́ки,
אשר העבים יעברו	что облака́ прохо́дятъ
מִתַּחַת לְראשָׁם .	подъ ихъ верши́ною.
על הרים אחדים	На нѣ́которыхъ гора́хъ
לא ימס לעולם הקרח	не та́етъ никогда́ лёдъ
והשֶׁלֶג .	и снѣ́гъ.

— 31 —

עֵדֶר , עֲדָרִים , הערדע ,	Стада,
נֶשֶׁר , דער אַדלער ,	Орелъ,
אָרַג , צוזאַממען וועבען , פלעכטען ,	сви́вать,
קִצּוֹן , בַּקֵּץ , אייססערסטער ,	кра́йный,
עָשָׁן , רויך ,	дымъ,
מִרְעֶה , וויידע , פיטערניס ,	паства,
יָעֵל , געמזע ,	серна,

קַן , נעסט ,	гнѣздо́,
הֵרִיק , השליך חוץ , אויסווערפֿען , אויכשפייע׳ ,	изверга́ть,
דֶשֶׁן , אַשע ,	пе́пелъ,

הָרֵי קרח המה אלה ההרים ,	Ледяныя го́ры суть тѣ,
אשר ראשם תמיד מכוסה	коихъ верши́ны всегда́
בקרח ובשלג .	покры́ты льдомъ и снѣ́гомъ.
ההרים טובים מאד , המה	Го́ры очень поле́зны, онѣ́
יְשַׁבְּרוּ עָצְמַת הָרוּחַ .	преломля́ютъ си́лу бурь.
הָעֲדָרִים ימצאו מִרְעֶה	Ста́да нахо́дятъ лу́чшую
היותר טוב על ההרים .	па́ству на гора́хъ.
הָאַקּוֹ והיעלים	Ка́менные бара́ны и се́рны
ישכנו על הסלעים	живутъ на уте́сахъ
ועל ההרים .	и гора́хъ.
הנשר יארוג קַן לו	Оре́лъ свива́етъ себѣ́ гнѣздо́
על ראשי ההָרִים .	на кра́йнихъ верши́нахъ горъ.
הָרֵי מחצב הוא בֶּהָרִים .	Ру́дники быва́ютъ въ гора́хъ.
חוצבי בהר עושים מלאכה	Рудоко́пы рабо́таютъ
בְּהָרֵי מַחְצָב ,	въ ру́дникахъ,
בֶּהָרִים מוצאים :	Въ горахъ нахо́дятъ:
זָהָב , כסף , נחושת ,	зо́лото, серебро́, мѣдь,
ברזל , בְּדִיל ,	желѣ́зо, о́лово,

свинéцъ и ртуть.	עוֹפֶרֶת וכסף חַי .
Лю́ди, которые живу́тъ	האנשים הַגָּרִים
на горахъ, называ́ются	על הֶהָרִים , נִקְרָאוּ בשם
го́рными жи́телями.	יוֹשְׁבֵי הָהָר .
Изъ нѣкоторыхъ горъ	מֵהָרִים אחדים
выхо́дитъ дымъ,	יֵצֵא עשן .
Гора́, которая извергаетъ	הָהָר הַמּוֹרִיק (אשר מוֹרִיק)
огонь, дымъ, пéпелъ,	מִקִּרְבּוֹ אֵשׁ , עָשָׁן , דֶּשֶׁן ,
камни и раска́ленную	אבנים ואבני אש הַקּוֹדְחִים
ла́ву, есть огнеды́шащая гора	הוא הַר מוֹרִיק
(вулканъ)	אֵשׁ .
Гла́внѣйшіе го́рные хребты	הֲרָרִים הראשים
въ Россіи суть:	בארץ רוסי המה :
Кавказкія горы, высочайшія	הָרֵי קַאוְקַאז , היותר
изъ всѣхъ;	גבוה מִכֻּלָּם ;
Уральскія горы, сли́шкомъ	הָרֵי אוּרַאל , יוֹתר
въ двѣ тысячи	משני אלפים
верстъ длиною,	תחומים (ווערסט) באורך ,
Алта́йскія го́ры въ сиби́ри,	הָרֵי אַלְטַאי בְּסִיבִּיר ,
Камча́тскія горы въ	הָרֵי קַאמְטְשַׁאדְקִי
кото́рыхъ мно́гіе	אשר בֵּינֵיהֶם הָרִים רבים
вулка́ны,	מוֹרִיקֵי אֵשׁ .
Высоча́йшія го́ры въ	ההרים הגבוהים מכל

הָרֵי תֵבֵל הוּא הַר	свѣтѣ есть
דָאוּוַאלַאגִיר בְּאַזְיָא .	Довалагиръ въ Азіи,
עֵרֶךְ שִׁבְעָה	около семи́
תְּחוּמִים בְּגָבְהוֹ .	верстъ вышиною.

Кра́ткія изрече́нія. מַאֲמָרִים קְצָרִים .

קורצע געשפראֶכֿע .

— 1 —

Здра́вствуйте,	שלום לכם .
здра́вствуй,	שלום לךָ .
Куда́ вы идёте?	(לָאן) אנה אתם הולכים ?
Я иду́ домо́й,	הולךְ אנכי הביתה .
Гдѣ ты былъ?	איפה היתָ ?
былъ до́ма,	היתי בביתי .
Его́ нѣтъ до́ма,	איננו בביתו .
Я его́ встрѣтилъ на у́лицѣ,	פגשתי אותו בִרחוב .
Ско́ро она́ приде́тъ,	מהֵרָה (היא) תָבוא .
Онъ безпреста́нно	הוא מֵאֵין הפוגות (תמיד)
шата́ется по у́лицамъ,	מְשוטֵט בָרחובות .

— 2 —

Замета́ть ко́мнату,	כַבֵּד את הַבַּיִת .

еще не заметъ комнаты,	עוד לא כִּבֵּד את הבית .
Садиться за столъ,	יָשַׁב אל השלחן .
Играть на скрипкѣ.	נִגֵּן בְּכִנּוֹר .
Зима приближается,	הסתיו הולךְ וְקָרֵב .
напилить дровъ,	נָזַר בְּמַגֵּרָה עֵצִים כְּדֵי הַצֹּרֶךְ .
не угодно ли вамъ?	אם לא טוב בעיניו ?
Весьма охотно,	בנפש חֲפֵיצָה מאֹד .
Ну, Свѣча погасла.	הנה , הַנֵּר נִכְבָּה .
Жаль,	צַר לִי , (חֲבַל עַל) .
Нравится ли вамъ это?	אם יָשָׁר הדבר הזה בעיניו ?
Перестанемъ объ	נַחדול
этомъ говорить,	לדבֵּר מזה .
Пустое!	דבר ריק הוּא .
Держать языкъ	כבשׁ הלשׁוֹן מבעד לשׂפָתַיִם
за губами.	(שׂוּם מחסוֹם לפֶּה) (שָׁמֹר פִּתְחֵי פֶּה)
Въ немъ ничего нѣтъ худого.	אין בּוֹ מאוּם רַע .
Онъ не умѣетъ молчать,	לֹא יבין לחשׁוֹת ולדוֹם .
Что такое?	מה זה ?
О чёмъ идётъ рѣчь?	מה זה הדבר? (מה זה דוֹברים) ?

Это пла́тье разо́драно,	הבגד הזה הוא קָרוּעַ.
Сними́ его́ !	פְּשׁוֹט אוֹתוֹ (הסיר אותו).
сними́ со свѣчи́,	הֵטִיב את הַנֵּר, (הָסֵר הפחם מהנר).
Мнѣ на́добно вы́йти,	צריך לי לצאת החוצה.
Я вамъ не бу́ду мѣша́ть,	לא אהיה לו לשטן, (לא אמנע לכם)
Онъ пошёлъ на верхъ,	הוא עָלָה למעלה.
Сойди́те, сударь,	רְדוּ אדוני.
Онъ пошёлъ въ садъ,	הוא הָלַךְ אל הַגַּן.
Куда́ пошёлъ?	אָנָה הָלַךְ?
Онъ ходи́лъ въ саду́.	הוא הלך בַּגַּן.
Гдѣ ходи́лъ?	איפה הָלַךְ?
Онъ вы́шелъ на дворъ,	הוא יצא החוצה.
Оста́въ меня́ въ поко́ѣ,	הניח לי (במנוחה).
Мнѣ ску́чно,	עצב אָנֹכִי, רוחי נכאה.
Скажи́ же мнѣ.	הַגֵּיד נא לי.
По како́й причи́нѣ?	מאיזה טעם? מאיזה סִבָּה?
Никто́ не зналъ объ э́томъ,	איש לא ידע מזה.
Никто́ мнѣ о томъ не говори́лъ,	אין איש דִּבֶּר לי מִזֶּה.

— 4 —

Учиться наизу́сть,	לְמֹד בעל פה .
Пріятно провожу́ я вре́мя,.	אֲבַלֶּה עִתּוֹתַי בַּנְּעִימִים .
это то́лько шу́тка,	הלא אַךְ צחוק הוא .
Кста́ти,	כעת מצוא . (בשעת הכושר) .
это меня́ весьма́ ра́дуетъ,	שמחה נפשי בזה עד מאֹד .
какъ зову́тъ тебя́?	מה שמךָ ? איךְ יִקָּרֵא שמךָ ?
меня зову́тъ N.	(שְׁמִי נ׳) . אנכי אֶקָּרֵא בשם נ.
Его́ зову́тъ по и́мени	הוא נקרא בשֵׁם
го́рода въ кото́ромъ	העיר אשר
жи́ли его́ роди́тели,	גרו בָּה הוריו .
Что эти за лю́ди?	מי המה האנשים האלו ?
Отъ кого́ ты это слы́шалъ?	ממי שמעתָ כל זאת ?
Съ кѣмъ ты говори́лъ?	עִם מִי דִּבַּרְתָּ ?
Кто тебѣ́ это сказа́лъ?	מִי הִגִּיד לְךָ זאת ?
Отъ кого́ ты это получи́лъ?	מִמִּי קִבַּלְתָּ זאת ?
кому́ ты далъ?	לְמִי נָתַתָּ ?
Нико́му не далъ,	לא נתתי לאיש .
За чѣмъ сокро́вища	למה זה אוצרות
скупо́му?	לְכִלַּי ?

Чѣмъ вы занимáетесь?	בַּמֶּה אַתֶּם עוֹסְקִים ?
Что нóваго?	מַה נִשְׁמַע חֲדָשׁוֹת ?
Кáждую минýту мы	בְּכָל רֶגַע אֲנַחְנוּ
готóвы къ отъѣзду,	נְכוֹנִים לִנְסִיעָה .

— 5 —

Одолжи́те мнѣ, пожáлуйсте,	יַשְׁאִיל נא לי ,אנא אחלה
какýю нибýдь	פָּנָיו , אֵיזֶה
кни́гу!	סֵפֶר !
Ни́кто здѣсь не былъ,	אִישׁ לֹא הָיָה פֹּה .
Я тамъ никогó не видáлъ,	לֹא רָאִיתִי שָׁם אִישׁ .
Отъ трéтьяго дня	מִשִּׁלְשׁוֹם
я не ви́дѣлъ ни одногó	לֹא רָאִיתִי אִישׁ
человѣ́ка въ моéмъ дóмѣ,	אֶחָד בְּבֵיתִי .
какой нибýдь,	יִהְיֶה אֵיזֶה שֶׁיִּהְיֶה .
какáя нибýдь,	תִּהְיֶה אֵיזֶה שֶׁתִּהְיֶה .
Часъ отъ часý лýчше.	מֵעֵת אֶל עֵת הוֹלֵךְ וְטוֹב .
Никтó не зналъ объ э́томъ,	אִישׁ לֹא יָדַע מִזֶּה .
Я не хочý ни тогó ни	אֵינֶנִּי רוֹצֶה לֹא זֶה
другáго.	וְלֹא אַחֵר .
Э́тотъ мáльчикъ весьмá	הַנַּעַר הַזֶּה דּוֹמֶה לִמְאֹד

похо́жъ на его́ се́стру,	לַאֲחוֹתוֹ.
На кого́ она́ похо́жа?	לְמִי היא דוֹמָה?
То́чно такъ,	כֵּן הוּא.
и́менно тебя́,	רק אותָךְ.
И онъ то́же,	גם הוּא כֵן.

— 6 —

Кто тамъ?	מי שָׁמָּה?
Кто идётъ?	מי זה הולךְ?
это я,	אני הוּא.
Не уго́дно ли вамъ?	אם לא טוֹב בעניו?
Что вамъ уго́дно?	מה זה טוב בְּעֵינָיו?
ничего́,	מאוּמה לא, אין דבר.
Такъ чтожъ?	וּמה זה?
Его́ ожида́ютъ здѣсь'	מחכים עליו פה.
Мы въ великой бѣдѣ,	בַּצָּרָה גדולה אנחנוּ.
Почти́ сто́лько же,	כמעט כמוֹ כן.
Вотъ онъ!	הנה הוּא (בא)!
Отку́да, су́дарь?	מֵאַיִן בא, אדוֹני?
Изъ го́рода,	מן העיר.
и́зъ дома.	(מן הבית), מִבֵּיתִי

Что вы тамъ сдѣлали?	מה עשיתם שם ?
Что вы тамъ слы́шали?	מה שמעתם שם ?
Онъ въ опа́сности,	הוא בסכנה .
Ра́звѣ ты не слы́шишь?	אם לא שומע אתה ?
Что намъ за дѣло?	מה לנו לזה ?
А мнѣ что за дѣло?	מה לי בזה ?

— 7. —

Что мо́жете	מה תוכלו
отвѣча́ть на это, ребя́та?	לענות על זה , בָּנַי ?
Позвольте мнѣ,	הַניחו לי , תנו לי רשות .
Позво́ль,	הניחֵני , תן לי רשות .
Въ тако́мъ слу́чаѣ,	באופן כזה .
Во всякомъ случаѣ,	בכל האופַנים .
Не наро́чно а случа́йно,	לא ברצון אבל על פי מקרה.
Когда́ онъ вы́шелъ?	מָתַי יָצָא ?
Въ пятомъ часу,	בשעָה חמישית .
У́тромъ или ве́черомъ?	בבקר או בערב ?
Все равно́,	הכל אחד הוא .
Го́ре мнѣ!	צר לי , אוי לי !
Ско́лько пото́ковъ крови́!	כמה נחלֵי דַם !

По крайнѣ мѣрѣ,	על המעט, לכל הפחות.
Въ са́момъ дѣлѣ,	באמת.
Кто здѣсь былъ?	מי היה פה?
Что дѣлается здѣсь?	מה זה נַעֲשָׂה פה?
Не то́лько онъ но и я.	לא לבד הוא אבל גם אנכי.
Что за ва́жность?	במה נחשב הוא?

— 8 —

Иди́ и скажи́ ему́,	לֵךְ ואמרתָּ אליו.
Я самъ тому́ причи́ною,	אנכי לבדי הֲסִבּוֹתִי בכל אלה
Не могу́ э́того разбира́ть,	לא אוכל לברר הדבר.
Сперва́ поду́май, а	בראשונה התבונן, (תָּבִין)
пото́мъ говори́,	ואחר תְּדַבֵּר.
На оборо́тъ,	לְהֵיפֶךְ.
Проли́ть кровь,	שָׁפֹךְ דָּם.
Что держи́шь въ рукѣ́?	מה זה בידך?
е́сли бы я имѣ́лъ	לוּ היה לי
де́ньги, я бы имѣ́лъ	כסף, אז היה לי
и друзе́й,	גם אוהבים.
Вы серди́тесь на меня́,	חרה אפכם עלי.
Я не зна́ю за что,	לא ארע מדוע.

Я не умѣю лгать,	לא אוכל לְשַׁקֵּר .
ты лжешь,	הִנְּךָ דובר שקרים .
Онъ лжетъ,	הִנֵּהוּ דובר שקרים , (מְשַׁקֵּר)
Отъ васъ зави́ситъ	הנה תָּלוּי בכם
испо́лнить мои́ жела́нія,	למלאות תַּאֲוָתִי .
Я писа́лъ къ нему́,	כתבתי לו .
Мы пріѣхали въ	בָּאנוּ
су́мерки,	בנשף .
Онъ на доро́гѣ къ N.	הוא בדרך לנוכח נ .

— 9. —

Чужо́е добро́	הון זרים
впрокъ нейдётъ,	לא יצליחַ .
Не все что	לא כל
блиста́етъ зо́лото,	הנוצץ זהב .
Наде́жда иногда́	התקוה לפעמים
обма́нчива,	רְמִיָּה (כּוֹזֶבֶת) .
Одни́мъ сло́вомъ,	בְּקִצּוּר , (סוֹף דבר) .
Прерва́ть разгово́ръ,	הפסק בְּדִבּוּר ,
Стѣны имѣютъ у́ши,	אזנַיִם לכותל
а по́ле глаза́.	ועֵינַיִם לשדה .

РОЗГОВО́РЫ, שִׂיחוֹת (בין איש לְרֵעֵהוּ).

געשפרעכע.

— 1 —

Здра́вствуйте, ма́минька,	שלום לךָ, אמי יקרתי.
Здра́вствуй, дитя́ мое́,	שלום לךָ, בְּנִי.
Хорошо́ ли вы,	אם יָשַׁנְתְּ
ма́минька, почива́ли?	במנוחה, אמי יקרתי?
О́чень хорошо́, сла́ва Богу,	טוב מאד, תודה לאל.
А ты, дитя́ мое́,	ואתה, בְּנִי,
хорошо́ ли спалъ?	אם נעמה לךָ שנתךָ?
Цѣлую ночь глазъ не	כל הלילה לא
могъ сомкну́ть,	יכלתי לסגור עינַי.
Отъ чего́жъ э́то?	מדוע זה ככה?
Я ду́малъ объ уро́кѣ и	הגיתי בלמודי
о наказа́ніи, кото́рымъ	ובמשפט מוסר
мнѣ погрози́ли,	אשר כּי יְרָאֻנִי, (יפחידו אותי)
И потому́ ты	ועל כן כ״כ
такъ ра́но всталъ?	השכמתָ לקום?
То́чно такъ, ма́минька,	כן הוא, אמי היקרה.

Что же ты сдѣлаешь?	ומה זה תעשה עתה?
Повторю́ вчера́шній	אשנה שעור למודי
уро́къ и бу́ду учи́ть	מתמול ואלמוד
сего́дняшній,	שעור של היום .
Очень хорошо́, дитя́ мо́е,	טוב מאד , בני
До свида́нія.	היה בשלום .

— 2 —

Вотъ, мой дружо́къ, я	הנני ידיד לבי ,
опять пришла́ къ тебѣ,	באתי עוד הפעם אליך .
это меня́ весьма́ ра́дуетъ,	זאת מאד תשמח את נפשי .
А зна́ешь ли сво́й уро́къ?	האם תדע שעור למודך ?
Такъ мнѣ ка́жется,	נראה לי כן .
Ну скажи́,	אם כן , אמור .
А что, зналъ ли я	איך ומה ? האם ידעתי
или́ нѣтъ?	או לא ?
Какъ я тебя́ за	מה מאד אוהב אני
это люблю́!	אותך בעד זה !
Я знаю что тебѣ это	יודע אני כי זאת היא
о́чень пріятно,	מרגוע לנפשך .
Поди́ сюда́, поцѣлу́ю	בוא הנה ואשקך

тебя́ за это,	חֵקֶף זאת •
Вѣдь вы, ма́минька,	הלא, אמי היקרה ,
будетъ всегда́ меня́ люби́ть?	לעולם תאהבֵנִי ?
Будь то́лько внима́теленъ	היה תמיד אך בן מקשיב
и приле́женъ, а я съ	ושוקד על למודך , אז אנכי
ка́ждымъ днёмъ бу́ду люби́ть	מיום אל יום אוסיף
тебя́,	לאהוב אותך •

— 3. —

Отку́да вы идёте,	מֵאַין הולך •
госуда́рь мой?	אדוני ?
изъ до́му, суда́риня,	מביתי , גבירתי •
А я ду́мала отъ	ואנכי דִמִיתִי
бра́та вашего, я бы́ла	מבית אחיו , הָיִתִי
у васъ, госуда́рь мой, и	בביתו , אדוני ,
мнѣ тамъ сказали, что	והגידו כי שמה . אשר
вы пошли́ къ брату,	הלך אדוני אל אחיו •
Это по́длинно, что я	אמת הדבר כי
тамъ былъ, да уже́ тому́	היתי שם , אולם הנה זה
съ часъ какъ я отъ	בערך שעה מעט
него́ пошёлъ,	הלכתי מֵאִתּו •

הייתי תמול ג״כ	Я была́ вчера́ та́кже
בבית אדוני, אבל לא	у васъ, одна́кожъ не
צלחה לי השעה	имѣла сча́стія васъ до́ма
למצוא אותו בביתו, זאת הוא אות,	застать; это знакъ,
אשר יָקָר הוא למצוא	что вы о́чень рѣ́дко
אותו בביתו.	до́ма быва́ете,
אהה, גבירתי! מאד	О суда́рыня! я о́чень
ירע לנפשי, אשר	сожалѣ́ю, что меня́
לא הָיִתִי בביתִי	до́ма не́ было что́бы
למען הָנְחַלְתִּי לי הכבוד	имѣлъ честь
לשרת את כבודה.	вамъ служи́ть,

— 4. —

שלום לך.	Здра́вствуй, любе́зный
ידידי הנעים!	мой другъ!
מה זה נעשה לך?	что съ тобо́ю дѣлается?
מכבר לא ראיתיך.	давно́ я тебя́ не видалъ,
הייתי חולה, וגם עתה עוד	Я былъ не здоро́въ, и ещё
לא אוכל לשוב אל איתני.	придти́ въ себя́ не могу,
כן אמנם, מאד נשתנו	Да, ты о́чень перемѣни́лся,
פניך, מה זה לך?	что съ тобо́ю?

Ужа́сно голова́ боли́тъ	ראשי יכַאב עלי עד מאד ,
А ма́минька ваша,	ואמו היקרה ,
здоро́ва ли?	הבריאה היא ?
у ней зу́бы боля́тъ,	יש לה כאב שִׁנַּיִם
Весьма́ сожалѣ́ю,	צר לי מאֹד עליה ,
навѣщу́ её,	אָבוא לְבַקְּרָהּ .
Она́ бу́детъ тебя́ за	היא תהיה לךָ בזה
это весьма́ благода́рна,	מַכֶּרֶת טובה עד מאֹד .
Ме́жду тѣмъ прошу́,	בין כה וכה אחלה פניו ,
ей отъ меня́ почте́нiе	לדרוש בשמי את שלומה
засвидѣтельствовать,	ויעיד לה כי מכבדה אנכי .

— 5 —

Здоро́въли вашъ па́пинька?	השלום לאביו היקר ?
Слава Бо́гу, здоро́въ,	תודה לאל , בריא אולם .
А вы?	ומה שלומו ? (והוא) ?
Не совсѣ́мъ хорошо́.	אֵינֶנִּי בשלומי כראוי .
Что же съ ва́ми	מה זה
дѣлается?	הָיָה לו ?
У меня́ на́сморкъ,	יש לי נזילת הנחירַיִם .
А сестри́ца ва́ша?	ומה שלום אחותו העדינה ?

Бѣдная, у нея лихора́дка,	העניה הזאת, ישלה קַדַּחַת .
Она́ лежи́тъ?	שוכבת היא על ערש דְוָי ?
То́чно такъ.	כן הוא .
Ахъ, какъ мнѣ её жаль!	הָהּ, מרה נפשי עָלֶיהָ !
Вы о́чень добры́,	לבבו אך טוב לנו !
Прошу́ отда́ть ей съ	אנא לדרוש
моей стороны́	בשמי את שלומה
почтеннѣйшій поклонъ.	בכבוד גדול .
До свида́нія.	היו בשלום ונזכה לחזות בנועם פָּנֶיךָ .

— 6 —

Здра́вствуйте, друзья́ мои́.	שלום לכם, רֵעַי .
Всё ли вре́мя по́слѣ	אם כל המועד אחרי
обѣ́да вы свобо́дны?	הצהרים חָפְשִׁים אתם ?
Да, другъ нашъ.	כן, אוהבֵנו .
Нашъ учи́тель неожи́данно	מורנו, לא חִכִּינו ולא קִוִּינו
доста́вилъ намъ	על זה נָתַן לנו
э́то удово́льствіе.	העונג הזה .
по како́й же причи́нѣ?.	אבל מאיזה סבה ?
За то, что мы цѣ́лую	יען כי אנחנו בכל
недѣ́лю хорошо́ учи́лись.	השבוע הֵטבנו לִלמוד .

Я тóже по той сáмой	אנכי ג״כ מזה
причи́нѣ увóленъ отъ	הטעם נפטרתי חפשי
занятій.	מֵעֲבוֹדָה .
Ну такъ стáнемъ	אם כן נְבַלֶּה
игрáть вмѣстѣ	יחד בְּמִשְׂחָק את
пóслѣ обѣда.	המועד אחרֵי הצהרים .
Съ больши́мъ	ברוב
удовóльствіемъ.	שמחה .
Но чтожъ мы бýдемъ	אבל מה
дѣлать?	נעשה ?
Бýдемъ игрáть въ	נשחוק
мя́чикъ.	בְּכַדּוּר .
Я другóго мнѣнія,	דעת אחרת לי בזה .
я бы лýчше хотѣлъ	אנכי חפצתי יותר טוב
играть въ жмýрки.	לשחוק בְּסַנְוֵרִים .
А я въ фáнты.	ואנכי במשחק הָעֵרבון .
А вы не ви́дѣли змѣя.	ואתם לא ראיתם הַשָּׂרָף .
Который я сдѣлалъ?	אשר אנכי עשיתי ?
Нѣтъ. Однáкожъ,	לא , אבל ,
господá, éсли такъ	אדוני , אם כה
бýдемъ спори́ть, то нáша	נָרִיב יחד , אז המשחק שלנו
игра не состои́тся.	לא יָקוּם בנו .

Твоя правда, и потому́	אתך האמת , וע״כ
посовѣтуй намъ.	עצה נא לנו .
я совѣтую начáть	הנה אנכי יעצתי להחיל
какую нибудь игру,	איזה משחק .
А éсли онá надоѣстъ	וכאשר תקוץ
намъ?	נפשינו בו ?
То начнёмъ другу́ю.	אז נחל משחק אחר .
Очень хорошó.	טוב מאד .
Въ кéгли! въ кéгли!	בכדור ! בכדור !

— 7 —

учишься ли ты	האם לומד אתה
по францу́зски?	לשון צרפתי ?
Учу́сь,	לומד אני .
А по нѣмéцки?	ולשון אשכנזי ?
И по нѣмéцки также.	ולשון אשכנזי ג״כ .
Давнó ли учишься	האם מכבר לומד אתה
по французски?	לשון צרפתי ?
Слишкомъ дéвять мѣсяцевъ.	יותר מתשעה ירחים .
А по нѣмéцки?	ולשון אשכנזי ?
Почти стóлькоже.	כזמן הזה . (כמו זה) .

Котóрому языкý отдаéшь	לאיזה לשון תתן
ты преимýщество?	היתרון ?
Не знáю какъ тебѣ сказáть;	לא אדע איך לאמר לך ,
знáю тóлько, что	רק זאת יודע אני . אשר
пáпинька и мáминька	אבי היקר ואמי היקרה ,
хотя́тъ, чтóбы я равнó	רוצים . אשר אנכי בְּשָׁוֶה
какъ однúмъ такъ и другúмъ	עַל הָאֶחָד כְּעַל הַשֵּׁנִי
занимáлся.	אשקוד על שניהם יחד .
Однáкожъ ты имѣешь	אבל גם לך יש
сóбственный свой вкусъ?	טוּב טַעַם וָדַעַת ?
Знáю тóлько, что	יודע אני אך זאת , אשר
дитя́ моúхъ лѣтъ дóлжно	נער רך בשנים כמוני מחויב
безпрекословно исполня́ть	בלי התנגד
вóлю родителей.	למלאות רְצוֹן הוֹרָיו .
Твоя́ прáвда, я úначе	האמת אִתְּךָ , אנכי לא כן
дýмалъ, однáкожъ	דִמִּיתִי . אולם
бýду поступáть по	אנכי אעשה
твоéму примѣру.	כָּמוֹךָ .
Какъ вамъ угóдно,	כַּטּוֹב בעיניכם .
До свидáнія.	היה בשלום .

Знáете ли вы господина N.	הידעתם את הארון נ׳ .
навѣщáете ли вы	אם הולכים אתם לשחר את
егó? Инóгдá,	פניו ? לפעמים , (לעתים רחוקים) .
Зачѣмъ вы не бывáете	מדוע לא תבואו
у негó чáще? Не	אליו לעתים קרובים ? אם אין
предупреждены́ ли вы	בִלְבַבְכֶם
прóтивъ негó?	רעה עליו ?
Нискóлько.	אין דבר , (כלל וכלל לא) .
Это и́стинно дóбрая	הוא באמת
душá, но къ несчáстію	נפש טובה , אבל אוי לצרה
большóй болтунъ, а	כי הוא מרבה דברים למאד ,
э́того я терпѣ́ть	ואנכי לא
не могý.	אוכל לסבול זאת .
Чтожъ вамъ до	אולם מה לכם ולזה ?
э́того за дѣ́ло?	מה לכם ולו ?
Я знáю что человѣ́къ	יודע אנכי אשר לאדם
имѣ́етъ два ýха	יש שתי אזנים
и одинъ тóлько язы́къ.	ואך לשון אחד .
Что же ты хóчешь	מה תחפוץ

этимъ сказать?	להגיד בזה ?
То, что нáдобно бóлѣе	הוא זה : אשר מהראוי
слýшать нéжели говорúть.	לשמוע יותר מאשר נדבר .
Однáкожъ онъ	אמנם הוא
почтéнный человѣкъ, котóраго	איש נכבד , אשר
мáлыя стрáнности	מומיו וחסרונותיו הקטנים
покрывáются	מחופים
хорóшими кáчествами.	במעלותיו ובמדותיו הטובות .

— 9 —

Пожáлуйте, государь мой,	אנא , אדוני ,
прикажúте подáть мнѣ	יְצַוֶּה נא לָתֵת לי
стакáнъ пúва, ибо,	כוס שֵׁכָר , כי
чрезмѣрно пить хóчется.	מאד מאד צמאתי .
Не подáть ли вамъ	אם לא ייטיב בעיניו לקבל
лýчше рюмку винá?	גְּבִיעַ יין ?
Покóрно благодарю Г. мой,	באפים ארץ אודה לאדוני ,
я теперь пить винá,	כעת אינני רוצה לשתות יין .
не хочý, ибо очень теплó,	יען כי חַם היום מאד .
а я и безъ тогó очень	ואנכי לבד מזה מחוּמָם
горячёнъ,	מאד .

אשר לזאת	такъ что
לא אוכל לשתות אך יין ,	одного́ вина́ пить не могу́,
וזולת זה כבר שתיתי יין ,	кро́мѣ того́ я уже́ его́ пилъ,
אבל לא אוכל לשבור	но жа́жды имъ утоли́ть
בו צמאוני ,	не могу́,
ושכר יותר טוב	а пиво лу́чше
לשבר הצמאון	утоля́етъ жа́жду
מיין .	не́жели пи́во.
האמת אתו , גם אנכי	Ва́ша пра́вда, и я
אוהב אני את השכר ,	до пи́ва вели́кой охо́тникъ,
הנה פה לפניו הטוב	вотъ вамъ са́мое хоро́шее
שבטובים וקר מאד .	и о́чень сту́деное.
תודה לו כעבד אל אדוניו .	Поко́рнѣйше благодарю́,
מה יטעם לחכי !	столь оно́ мнѣ пріа́тно!

— 10. —

אם מצאתי חן בעיני אדוני	Ежели вы, госуда́рь мой
לכבדני באהבתו ,	меня́ любви́ свое́й удосто́ите,
אז יואל נא	то пожа́луйте,
ויקבל ממני	прими́те отъ меня́
התשורה הזאת .	сей пода́рокъ.

Хотя я нимало не достоинъ	אם אמנם כי לא למצער
чтобы вы мнѣ	שוה אני לְהִכָּבֵד ממנו
дарили, однакожъ	בתשורה . בכל זאת
я оной подарокъ приму	אקבל המנחה הזאת
въ засвидѣтельствованіи	לְעֵד ולזכרון
моегó послушанія.	כי סר אנכי למשמעתו .
Покóрно васъ прошу,	אחלה פני ארוני בהכנעה רבה,
г. мой, не столь смотрѣть	אַל יָשִׂים לבו
на вещь, какъ на дóброе	אֱל הדבר הקטן הזה , רק
сердце.	עַל טוב הַלֵב .
Хотя́бъ вашъ подáрокъ	גם אם מנחתו
еще вдвóе мéньше былъ,	היתה פי שנים קטנה ממנה,
однáко я всегда онáго	אולם לעולם
недостóинъ; мéжду	אינני שוה לה , בכל
тѣмъ благодáрствую	זאת אתן תודה .
вамъ за подáрокъ,	לו בעד המנחה ,
котóрый хранúть буду	אשר אצפון אותה
въ пáмять тогó друга,	למזכרת אהבת ידיד הזה ,
который мнѣ	אשר
егó подарúлъ.	כִּבְּדַנִי בָּה .
óчень радъ я, что этотъ	מאד אני שמח בזה , אשר
малой подарокъ нашёлъ	המנחה הקטנה הזאת מצאה
своé мѣсто.	מקומה הראוי לה .

Государь мой, я желалъ	אדוני , כלתה
бы имѣть такую	נפשי ומי יתן והיה לי
вещь, которая	דבר כזה ,
бы васъ достойна была,	השוה לכבודו .
и весьма сожалѣю,	ומאד יֵרַע לנפשי ,
что имѣющаго	כאשר לפי הָרָה
къ вамъ высокопочитанія	כבוד וִיְקָר לאדוני
ничѣмъ инымъ	ואין דבר
не могу засвидѣтельствовать	אשר אוכל בו להראות
какъ словами.	רגשות כבוד לאדוני כ״א במלים .
Продолженіе вашей	אהבתו אשר תקום לאורך
дружбы почту я за	ימים , תֵּחָשֵׁב בעיני למנחה
пріятнѣйшій подарокъ.	היותר רצויה ונעימה .

— 11. —

О погодѣ.	מֵרוּחַ היום , פֿאָן דעם וועטער ,
Взошло ли солнце?	אם עלה השמש ?
Еще нѣтъ, но скоро	עוד לא , אבל במהרה
взойдётъ.	תעלה .
Въ которомъ часу оно	באיזה שעה
восходитъ?	תַּעֲלֶה ?

Тепе́ръ оно́ восхо́дитъ	כהיום הנה עולה
въ пять часо́въ.	בשעה החמישית .
А въ кото́ромъ часу́	ובאיזה שעה
оно́ захо́дитъ?	היא תבוא ?
Въ семь часо́въ.	בְּשָׁעָה שְׁבִיעִית .
Сего́дня бу́детъ хоро́шая	היום יהי רוח
пого́да.	היום נעים .
Со́лнце свѣти́тъ	השמש זורחת
Дере́вья начина́ютъ	האלנות יָחֵלּוּ
распуска́ться, ещé	לְהָנֵץ , עוד
нѣсколько хоро́шихъ дней и	ימים אחרים ברוח צח
они́ соверше́нно распу́стятся,	אז האלנות יָנִיצוּ כֻּלָּם .
Со́лнце блѣдно́.	פְּנֵי השמש נֶחְוָרוּ .
э́то при́знакъ дождя́.	הוא אות גֶשֶׁם .
Со́лнце пря́чется.	השמש מִסְתַּתֵּר .
Солнце ещé нé зашло́.	עוד לא בָא השמש .
Нѣсколько дней стои́тъ	מִיָּמִים אחרים
хоро́шая пого́да.	רוח היום בהיר בשחקים .
Вчера́ пого́да была́	אתמול היה רוח היום
лу́чше не́жели сего́дня.	טוב יותר מִבְּהיום .
Не было такъ тепло.	לא היה חַם כל כָּךְ .
е́сли по́слѣ обѣ́да бу́детъ	אם אחרי הצהרים יהיה
хоро́шая пого́да,	רוח היום נעים .

я пойду́ гуля́ть за́ городъ.	או אלך לָשׂוּחַ מחוץ לעיר .
Сомнѣва́юсь, что́бы	אֲפוּנָה , אם
была́ хоро́шая пого́да,	יהיה רוח נעים .
ибо не́бо хму́рится.	יען כי השמים מִתְקַדְּרִים בֶּעָבִים .

— 12. —

Ка́жется, что бу́детъ	לפי הנראה יהיה
дождь,	גשם .
уже́ дождь идётъ,	הִנֵּה גשם יורד ,
дурна́я пого́да.	רוח היום רע .
Не говори́лъ ли я вамъ,	אם לא אמרתי לכם .
что дождь бу́детъ итти?	אשר יֵרֵד גשם ?
Вотъ уже́ ко́нчилось	עתה הנה אָפֵס רוח היום
вёдро.	הנעים .
Цѣ́лую ночь шёлъ дождь.	כל הלילה יָרַד הגשם .
Не ма́ло грязи́ бу́детъ.	לא למצער יהיה טיט בחוצות.
Мы прину́ждены́ бу́демъ	נִהְיֶה מוכרחים
мѣси́ть грязь.	לטבוע בבוץ רַגְלֵינוּ .
Не вы́йду изъ дому въ	לא אצא מן הבית
тако́е нена́стье.	בעת גשמים כזאת .
Я бы пошёлъ куда́ нибу́дь,	אני הלכתי אל איזה מקום.

éслибы нé было дождя́.	לו לא היה הגשם .
И вѣтеръ довóльно	גם הרוח
си́льный.	חזק עד בלי די .
Рáзвѣ есть вѣтеръ?	האם יש רוח ?
Нóчью былъ ужáсный вѣтръ,	בלילה היה רוח נורא ,
котóрый и до сихъ	אשר גם עד
поръ не перестáлъ.	עתה לא שקט .
Едвá мóжно удержáться	קשה כמעט להתחזק
на нóгахъ,	(על מעמדו) ברגליו .
Тепéрь мáленькій дождь идётъ.	עתה ירד גשם קטן
Пускáй перестáнетъ дождь.	הנח לו לגשם ויעבור .
Онъ сей часъ перестáнетъ.	מהרה יעבור הגשם .
Я боюсь, чтóбы бóлѣе	ירא אנכי כי יוסיף
не би́ло дождя́.	לרדת הגשם .
Покá не перестáнетъ	כל עוד אשר לא ישקוט
вѣтеръ, дождь не усилится.	הרוח , הגשם לא יתחזק .
Мнѣ кáжется, что	נראה לי , אשר
молнія блистáетъ.	ברקים מבריקים .
Прáвда, громъ начинáетъ	וכן הוא אמנם , הרעם יחיל
гремѣть.	לרעום .
Меня́ это совершéнно	מאומה בל
не удивля́етъ, и́бо	אתפלא מזה , יען כי
чрезвычáйно было жáрко.	היה שרב גדול מאד .

Побѣжи́мъ скорѣ́е,	נרוצה מהרה .
и́наче дождь насъ	ואם לא , הגשם
захва́титъ.	יעצר לָנוּ .
Войдёмъ въ ко́мнату,	נסורה הביתה .
пока́ проли́вной	בעוד אשר הגשם השוטף
дождь не перестанетъ.	לא , יסוף .

— 13. —

Разгово́ръ,	שיחה , טישגעשפראַכע ,
за столо́мъ.	אל השלחן .
Накрыва́й на столъ.	עֲרֹךְ השלחן .
Кото́рый столъ взять,	איזה שלחן אֶקַּח .
кру́глый или́	העגול או
че́твероуго́льный?	המרובע ?
Возьми́ кру́глый, потому́	קַח את העגול , יען
что мно́го бу́детъ госте́й.	כי יהיו אורחים רבים .
Разстели́ ска́терть.	פְּרוֹשׂ המטפחת .
Я ужé разостла́лъ.	כבר פרשתי .
Но она́ не чи́ста.	אבל לא נקיה היא .
Нѣтъ чи́ще э́той.	אין נְקִיָּה מִמֶּנָּה .
есть ли ло́жки,	האם יש כַּפּוֹת .

ножи и вилки?	שכינים ומזלגות ?
Есть, сударь.	יש , אדוני .
Нѣтъ тарелокъ.	אין פה קערות .
Сей часъ будетъ.	מהרה תהיינה .
вмѣсто двойныхъ вилокъ	תחת המזלגות שתי השנים
нѣтъ ли тройныхъ?	אם אין לך מזלגות שלש השנים ?
Нѣтъ, сударь.	לא , אדוני .
Такъ надобно купить.	אם כן צריכים לקנות .

— 14 —

Принеси гарнецъ вина,	הבא מדה יין ,
и разлей въ бутылки.	וצק אותו בבקבוקים .
Подай мнѣ острый ножъ,	תן לי שכין חד ושנון ,
я хочу разрѣзать	חפץ אני לבתר
эту говядину, этого	בשר שור הזה ,
цыплёнка, эту утку,	התרנגלת הזאת , בר אוז הזה ,
эту телятину,	בשר עגל הזה .
Вотъ, сударь, только	הנה פה , אדוני , אבל
не знаю, остёръ ли.	לא ארע אם חד הוא .
Совершенно тупой,	כהה כלה ,
надобно его наточить.	צריכין ללטוש אותו .

Поста́въ буты́лки и	הַצֵּג הַבַּקְבּוּקִים
стака́ны во́злѣ насъ;	וְהַכּוֹסוֹת אֶל יָדֵינוּ ,
мы са́ми бу́демъ себѣ́	אנחנו לבדנו
услу́живать.	נְשַׁמֵּשׁ אוֹתָנוּ .
За ва́ше здоро́вье!	לחיים !
Поко́рно благодарю́.	לחיים ולשלום (תודה בהכנעה) ,
Что вы лю́бите	מה אתם אוהבים (מתאוים לאכול)
крыло́ или́ но́гу?	כְּנַף עוף או שוק העגל ?
Тутъ сто́лько хоро́шихъ	פה רבים
куша́ньевъ, что	מַאֲכָלִים טובים , אשר
тру́дно вы́брать.	קשה לבחור .
Вы ничего́ не	הלא מאומה לא
Ку́шаете, другъ мой. ?	תקחו אל פיכם אוכל , ידידי ?
Потому́ что я за́втракалъ.	יען כי אכלתי פת שחרית .

— 15, —

Возьми́те кусо́чикъ э́того	יִקַּח נא נֵתַח קטן
цыплёнка.	מהאפרוח הזה .
Поко́рно благодарю́, прошу́	אודה בהכנעה . אנא
мнѣ дать кусо́къ жа́ркаго.	יִתְּנוּ לי נֵתַח צלי ,
Съ удово́льствіемъ.	בשמחה רַבָּה .

Не прощу́ моему́ по́вару	לא אכפר פני המבשל
того́, что сего́дня	אשר כהיום
это ку́шанье	המליח את המאכל הזה
пересо́лено,	יותר מַדַי ,
а въ со́усѣ слишкомъ мно́го	ובמרק הוא יותר מַדַי
коре́ньевъ и са́хару.	בשָׂמִים ודבש צוקער .
Ива́нъ, принеси́ десе́ртъ.	יוחנן , הָבֵיא קִנּוּחַ סעודה .
Сей часъ, су́дарь.	עוד רגע , אדוני .
Вы ничего́ не пьёте?	אתם מאומה לא תשתו ?
Я не люблю́ крѣ́пкихъ	אינֶנִי אוהב
напи́тковъ.	משקָאות מְשַׁכְּרוֹת .
Вста́немте, господа́!	נקומה מהשלחן , אדוני !
Ожида́емъ ва́шего	מחכים אנחנו
приказа́нія.	על פקודתו , (הִנֶנוּ) .
Ива́нъ, гдѣ ты?	יוֹחָנָן , אַיֶּכָּה ?
Слу́шаю, су́дарь,	שומע אני , אדוני , (הִנֵנִי אדוני) .
Дай намъ воды́, чтобъ	תֵּן לנו מַיִם , (אחרונים)
вы́мыть ру́ки	לנטילת ידים
и выполоска́ть ротъ,	ולְהָדִיחַ את הפה ,
а пото́мъ принесёшь	ואחרי כן תָּבִיא משקה
ко́фе,	קָלִיא (קאפע) .
Слу́шаю, су́дарь.	הִנֵנִי סר למשמעתו , אדוני .

Ра́зные разгово́ры.	שיחות שונות, פערשידענע געשפּרעכע,
Пожа́луйте мнѣ листъ	יהי נא מטובו לתן לי עלה
бума́ги, перо́ и	ניר, עט סופר
немно́го черни́лъ.	וגם מעט דיו .
Что вы дѣлать хоти́те?	מה זה יחפוץ לעשות ?
Я хочу́ писа́ть, мнѣ	חפץ אני לכתוב, יש לי
на́добно писа́ть пи́сьма.	לכתוב אגרות .
Кому́ вы хоти́те писа́ть?	למי יחפוץ לכתוב ?
Къ своему́ бра́ту и къ	אל אחי
нѣкоторымъ изъ	ואל
мои́хъ прія́телей.	אוהבים אחדים .
Поди́те въ мой кабине́тъ,	ילך נא אל חדרי .
на столѣ вы найде́те	על השלחן ימצא כבודו
всё что вамъ на́добно	כל הצריך לו .
Перве́въ нѣтъ.	אין פה עטים .
Здѣсь есть въ черни́льницѣ.	הנה פה בצלוחית הדיו .
Они́ не годя́тся.	לא טובים המה .
Вотъ други́я.	הנה פה יש אחרים .
Гдѣ вашъ перочи́нной	איה שכינו לעשות

ножикъ?	בו עט ?
Эти пе́рья не очинены.	העטים האלו לא נעשו עוד .
Уме́ете ли вы чини́ть	אם יודע כבודו לעשות
пе́рья?	עטים ?
Кое какъ.	מעט מה , (כמעט)
Вотъ это перо́ не дурно.	הנה העט הזה לא רע הוא .
У васъ весьма́ хоро́шій	יש לכבודו שכין טוב מאד
перочи́нный но́жикъ, гдѣ	לעשות בו עט , אָנָה
вы его купи́ли?	קָנָה אותו ?
Здѣсь въ го́родѣ,	פה בעיר .
ско́лько онъ сто́итъ?	מה מחירו ?
Что вы за него́ заплати́ли?	כַּמָּה שִׁלַּם בעדו ?
Пять деся́ть копѣекъ.	חֲמִשִּׁים קאפיעקען .
Впро́чемъ, не по́мню!	אבל באמת , אינני זוכר .

— 17. —

Ме́жду тѣмъ, пока́ я	בין כה וכה, עד אשר אנכי
то письмо́ окончу́,	אגמור המכתב הזה ,
сдѣлайте одолже́ніе,	יעשה נא לי הטובה .
сверни́те другія въ	ילוט נא המכתבים האחרים
паке́ты.	צרורות צרורות .

Съ удовóльствіемъ.	בנפש חפיצה .
Какóю печáтью ихъ	באיזה חתימה
запечатáть?	אחתום אותם ?
Запечатáйте ихъ	יחתום נא אותם
моéю гербовóю.	בחותם תָּבְנִית שלי .
Какóй на нихъ положи́ть	איזה חוֹמֶר חותם
сургýчъ?	אָנִיחַ עליהם ?
Положи́те крáснаго.	הַנִּיחוּ הָאָדוֹם .
Поставили вы числó?	האם כתב הַיּוֹם שנכתבו בו ?
Постáвилъ, но я ихъ	כתבתי , אבל
ещé не подписáлъ.	עוד לא כתבתי שמי תחתם .
Котóрое у насъ числó?	איזה יום לחדש היום ?
Не могý вамъ сказáть,	לא אוכל להגיד לו .
Нѣтъ ли у васъ	אם אין לכבודו
календáря (мѣсяцеслóва).	לוח השנה ?
Извóльте есть оди́нъ.	אנא , הנה פה לפניו לוח .
Сегóдня десятое.	היום יום עשירי לחדש .
Сложи́те это письмó,	יְקַפֵּל נא את המכתָּב הזה ,
и сдѣлайте надъ немъ	ויכתוב עליו
нáдпись.	הכתובת (אדרעססע) .
Тепéрь положи́те въ	עתה יָשִׂים אותו
обертку и запечатáйте егó.	בְּמַעֲטֶה ויחתום אותו .
гдѣ песóкъ?	איפה הוא אבק הסופרים ?

Въ песочницѣ.	יש בְּמַכְבֵּר החול ·
Какъ вы пересылаете свои	איך ישלח כבודו
письма? Почтою?	מכתביו? ע"י בֵּי דואר ?
Нѣтъ, я пишу	לא , הנני כותב תמיד
при случаѣ.	כאשר יקרה לי הִזְדַּמְּנוּת ,

— 18 —

Господи́нъ э́тотъ, кто тако́въ?	האדון הזה, מִי הוּא זה ?
Онъ ру́сскій дворяни́нъ.	אֶחָד מאצילֵי רוסיא .
Я его́ почёлъ за францу́за.	אנכי חשבתיו לצרפתִי .
Вы по э́тому ошибли́сь.	אם כן טעה אדוני בזה .
Гдѣ онъ живе́тъ?	אֵיפֹה הוּא גָר ?
Онъ живе́тъ на у́лицѣ...	הוּא גָר ברחוב ,,,
Свой домъ у него́?	אם יש לו בית קִנְיָנוֹ ?
Нѣтъ, сударь, онъ живе́тъ	לא , אדוני , הוּא דָר
въ на́нятыхъ поко́яхъ.	בַּחֲדָרִים שְׂכוּרִים .
У кого́ онъ живе́тъ?	בבית מי הוא דָר ?
Онъ живе́тъ у господи́на....	בבית האדון ....
Бога́тъ ли онъ?	אם עשיר הוּא ?
о́чень бога́тъ.	עָשִׁיר גדול (עד למאוד)
Ско́лько ему́ лѣтъ?	כמה ימֵי שני חַיָּיו ?

Я ду́маю ему́ лѣтъ двáдцать пять.	במדומה לי, כי הוא בן חמש ועשרים שנה.
Мнѣ казáлся онъ молóже.	בעיני היה נראה צעיר מבן כ״ה.
Молóже быть ему́ нельзя́.	צעיר מכ״ה שנה לא יוכל להיות.
Женáтъ ли онъ?	האם הוא בעל אשה?
Нѣтъ, су́дарь, онъ холóстъ, но ду́маетъ скóро жени́ться.	לא, אדוני, פָּנוּי הוא. אבל יהגה בְּקֶרֶב לבו בְּקֶרֶב הימים לישא אשה.
отéцъ и мать у негó въ живы́хъ ли?	אביו ואמו העודם בחיים?
Мать у негó живá, а отéцъ годá съ два какъ у́меръ.	אמו עודנה חַיָה, אבל אביו הנה עֶרֶךְ שתי שנים כאשר מת.
Есть ли у негó брáтья, сéстры?	האם יש לו אַחִים, אֲחָיוֹת?
У негó двóе брáтьевъ. и однá сестрá.	יש לו שני אחים וְאָחוֹת אחת.
Сестрá егó зá мужемъ?	אחותו נשואה היא לאיש?
Такъ, су́дарь.	כן אדוני
За кѣмъ?	לְמִי היא נשואה?

За господиномъ N.	להארון נ...
За нею въ приданное	נדה
дано пятьдесять	נתן לה סך חמישים
тысячь рублей серебромъ	אלף רובל כסף .

— 19 —

Давно ли вы	האם מכבר הוא אשר
его знаете?	יודע אותו ?
Года съ три.	ערך שלש שנים .
Гдѣ вы съ нимъ	אנה אתם
познакомились?	הכרתם איש את אחיו ?
Я съ нимъ познакомился	הכרנו איש את אחיו
въ городѣ N,	בעיר נ,
можно сказать, что онъ	יכולים להגיד עליו אשר הוא
пригожій мужчина.	איש יפה מראה .
Онъ весьма	הוא לובש בגדים
хорошо одѣвается,	נאים , (הוא הדר בלבושו) .
У него хорошій видъ	יש לו מראה יפה
и благородная поступь,	והליכתו נהדרה .
Въ его поступкахъ нѣтъ	בכל דרכיו אין
ничего непріятнаго,	מאומה בלתי נעים ומקובל

Онъ со всѣми учтивъ,	לכל איש מַרְאֶה הוא פנים
вѣжливъ и ласковъ,	מאירות ,(מֵטֵה) הוא חן וחֶסד ,
Онъ также очень у́мёнъ,	וגם הוא חכם גדול .
Вы мнѣ его столь хорошо́	כבודו תֵּאַראותו לִפְנֵי בשרד
описа́ли, что вы возбужда́ете	יפה עד אשר העיר
во мнѣ жела́ніе съ	בלבי החשק
нимъ познако́миться,	לְהִתְוַדַּע אתו .
Я васъ съ нимъ	אנכי אֲקרב שניכם
познако́млю,	למען תתודעו .
Вы меня́ тѣмъ весьма́	מאד
одолжи́те,	יֵיטִיב לי בזה .
Когда́ вы хоти́те со	לְמָתַי חָפֵץ כבודו
мно́ю его́ посѣти́ть?	ללך עמדי לשחר את פניו ?
Когда́ вамъ уго́дно,	מָתַי שייטַב בעינָיו .
Такъ поѣдемъ къ нему́	אם כן נסע אליו
за́втра поутру́,	מחר בבקר .
Я согла́сенъ,	טוב הַדָּבָר בעינַי .

— 20 —

Изъясни́те мнѣ, другъ	יבאר נא לי, ידידי
почтенный, степе́ни	הנכבד , מדרגת

ро́дства.	שְׁאֵרַת בָּשָׂר !
Я васъ удовольствую сей	תֵּיכֶף אֲמַלֵּא אֶת רְצוֹנְו
же часъ, послу́шайте:	יִשְׁמַע נָא :
Дѣдъ мой, оте́цъ отцу́ моему́	אָבִי זְקֵנִי הוּא אָב לְאָבִי
или́ ма́тери моей,	אוֹ לְאִמִּי ,
Ба́бушка моя́, мать отцу́	אִמִּי זְקֵנָתִי הִיא אֵם אָבִי
или́ ма́тери,	אוֹ אֵם אִמִּי .
Скажи́те же мнѣ	עתה יואל נא ויגיד לי
пожа́луйте, что мужъ и жена?	מה הוא בעל ואשה ?
све́денный братъ со стороны́	אח חורג מצד
отца́ или́ матери?	האב או מצד האם ?
Мужъ-мужчи́на жена́тый	בעל הוא איש שֶׁנָּשָׂא
на же́нщину; жена́-же́нщина	אשה; אשה היא האשה
выходя́щая за мужъ;	הנשואה לבעל .
све́денный братъ со стороны́	את חורג מצד
отца́, сынъ моего́ отца́,	האב בן אבי .
рожде́нный не	הנולד מאם אחרת לא
съ мое́й ма́тери,	מאמי ,
со стороны́ ма́тери	מצד האם
сынъ мо́ей ма́тери,	בֶּן אִמִּי
рожде́нный други́мъ мужемъ,	הנולד לה מִבַּעַל אחר .
Зять нашъ тотъ,	חָתָן לנו הוא האיש
кото́рый жена́тъ на	הנושא את

на́шей до́чери,	בִּתֵּנוּ לאשה .
Неве́стка на́ша та,	כַּלָּתֵנוּ היא האשה .
кото́рая за мужемъ за	הנשׂואה
на́шимъ сы́номъ,	לִבְנֵנוּ .
Мужъ сестры́ моéй	בעל אחותי
мнѣ зять,	היא גִּיסִי .
Бра́тнина жена́	אשת אחִי
мнѣ невѣстка,	היא גִּיסָתִי
Что же есть племя́нникъ	מה זה בן אח , בן אחות
или племянница?	או בת אח בת אחות ?
Дядя мой, братъ отцу́	דודי הוא אח לאבי
моему́ или ма́тери	או לאמי
а сестра́ ихъ мнѣ	ואחותם
тётка,	היא דודתִי .
Сынъ моего́ дя́ди или́	בן דוֹדִי
тётки, мнѣ двою́родный	או דודתי . הוא לי שאר
братъ, а дочь ихъ	בשר , שֵׁנִי בַּשֵּׁנִי ,ובתם היא לי
мнѣ двою́родная сестра́,	אָחוֹת שְׁנִיָּה בִּשְׁנִיָּה .
Тесть мой, оте́цъ женѣ моéй,	חוֹתְנִי הוא אב לאשתי .
Тёща моя́, мать моéй женѣ,	חֲמוֹתִי היא אֵם לאשתי .
Вотчи́мъ мой,	אבי חורגי ,
мужъ моéй ма́теры,	הוא בעל אמי .
Мачи́ха моя́,	אמי חורגתי .

жена́ моего́ отца́,	היא אשת אבי .

Не ѣдете ли вы куда́	אם לא יִסַע אנה ואנה ,
Г. мой? Да я ѣду въ N.	אדוני ? כן , אסע אל נ׳ .
Когда́ вы поѣдете?	(מתי ישים פעמיו לדרך?) מָתַי יִסַע?
По́слѣ за́втра,	למחר השלישי .
Вы въ свое́й каре́тѣ поѣдете?	? האם יסע בְּמֶרְכַּבְתּוֹ
Нѣтъ, я поѣду верхо́мъ,	לא , ארכב על הסוס .
Все, су́дарь, гото́во	הכל הנה נכון , אדוני .
Ло́шади уже́ у двере́й,	הסוסים הִנָּם לפני הַשַּׁעַר .
ско́лько (миль) верстъ	כמה (פרסאות) תחומים .
отсю́да до N?	מִפֹּה לְנ׳ .
Отсю́да шестьдеся́тъ верстъ,	מפה ששים תחומים .
Какъ вы полага́ете,	מה דעתכם , אם
мо́жемъ ли мы сто́лько	נוכל היום לעבור מַהֲלַךְ
сего́дня уѣхать?	דרך כזה ?
Безъ сомнѣнія, тепе́рь еще́	בלי ספק , עוד
не по́здно,	היום גדול .
Вамъ вре́мени дово́льно,	עוד יהיה לו מועד לְמַדַּי .
пріѣхать туда́ до	לבוא שמה עד

захожде́нія со́лнца,	בִּיאַת השמש .
Доро́га хороша́ ли?	האם הדרך טוב הוא ?
о́чень хороша́, доро́га	טוב מאד , דרך
весьма́ ровна́, у васъ	ישר מאד .
не бу́детъ ни одного́	אל יהיה לו
боло́та на доро́гѣ, но	בִּיצָה אחת בדרך , אבל
вамъ на́добно проѣзжа́ть	יהי מוכרח לעבור
лѣса и переѣзжа́ть рѣки,	דרך יער וְגם לעבור בנהרות
Какъ слы́шно? нѣтъ ли	מה נשמע ? אם אין
разбо́йниковъ въ лѣсу́?	רוצחים ביער ?
э́то больша́я доро́га,	הוא דרך הגדול ,
по кото́рой безпреста́нно	אשר עליו תמיד
ѣздятъ лю́ди,	(מאין הפוגות) עוברים אנשים .

— 22 —

Другъ мой, кото́рою	ידידי , איזה
доро́гою должно́ ѣхать въ N? ?	דרך עוברים לנכח נ.
Когда́ вы су́дарь,	כאשר אדוני ,
подъѣдете къ пе́рвой дере́внѣ,	יִקְרַב אל הכפר הראשון
то повороти́те въ пра́во,	אז יִפְנֶה אל הַיָּמִין .
Не лежитъ ли доро́га	אם לא עובר הדרך

чрезъ гóру?	על הָהָר ?
Нѣтъ, сýдарь, горá у васъ	לא , אדוני , ההר
остáнется въ лѣво,	ישאר לו מימינו .
Не трýдно ли сыскать,	אם לא קשה הוא למצוא
въ лѣсý дорóгу?	ביער דרך סלולה ?
Никакъ нѣтъ, поѣзжáйте	כלל וכלל לא , יסע נא
всё прямо, вы не мóжете	תמיד בדרך ישר , לא יוכל
сбиться съ дорóги,	לִתְעוֹת מן הדרך .
А рѣкá гдѣ у насъ бýдетъ?	והנהר איפה יהיה לנו ?
далекá ли?	האם רחוק הוא ?
Лишь тóлько выѣдете	אם אך יֵצֵא
изъ лѣсý,	מן היער .
Мóжно ли ее переѣхать	אם יכלים לעבור את
въ бродъ?	הנהר ברגל ?
Нѣтъ, сýдарь, ее	לא , אדוני , יעברו עליו
переѣзжáютъ на порóмѣ,	בְּמַעֲבָר .

— 23. —

Пойдéмте, государи мои,	נלכה , אדוני · וְנֵשֵׁב
сядемъ на лошадéй,	על הסוסים .

Пусти́мся въ путь,	נלך לדרכנו .
Прости, хозяинъ,	היה בשלום , בעל הבית .
Жела́ю вамъ, госуда́ри	אברך אתכם , אדוני ,
мои, благополу́чнаго пути́,	בדרך צלחה .
Поко́рно благодарю́;	תודה עמוקה לו .
Не вку́шаете ли на	אם לא תשתו טרם הפרדכם
доро́гу рю́мку вина́?	ממני על הדרך כוס יין ?
до города еще далеко́,	עוד רחוק עד העיר .
Очень хорошо́.	טוב מאד .
За здоро́вье ва́ше.	לחיים , (בעד בריאותו) .
Спаси́бо,	תודה (לשלום) .
Вотъ вамъ за вино́.	הנה תשלומים בעד היין .
За него́ госуда́ри мои,	אין לכם מאומה לשלם , אדוני ,
ничего́ не на́добно.	בעד היין .
оно́ уже́ поста́влено	כי כבר העליתי
въ счётъ,	אותו בחשבון .
Еще́ разъ прости́,	עוד פעם , היה בשלום .

— 24. —

Госуда́ри мои у́жинъ	אדוני , משתה הערב
гото́въ, куша́нье	הוא נכון , המאכל ערוך

на столѣ.	על השלחן •
Пойдёмте ужинать	נשב לאכול
бра́тья чтобъ намъ	אחי , למען
ра́нѣе лечь спать,	נקדים לשכוב ולישן •
Сядемте, бра́тья, ежели	נשב אל השלחן , אחי , אם
вамъ угодно,	טוב בעיניכם •
Вы ничего́ не ку́шаете,	והוא לא יאכל
Г. N.	מאומה אדוני נ׳.
что вамъ сдѣлалось?	מה זה לו ?
У меня́ нѣтъ апети́та,	אין לי תאוה לאכול
(мнѣ ѣсть не хочется), я	(אינני רוצה לאכול) , הנני
уста́лъ и ослабѣлъ,	יגע וחלש •
для меня́ бы лу́чше быть въ	טוב לי
постелѣ, не́жели	לשכב במטה מלישב
за столо́мъ,	אל השלחן •
На́добно вамъ ободри́ться,	מהראוי לו להתחזק במעוזו •
Прошу́ васъ не	אנא אחלה אל
тревожиться,	ידאגו בעדי ,
Пойду́ немно́го отдохну́ть,	אלך לנוח מעט •
Не на́добно ли вамъ чего́?	אם לא צריך לו דבר ?
Мнѣ кро́мѣ поко́я, ничего́	זולת המנוחה , מאומה
не на́добно,	אינני צריך •
Госуда́ри мои, желаю	אדוני , אברך

вамъ покóйной нóчи,	לכם בליל מנוחה
Принеси закýски и	הביא קנוח סעודה
послѣ позови хозяйку,	ואחרי כן קְרָא לבעלת הבית.
Вотъ она идётъ,	הנה היא הולכת (הנה באה)..
(Сей часъ,)	(בזו הרגע).

— 25 —

Госрдáри мой, довóльны	ארוני, אם נָחָה נפשכם
ли вы ýжиномъ,	במשתה הערב ?
Довóльны, судариня,	טוב בעינינו, גבירתֵנו.
Скóлько же мы должны	וכמה מחויבים אנחנו
вамъ заплатить?	לְשַׁלֵם לה ?
Счётъ не великъ,	החשבון איננו גדול.
Сочтите, что вамъ слѣдуетъ	חשבו נא, כמה
за насъ, за нашихъ	מגיע לה בעדינו, בעד
людéй и за лошадéй,	אנשינו ובעד סוסינו.
За ýжинъ, постели и	בעד משתה הערב, מטות
зáвтракъ дéсять рублéй	ופת שחרית עשרה רובל כסף
мнѣ кажется этого много,	כמדומה לי כי רב מדי הוא.
Напрóтивъ, я трéбую мало,	להיפך, בקשתי מעט.
мы вамъ заплатимъ завтра	נְשַׁלֵם לה מחר

поутру пóслѣ завтрака,	בבקר אחרי פת שחרית .
Какъ вамъ угóдно,	כטוב בעיניכם עשו .
Да къ стати!	זכרתי לעת מצוא !
дайте намъ	תתן נא לנו מפות
чистыя простыни́,	המטות טהורות .
Простыни́, котóрыя у васъ	המפות אשר אתן
бу́дутъ мы́ты щолокóмъ.	לכם , מכבסות במי אפר .
Добра ночь, суда́рыня,	לילה טבא לה , גבירתנו .
Почива́йте покóйно Г,	הלילה לכם למנוחה אדוני .

— 26 —

Государь мой, я велѣлъ	אדוני , אנכי צויתי
васъ призва́ть,	לקרוא אותו .
Что вамъ сдѣлалось?	מה זה נעשה לו ?
Я бóленъ, Г. докторъ,	חולה אנכי , אדוני הרופא .
это у васъ ви́дно, у васъ	הכרת פניו ענתה בו ,
видъ ду́ренъ, что	פניו רעים , מה זה
у васъ боли́тъ?	יכאב לו ?
у меня́ желу́докъ нездорóвъ,	יש לי חולי מעים .
Съ котóраго врéмени?	מאימתי ?
Со вчера́шнаго вéчера,	מתמול בערב .

Спáли ли вы прошéдшую ночь?	אם יָשַׁן בליל העבר ?
Нѣтъ, я не спалъ,	לא, לא ישנתי .
Есть ли у васъ аппетитъ?	אם יש לו תאוה למאכל ?
Совсѣмъ нѣтъ,	כלל וכלל לא .
Дозвóльте пощýпать пульсъ,	יַנִּיחֵנִי וָאֲמוּשׁ הדופק .
Покажите языкъ, у васъ	יַרְאֶה לי את לשונו , יש לו
лихорáдка, пульсъ у васъ	קַדַּחַת , הדופק שלו
óчень скóро бьетъ,	דופק במרוצה נמהרה למאד .
я чýвствую тягость во	הנני מרגיש כְּבֵדוּת
всѣхъ члéнахъ,	בכל (אֵבָרַי) .
нáдобно вамъ велѣть	מהראוי לו לצוות
пустить кровь,	להקיז דָם .
Я пускáлъ кровь на	הנחתי לְהָקִיז לי דָם
прошéдшей недѣли,	בשבוע העבר .
Не мѣшаетъ,	אין דבר לא יַזִּיק .
Вы мнѣ ничегó	לא יכתוב בעדי מאומה
не пропишете?	סַמִּים לרפואה ?
Завтра вы примéте	מָחָר תקחו
лѣкарство, велите	סַמִּים לרפואה , יצוה נא
подать чернилъ и бумаги,	לתת דיו וְנְיָר .

— 27. —

Извóльте, вотъ	הביטו נא , הִנֵּה
рецéптъ,	רשימת הסמים .
пошлíте егó	אשר כתבתי , שַׁלְחוּהָ אל
въ аптéку,	בית רַקָּחָה .
Не выходите на вóздухъ,	אַל יצא החוּצָה .
сидите въ кóмнатѣ,	יֵשֵׁב בבית .
Не вставáйте съ постéли,	אַל יָקוּם מֵהַמִּטָּה .
Какýю пищу мнѣ	איזה סדור במאכל ובמשתה
дóлжно употреблять?	רָאוּי לי ?
Кýшайте свѣжія	יאכַל בֵּצִים חַיִּים
яйца и супъ изъ кýрицы,	וּמְרַק תרנגולת .
Есть ли комý за	אם יש לו איש
вами ходить?	אשר ישמש אותו ?
Нѣтъ, сýдарь,	לא , אדוני .
Велите когó нибýдь	יצוה נא
сыскать,	ויבקשו איזה איש .
Прощáйте, меня зовýтъ,	היו בשלום , הן נקְרָאתִי ,
мнѣ нáдобно посѣтить	עוד שְׁאַר לי לבַקֵּר
больнáго, ободрíтесь,	חוֹלֶה . יתחזק נא במעוזו .

Я не упáлъ дýхомъ,	לֹא רפתה רוחי .
Я надѣюсь, что крóвопусканіе	אקוה אשר הַקָּזַת דַם
вамъ помóжетъ,	תְּרַפֵּא אותו .
Прошý васъ менá зáвтра	אחלה פניו למחר
пóсѣтить,	לבוא לבקרני .
Я не преминý,	לֹא אֶשְׁנֶה בְּקָשָׁתוֹ .
Прощайте, не потру-	היו נא בשלום , אל
дитесь,	יטריח א״ע ,
сядúтесь на мѣстѣ,	ישב נא על מקומו .

28. —

Эй мальчикъ, огóнь	אֵיכָה הנער , האש
погáсъ, поправъ егó!	נכבתה , ערוך והטיב אותה .
если нѣтъ ни лопатки,	אם אין לא יָעֶה
ни кочергú, то какъ я	ולא מַזְלֵג ואיך
могý егó поправить?	אוכל להעריך אותה ?
Возьмú клещú (щипцы́)	קח מַזְלֵג האש (המלקחיים)
и дуй мѣхомъ	וְהַמַּפּוּחַ .
отворú пéчку,	פְּתַח את התנור .
отворилъ сýдарь, но	פתחתי , אדוני , אבל
огóнь не хóчетъ горѣть,	האש איננה בּוֹעֲרָה .

Возьми́ соло́мы и положи́	קַח קַשׁ וְהַנַּח
на у́голья,	על הגחלים .
Дыми́тся, погаси́	הנה עשן עולה , כַּבֵּה
ого́нь,	את הָאֵשׁ .
Головня́ упала изъ	אוד שריפה נפל מן
ками́на, подыми́ её,	הַכִּירַיִם , הָרֵים אותו .
сли́шкомъ мно́го зо́лы,	יש רב מַדַּי דֶּשֶׁן .
на́добно её вы́месть,	צריכים לְיָעֵה אותו .
Пода́й мнѣ метлу́,	תן לי יָעֶה .
Есть ли здѣсь колоко́льчикъ?	אם יש פה מְצִלָּה ?
Есть, су́дарь,	יש , אדוני .
Куда́ же онъ проведе́нъ?	לְאָן היא הולכת ?
Въ мою́ ко́мнату,	אל חדרי .
Дай мнѣ свѣчу́,	תן לי נֵר של חלב ,
восково́й огарокъ	נר של שעוה ,
и щипцы́,	וגם מֶלְקָחַיִם .
Принеси́ но́чную лампу,	הָבִיא לי מנורת הַלַּיִל .
Она разби́лась; но	היא נשברה , אבל
вотъ но́чная свѣча́,	הנה פה נר הלילה .
Возьми́ её и поставь	קח את הנר והעמיד אותו
съ подсвѣчникомъ въ	במנורה בתוך
большу́ю миску воды́,	קערה גדולה המלאה מַיִם .
Вотъ бьетъ оди́надцать	הנה תְּצִלֶּנָה אַחַת עֶשְׂרֵה

часо́въ, надобно	במורה השעות, צריכים
итти́ спать,	ליכך לישן.
Разбуди́ меня́ завтра	הקיץ אותי מהר בבקר
въ шесть часо́въ, или́	בשעה הששית או יותר
лучше въ пять,	טוב בשעה חמישית,
у меня́ бу́детъ мно́го рабо́ты,	יהיה לי מלאכה רבה.
Слу́шаю, су́дарь.	סר אנכי למשמעתו. אדוני.
поко́йной но́чи,	יהיה לו הלילה למנוחה.

— 29. —

День до́брый мой сынъ,	יומא טבא לך, בני,
Здравствуйте	שלום לך
любезная ма́минька,	אמי אהובתי.
Какъ? ты еще́	איך? עודך שוכב
въ посте́лѣ?	על המטה?
Такъ пріятно лежа́ть	מה נעים לשכב
до́лго въ посте́лѣ,	הרבה במטה.
Не сты́дно ли тебѣ́,	אם לא חרפה היא לך,
сынъ мой, э́то лѣнь,	בני, הלא זאת היא עצלות,
однакожъ ты знаешь,	אולם הלא תדע,
что въ твои́хъ	כי לנער כמוך

дѣтя́хъ нѣтъ ничего́	אין דבר יותר
ху́же лѣности,	רע מהעצלות .
Прости́те, ми́лая маминька.	סלחינא לי, אמי העדינה.
сей часъ вста́ну,	בעוד רגע אקום .
Встава́й, дитя́ моё́,	קום בני, כבר
ужé за́втракъ гото́въ.	הכינותי לך פת שחרית .
Въ мину́ту бу́ду одѣ́тъ.	בעוד רגע הנני לבוש בגדי .
Проща́й,	היה בשלום .
ступа́й къ твои́мъ	לך אל
бра́тьямъ и се́страмъ,	אחיך ואחיותיך .

— 30. —

Отку́да, Александръ?	מאין (באת) . אלכסנדר ?
Изъ учи́лища па́пинька,	מבית הספר, אבי יקירי .
Изъ учи́лища? за чѣмъ	מבית הספר ? מדוע
такъ по́здно?	כה אחרת לבוא ?
Учи́тель нашъ боленъ,	מורנו חולה ,
и мы — не зна́я	ואנחנו בשגם לא ידענו
объ э́томъ, жда́ли	מזה, חכינו
въ училищѣ, на него́,	בבית הספר עליו .
Вы жда́ли пока́ онъ	חכיתם עד אשר

ישוב לאיתנו ?	вы́здровѣетъ?
אם לא כן הדבר ?	не такъ ли?
אמנם יוכל להיות אשר	Можетъ и быть что
הוא מת ואתם חִכִּיתֶם	онъ у́меръ и вы ждáли
עד אשר ישוב ויחיה !	покá онъ воскрéситъ!
לא כן בְּנִי ,	Нѣтъ братъ,
התנצלות כֶסֶל , בלי ספק	дурнáя отговóрка, вѣрно
באת מִלְשׁוֹטֵט אנה ואנה	шатáлся гдѣ нибудь
בתוך הקריה .	въ гóродѣ,
וְאֵי אחיך ?	А братъ твой гдѣ?
כבר הלך הביתה	Давнó пошéлъ домóй
עם בְּנֵי שְׁכֵנֵנוּ .	съ дѣтьми́ нáшего сосѣ́да,
עוד איננו בבית ,	Егó нѣтъ ещé дóма,
הֶה , בָּנִים שׁוֹבָבִים , מהראוי	Эхъ, вы шалу́ны, нáдобно
לי לָלֶכֶת עמכם	поступáть съ вáми
בדרך אחר , צֵא חוצה !	и́наче. Ступáй вонъ!
אודה עלי אשמתי	Виновáтъ любéзный
אבי ידידי .	отéцъ.

— 1 —

Мáльчикъ и огéцъ егó,	הַנַּעַר וְאָבִיו ,
	דער קנאַבע אונד זיין פֿאַטער ,

Одинъ мáльчикъ,	נער אחד ,
какъ мнóгіе мальчики, до	כרוב הנערים , אהב
смерти любилъ	עד לָמוּת לאכל פרי
ѣсть финики.	תמרים .
Чтобъ имѣть мнóго этого	למען יהיה לו רַב מהטוב
добрá, сажáлъ онъ финиковое	הזה , נָטַע גרעין תָּמָר
зéрно въ цвѣтникѣ своегó	בערוגת הפרחים אשר
отца. Отецъ глядѣлъ	לאביו . אביו הביט
на негó усмѣхáясь,	עליו בשפתים שוחקות
и сказáлъ; ты садишь финики?	ויאמר : תמרים נטעת?
о дитя́ моé! дóлго	אהה בני ! ימים רבים
придéтся тебѣ	הנך תֵּשֵׁב
ждать, ибо знай: это	ותדום , הלא דַע : העץ
благорóдное дéрево чáсто	היקר הזה לפעמים
едвá и черéзъ двáдцать лѣтъ	בקושי אחרי עשרים שנה
принóситъ пéрвые изъ	יבכר בראשונה פרותיו

המתוקים .—	своихъ сладкихъ плодовъ.—
הנער אשר לא שער	Мальчикъ, который этого не
בנפשו מִזֶה , עָמַד	ожидалъ, остановился
מעבודתו ויקמוט פניו .	и наморщилъ лицé,
הֶאָח ! אָמַר אחרי כן	Э! сказáлъ онъ наконéцъ
אל אביו	отцý,
התוחלת הממושכה לא	ожидáніе мнѣ не
תהיה לי למחלת לב ,	наскýчитъ, ежели тóлько
אם רק הזמן ישלם לי	врéмя вознаградитъ
משכֹרת עבודתי , אז כרבות	моé прилежáніе, то со
הימים , בשיבה טובה	врéменемъ, какъ старикъ,
אוכל לראות פרי	могý я наслаждáться тѣмъ,
ולהתענג בזה אשר נוטע	что насаждáетъ
כעת הנער .	тепéрь мальчикъ,

— 2 —

הֶעָנִי והכלב ,	Нищій и собáка.

דער אָרמע אונד דער הונד ,

את חֲצַר רחבת ידים אשר	Большóй боярскій дворъ
לשר גדול הכלב שָׁמַר .	собáка стереглá,
בראותו זָקֵן אחד הבא אל	Увидя старикá входящаго

съ сумо́ю,	החצר וילקוטו על שכמו ,
собака ла́ять начала́,	הכלב החל לנבוח .
,,Умилосе́рдись надо мно́ю!"	,,רַחֵם נא עלי !"
съ боя́знью пошептомъ	בְּאֵימָה מִתְלַחֵשׁ
бѣдня́къ её моли́лъ.	העני התחנן לו .
,,Я су́тки ужъ не ѣлъ...	,,זה יום כלו לא אכלתי ...
Отъ гла́да умира́ю!"	אמות ברעב !"
За тѣмъ то	הלא זה הוא אשר הֲרִימוֹתִי קוֹלִי
и ла́ю,	לִנְבּוֹחַ ,
соба́ка говори́тъ, чтобъ	ענה ואמר הכלב , אשר
ты накормле́нъ былъ,	יִפְרְסוּ לך לֶחֶם .
Нару́жность иногда́	המראה החצון לפעמים
обма́нчива быва́етъ,	הוא מִרְמֶה , (מַתְעֶה)
Ино́й какъ звѣрь, а добръ,	יש אדם פרא כחית פרא
тотъ ла́сковъ,	והוא באמת אך טוב ,
а ку́саетъ,	וזה חַנּוּן ורחום בְּפִיו ונושך בשִׁנָּיו .

— 3 —

Хромо́й и слѣпо́й,	הַפִּסֵּחַ וְהָעִוֵּר ,
	דער לאַהמע אונד בלינדע ,
Хромо́й и слѣпо́й пришли́	פִּסֵּחַ ועור באו

вмѣстѣ къ одно́й глубо́кой	יחד אל נַחַל אחד
рѣкѣ, ,,Здѣсь пра́вда,	עמוק, „פה, אמנם
бродъ, какъ я вижу,''	מעבָר, כאשר רואה אנכי".
сказа́лъ хромо́й, ,,одна́ко	אמר הפסח, „אבל גם בו
дово́льно таки́ глубо́ко.	לְמַרי המים עמוקים,
Си́лы мои́ сла́бы, и я не	כחותַי רפות הֵנָּה, ולא
отва́жу́сь бресть,''	אֶחֱרַף נפשי לעבור."
,,Ахъ! если бы я имѣлъ	„אהה! לוּ היו לי
твои́ глаза́'' сказалъ	עינֶיךָ". אמר
со вздо́хомъ слѣпо́й,	באנחה (מרירה) הָעִוֵּר,
Но́ги мои́ дово́льно крѣпки,	רַגְלַי חֲזָקוֹת הנה דַיָּן,
но я опаса́юсь,	אבל ירא אנכי
чтобъ не сбиться въ	אשר לא אתעה מן הדרך
сто́рону, и не зайти́	אל איזה צַד, ואבוא
въ глубину́'' ,,Зна́ешь	במצולות הנהר" „הידעת
ли что? вскрича́лъ	מה?" קרא לו
съ ра́достью хромо́й,	בגיל, הפסח.
,,возьми́ меня́ къ себѣ на	„קח אותי והרכיבני על
пле́ча! мои́ глаза́ бу́дутъ	כתפיך! עינַי תהיינה
твои́ми путеводи́телями,	לך למורה דרך,
и но́ги твои́	ורגליך
мое́ю подпо́рою,,	לי למשענת."
Слѣпо́й согласи́лся на сіё,	הָעִוֵּר התרצה לזה,

וְצָלְחוּ את הנחל שָׁלֵם	и они́ перешли́ благополу́чно
ותמים לַעֵבֶר הַשֵּׁנִי .	на друго́й бе́регъ,

אין איש	Ни оди́нъ человѣ́къ не
יוכל להתהלך בתבל ולחיות	мо́жетъ обойти́сь
בלי עֵזֶר רֵעֵהוּ , על כן	безъ по́мощи друга́го, и такъ
שָׁרֵת בכשרונותיך	служи́ преиму́ществами
ובמעלותיך את רעך	твои́ми бли́жнему твоему́,
והַסְכֵּן לך למצא תועלת	и по́льзуйся его́
בתחבולותיו . אז שניכם	спосо́бами. тогда́ о́ба
תהיו מאושָׁרים .	бу́дете счастли́вы,

— 4. —

## דַג הפורח ,	## Лету́чая ры́ба.

דער פליגענדע פיש ,

דַג פורח נער ורך	Молода́я лету́чая
הגביהַ עוף	ры́ба подняла́сь въ пе́рвой
כפעם ראשון בחַיָיו	разъ въ жи́зни свое́й
למעלה מעט מהמים .	нѣ́сколько вы́ше воды́,
„האח!‛ קָרָא מרוב	„А“! вскрича́ла она́ отъ
שמחה , „עתה ארגיש	ра́дости, тепе́рь

чу́вствую,	בנפשי ,
что я птица.	כי צפור עָף אנכי .
Не хочу́ больше жить	לא אחפץ יותר לחיות
въ мра́чной мо́рской безднѣ	בחשכת מצולת יָם
съ нѣмыми рыба́ми,	עם הָדגים האלמים .
Полечу́ на счастли́вой о́стровъ.	אעופה על אי האושר.
Бу́ду жить тамъ въ	אחיה שם
лѣса́хъ въ кругу́ перна́тыхъ	ביערות , במעגל בעלי
пѣвицъ, или ча́сто	כנפים נותני זמירות , או לפעמים
смѣло поднима́ться	ארהיב בנפשי עוז להתרומם
къ облакамъ.“	עַל לְעָבֵי שחקים .״
Ме́жду тѣмъ мнимыя	בין כה וכה הכנפים המדומים
кри́лья ея́ вы́сохли,	אשר לו יָבשו
и она́ погрузи́лась опя́ть	וַיָשב ויטבע
въ солёную свою́ во́ду,	במימָיו המלוחים .
Ни что сто́лько не пока́зываетъ	אין דבר יותר מגלה
слабоу́мія и нео́пытности	ומורה חולשת השכל
какъ почита́ть себя́	והסרון הידיעה כמו זה כאשר
вели́кимъ и	נחשוב לנו גדול
соверше́ннымъ при	ושָלֵם באחרית טוב
пе́рвомъ успѣхѣ.	בפעולה הראשונה .

— 5 —

Го́лубь и воро́на.	היונה והעורב .
	דיא טויבע אונד דיא קראהע ,
Пе́рья одного́ бѣ́лаго	נוצות יונה אחת לבנה
голу́бя замара́лись	נגואלו ונטנפו
и сдѣ́лались почти́ чёрными	ונעשו כמעט שחורות
отъ гря́зи, кото́рою	מטיט חוצות . אשר
ки́нулъ въ него́ рѣ́звый	השליך עליה
ма́льчикъ. ,,Ты тепе́рь	נער זר . ,,הנך כעת
сдѣ́лался таки́мъ же	נהית
какъ и мы‘‘ вскрича́ла	כאחד ממנו" קרא
ему́ съ лука́вою ра́достію	אליה בשמחת דופי וקלס
ста́рая воро́на,	עורב זקן .
,,Только съ тѣмъ разли́чіемъ‘	,,אבל בזאת נפליתי ממך"
отвѣча́лъ голу́бь, ‘,что я	ענתה היונה , ,,אשר אנכי
не на всегда́ таки́мъ	לא לעולם אהיה
оста́нусь, ты напро́тивъ,	ככה, אבלאתה לעומת זה
мо́йся ско́лько хо́чешь,	רחץ לך כמה שתחפץ ,
одна́ко же не	בכל זאת לא תהיה
бу́дешь никогда́ бѣ́лою‘‘	לעולם לבן ."

ההופי והדבה	Злорѣчіе и оклеветáніе
יקדירו לפעמים גם	помрачáютъ иногдá и
את פני התמימות הנאמנה ,	сáмую невинность,
אבל זִיוָהּ וַהֲדָרָהּ ישובו אליה	но блескъ ей возвратится
ואז תכלים את	и постыдитъ
פני המקנאים .	завистниковъ,

— 6 —

גְּמוּל שֶׁקֶר ,	Воздаяніе за ложь.
לאָהן דער ליגע ,	
,,הושיעו , אחי היקרים ,	,,Помогите, брáтцы,
הושיעו ! הנה כבשה אחת	помогите! ужé однá овцá
בפי הזאב" כן	въ пáсти у вóлка"
צעק רוֹעֶה נער ,	такъ кричáлъ молодóй пастýхъ,
למען הָתֵל . וכאשר	чтобъ пошутить, а когдá
הרועים רצו אליו יחד והתאספו,	пастухи сбѣжáлись,
אָז קרא אליהם: לְכוּ נא	то онъ вскричáлъ.. идите
לדרככם בטח , האסון איננו	себѣ спокóйно назáдъ,
עוֹד . נִסִּיתִי רק הפעם	бѣды ещé нѣтъ, я тóлько
אם זריזים אתם .	попрóбовалъ бдительны ли вы.

Когда́ же въ другóй разъ	ויהי בפעם אחרת
онъ трéбовалъ ихъ пóмощи,	באשר בִּקֵּשׁ לישועתם ,
потому́ что дѣ́ло шло не	יען כי אז המעשה שהיה
на шу́тку, и тепéрь	באמת היה לא בצחוק , וכעת
одна́ овца́ была́ ужé	באמת כבשה אחת היתה
заду́шена вóлкомъ, то они́	טרופה בפי הזאֵב , אז המה
не приходи́ли, какъ ни крича́лъ	לא בָאוּ , גם כי צעק
онъ грóмко, тогда́ тóлько	בקול רם · אךְ אָז
убѣди́лся глупéцъ, какъ	ראה והבין הסכל , איךְ
бéзразсу́дно онъ поступалъ,	בלא דעת שָׁנָה לעשות ,
и тогда́ тóлько	ואךְ אז
пришла́ ему́ на мысль	נפל על רעיונו
послóвица, что тому́,	המשל , אשר לָאִישׁ
кто лгать любитъ, не	האוהב לדבר שקר , לא
легкó вѣря́тъ, когда онъ	בקל יאמינו אותו , גם אם
да́же пра́вду говори́тъ.	יְדַבֵּר אמת .

— 7 —

Ягнéночекъ.	כִּבְשׂ רַךְ קָטֹן ,
	דאַס לאַמכען ,
Молодóй ягненочекъ, бѣлый	כבש רַךְ ונער , לָבָן
какъ снѣгъ пошéлъ однáжды	כשלג , הָלַךְ פעם אחת
на пáстбище вмѣстѣ съ	על המרעה יַחַד עם
другими, съ необýзданною	אֶחָיו , בחדוה משׁובבה
весéлостью онъ рѣзво	בזדון קפץ ודלג
прыгалъ по лугѣ,	על פני הָאָחוּ .
Гопъ! гопъ! онъ нéсся	הָאפְּ ! הָאפְּ ! התנשׂא ודלג
черезъ пни и каменья	עֲלֵי גזעי עץ ואבנים ולא
неосторóжными прыжками.	נִזְהָר בקפיצוֹתָיו .
„Дитя́ моé“ кричáла	„בְּנִי“ צעקָה
мать „остановись,	הָאֵם „חֲדוֹל נא ,
Когда нибýдь мóжетъ	יבוא יום ויוכל „(מָתַי שיהיה
случиться неудача!	יוכל)“ לְהִקָּרֶה אָסוֹן ופגע רע !
Но ягнéночекъ продолжалъ	אולם הכבשׂ הרךְ הוסיף
въ радости скакать въ	בשמחה לדלֵג על
гóру, и подъ горý,	הָהָר ומתחת להדר ,
наконéцъ близь холма	באחרונה קרוב אל יד גבעה

אַחַת הוּכָּה בְּמַכְאוֹב לִסְבּוֹל	долженъ онъ былъ
וְלִשָּׂא בַּעֲבוּר קַלּוּת	пострадать за своé
דַּעְתּוֹ . אל יד הגבעה	легкомы́сліе. Ухолма
היה מונח אבן גדולה ,	лежалъ большóй камень,
והוא חָפֵץ לְדַלֵּג	онъ хотѣ́лъ перескóчить
מֵעַל האבן . והנה	черéзъ негó. Вотъ
קפץ ודלג וְשִׁבַּר את	онъ пры́гнулъ и переломи́лъ
רַגְלוֹ : אז חָלְפוּ עָבְרוּ	нóгу: прошли́ тогда
השמחה והמחולות .	весéлье и прыганье.
בָּנִים אהובים ושמחים ,	Любéзныя, весéлыя дѣти,
כִּתְבוּ זאת במעמקי	запиши́те себѣ въ глубинѣ
לְבָבֵיכֶם : הַשְּׂמָחוֹת אשר	сердéцъ: радости, котóрыя
העבורנה יותר מהמדה ,	доводятся до чрезмѣрности
תֵּהָפַכְנָה למכאובים	превращаются въ
וְעִנּוּיִם .	страдáніе,

— 8. —

העשיר והעני ,	Богачъ и бѣдня́къ.

דער רייכע אונד דער אַרמע ,

התבל הזה הוא ככה ,	Сей свѣтъ такóвъ,
(אשר) מי שהוא עשיר .	что кто богатъ,

Тотъ каждому и	הוא לכל איש
другъ и братъ,	ידיד גם אָח ,
Хоть не имѣй заслу́гъ,	גם אם אין לך מעשים טובים ,
ни чи́на,	כהונה ונשיאות ,
Хоть родомъ будь	גם אם מִתולדֹתך הָיָה
изъ конюхо́въ,	עבד לסוסים ,
Дѣти́на бу́дешь	תמיד תהיה בָחור
какъ дѣти́на.	ככל בחירי הָעָם .
А бѣдный, будь хоть	אבל עני , הָיָה גם
изъ князе́й,	מנסיכי העם ,
Хоть ра́зумъ ангельскій	גם דעת ותבונה
имѣй,	כמלאך אלהים אם יהיה לך ,
И всѣ досто́инства	וכל יקר וחשיבות כמו
достойнѣйшихъ людéй,	לאנשים הגדולים אשר בארץ,
Того́ почте́нья не	לכל הכבוד הלז אַל
дожде́тся,	תְּחַכֶּה לזכות ,
Како́е ото всѣхъ	אשר כל העם
богатымъ отдае́тся,	להעשיר נותנים .
Бѣднякъ въ какой то	עָנִי (פעם אחת)
домъ пришелъ,	בא בבית אחד ,
Онъ знанье, умъ и чинъ	דַעַת . שכל גם כהונה
съ заслугами имѣлъ,	ומעשים טובים כל אלה היה לו,
Но бѣдняка никто не	אולם להעני הזה לא לבד אשר

только что не встрѣтилъ,	איש לא יצא לקראתו ,
Никто и не	אבל גם איש לא
примѣтилъ,	הביט עליו ,
Иль можетъ быть, никто	או יוכל להיות , איש
примѣтить не хотѣлъ.	לא חפץ לראות אותו .
Бѣднякъ нашъ, то къ	העני הנכנע , רגע אל
тому,то къ этому подходитъ,	זה , רגע אל זה נִגַּשׁ ,
Со всѣми разговоръ и	ועם כל איש שיחה
такъ и сякъ заводитъ.	כה וכה הֵחֵל ,
Но каждый бѣдняку	אבל כל איש להעני
въ отвѣтъ,	הֵשִׁיב ,
Коротко иль да,	בקצרה , אין ,
иль нѣтъ,	או לא .
Привѣтствія ни въ	קַבָּלַת פנים בנעימים
комъ бѣднякъ нашъ	מִכָּל איש להעני הזה
не находитъ,	לא היה .
Потомъ, за	אחרי כן ,
бѣднякомъ,	אחרי העני ,
Богачъ пріѣхалъ въ	עשיר בָּא בְּמֶרְכַּבְתּוֹ
тотъ же домъ,	אל הבית הזה .
Хоть ни заслугой,	גם אם במעשה הצדקה ,
ни умомъ,	בתבונה ,
Ни чиномъ онъ не	במעלה וכהונה לא

отличался.	היה לו יֶתֶר שְׂאֵת .
Но только въ двери	אולם ויהי אך בפתח הבית
показался,	התראָה,
Сказать нельзя какой	אין הפה יוכל לדבר איך
пріемъ!	היתה קַבָּלַת פָּנָיו !
Всѣ встали передъ	כלם עָמדו מפני
богачемъ,	העשיר ,
Всякъ богача съ почтеніемъ	כל איש לקראת העשיר
встрѣчаетъ,	יָצָא בכבוד ,
Всякъ стулъ и мѣсто	כל איש כסאו לשבת ומקומו
уступаетъ,	הֵנִיחַ לו ,
И подъ руки его берутъ,	ותחת זרועותיו חִבְּקוּהוּ,
То тутъ,	רגע פה
То тамъ его сажаютъ,	רגע שמה אותו הושיבו ,
Поклоны чуть ему	הִשְׁתַּחֲוָיוֹת כמעט
земные не кладутъ,	עד לארץ לפניו הכריעו .
И мѣры нѣтъ какъ	ואין מִדָּה איך נָשְׂאוּ
величаютъ,	אותו .
Бѣднякъ, людей	העני בראותו שפת חלקות
увидя лесть	בני אדם ,
Къ богатому неправую	להעשיר כבוד בלתי
честь,	יאות לו ,
Къ себѣ неправое	וכן אך בוז וקלון בלתי

презрѣнье,	ישר,
Вступилъ о томъ съ своимъ	נכנס אודות זה עם
сосѣдомъ въ разсужденье,	שכנו בדברי וכוח,
За чѣмъ, онъ говоритъ ему:	„מדוע זה׳ דבר אליו:
Достоинствамъ, уму	„על הכשרונות, על התבונה
Богатство свѣтъ	אך להעושר התבל
предпочитаетъ?	תתן יתר שאת?״
„Легко, мой другъ!	„קל הוא ידידי
понять,	להבין:
Достоинства не-	הכשרונות והמעלות לא
льзя занять,	נתנו ללות,
А деньги всякой	אבל כסף כל איש לוה״.
занимаетъ“.	

— 9 —

Мудрый наставникъ,	מורה חכם,
	דער ווייזע לעהרער,
У Гиллела, мудраго	להלל, מורה חכם
учителя въ Израилѣ, былъ	בישראל, היה
ученикъ, по имени	תלמיד, בשם
Маймонъ, котораго	מיימן, אשר

способности и доброе	כשרונותיו ודרכו הישר
поведеніе очень радовали	מאד שמחו את לבב
его. Но вскорѣ онъ	המורה , אולם מהרה
замѣтилъ, что Маймонъ	התבונן , אשר מיימן
слишкомъ много довѣряетъ	רב יותר מדי בוטח
собственной своей	על
мудрости и совсѣмъ	חכמתו ומכל וכל מניח
оставляетъ молитву.	את התפילה (יחדול מלהתפלל)
Юноша такъ размышлялъ	הנער כן הגה והרה
самъ собою. „Къ чему	בלבבו : „למה זה
молитва?	לנו התפילה ?
Имѣетъ ли всевѣдущій нужду	האם יש להיודע כל
въ нашихъ словахъ,	צורך בשיח שפתותינו ,
чтобы помогать и	למען הושיע לנו ולעשות
благодѣтельствовать намъ?	עמנו חסד ?
и могутъ ли	ואם יוכלו תחינות
человѣческія мольбы и	בני אדם
вздохи перемѣнить	ואנחותיהם לשנות
опредѣленіе вѣчнаго?	יעוד גזירת הנצח ?
Всеблагій и безъ нашихъ	הטוב לכל גם בלא
молитвъ даруетъ намъ	תפילותינו יתן לנו
то, что благо и спасительно	כל דבר מה שהוא טוב
для насъ.“ Таковы	ומושיע לנו" כאלה

были мысли юноши:	היו מחשבות הנער .
Гиллелъ былъ очень опечаленъ	הִלֵל היה עצב מאֹד
тѣмъ что Маймонъ	בדבר אשר מיימן
вообразилъ себя мудрѣе	דמה בנפשו להיות חכם יוֹתר
слова Божія, которое	מדבר אלהים , אשר צוה
заповѣдуетъ молиться, и онъ	להתפַּלֵל , והוא חָשַׁב
думалъ, какъ бы	מחשבות איך להשכילו
вразумить его.	בִּינָה .
Однажды когда пришелъ	ויהי היום כאשר
къ нему Маймонъ,	בא אליו מיימן ,
Гиллелъ сидѣлъ въ саду подъ	הִלֵל יָשַׁב בַּגַן תַּחַת
тѣнистыми пальмами,	תָּמָר מֵצַל ,
задумавшись	שקוע ברעיונות
и склонивши голову	וראשו כפוף
на свою руку. Маймонъ	על ידו , מיימן
спросилъ его. „о чемъ	שאל אותו : „מה
ты думаешь учитель?"	יהגה לבך , מורי ?"
Гиллелъ приподнялъ	הלל נשא ראשו למעלה
голову и сказалъ,	ויאמר :
„У меня есть другъ,	„יש לי אוהב ,
который живетъ	אשר יחיה
доходами своего поля,	מתבואות שדהו .
Доселѣ онъ тщательно	עד היום בשקידה נמרצה

обработывалъ его, и труды	עבד את שדהו, וכל עמליו
его всякій разъ были награждаемы щедро,	תמיד נגמלו
но вдругъ, пришла	בשפע רב ובברכה נדיבה, אבל
ему странная мысль,	פתאום באה אליו המחשבה
бросить плугъ,	הנפלאה להשליך אחרי גיוו המחרישה,
и оставить свое поле	ולעזוב את שדהו
безъ воздѣлыванія.	מבלי לעבדה.
Жаль мнѣ его, онъ	צר לי עליו, הנה
обнищаетъ и будетъ нуждаться.	יוּרַשׁ ויסכול לַחַץ.

— 10 —

Продолженіе.	הֶמְשֵׁךְ,

פארטזעטצונג,

„Чтожъ такое сдѣлалось съ	„מה זה נהיה
нимъ? мрачное ли негодованіе	לו? אם השכת מרירת
овладѣло его душею, или	נפש מושל ברוחו, או כי
онъ сталъ совсѣмъ	היה אך משוגע
глупъ?“	ונבער מדעת?"
спросилъ юноша.	שאל הנער.
„Нѣтъ“ отвѣчалъ Гиллелъ,	„לא" ענה הלל,
»Онъ довольно свѣдущъ въ	הוא יודע ובקי עד למדי

божественной и	בחכמת ד' ובחכמת
человѣческой	אנשים ,
мудрости, и нрава	ותבונת לבבו
кроткаго	אך טובה ונעימה גם
и спокойнаго,	שְׁלֵוָה וּשְׁקֵטָה ,
Но онъ говоритъ» Господъ	אבל כה יאמר : אדוני
всемогущь, такъ легко	כל יכול , לזאת נקל
можетъ дать мнѣ пищу	לו לתת לי מזון ומחיה
и тогда, когда я не буду	גם אז , כאשר לא
болѣе наклонять голову	אֶכוֹף ראשי יותר
къ землѣ и воздѣлывать	אל האדמה ואעבוד
моего поля, и онъ же благъ,	את שדי; והוא ד' ג"כ טוב,
по этому всегда будетъ	לכן תמיד
благословлять мою трапезу	יְבָרֵךְ את לחמי
и отверзать мнѣ	ויפתח לי
щедрую свою руку» ,,Что	ידו הנדיבה" ,,מה זה
сказать ему противъ этого?»	אענה לו לעומת זה ?"
»Какъ?» сказалъ юноша,	,,איך ?" אמר הנער :
»да не значить ли это	אם לא נחשב זאת
искушать господа Бога?	לנסות את אדני אלהים ?
сказалъ ли ты ему	אם אמרת לו
Это Раввуни?"	זאת מורי היקר ?"
Гиллелъ улыбнулся и сказалъ;	הלל צחק כמעט ויאמר

я скажу ему это.	אגידה לו זאת.
Ты любезный мой Маймонъ.	אתה אהובי מיימן ,
ты тотъ другъ,	אתה הוא הידיד הלז ,
о которомъ я говорю!	אשר ממנו דברתי לך !
„Я?“ сказалъ юноша	„אנכי ?“ קרא הנער
и весь измѣнился въ лицѣ.	והשתנה פניו .
Но старецъ отвчѣалъ,	אולם השב ענה ואמר ,
не искушаешь ли и ты	„אם לא תנסה גם אתה
Господа Бога? развѣ молитва	את האדון ד׳ ? האם
менѣе значить,	התפילה למצער היא חשובה
нежели работа? и духовные	מעבודה ומלאכה ? ואם
дары маловажнѣе	מתנות הרוח נמבזות וקלות
полевыхъ плодовъ?	הנה מתבואות השדה ?
Не тотъ ли кто велить	אם לא זה הוא אשר מצוך
тебѣ наклонять голову къ	לכוף ראשך אל
землѣ для плодовъ	האדמה לעבדה בעבור פרי
земныхъ не тотъ ли	האדמה , אם לא הוא
заповѣдуетъ тебѣ и воздѣвать	הוא אשר מצוך להרים
ее къ Небу для принятія	ראשך גם אל השמים למען
благословенія небеснаго?..	קבל ברכת שמים מעל ?...
О, сынъ мой! смирись,	הה , בני ! הכנע את לבך ,
вѣруй и молись!“	האמן בד׳ והיה מתפלל !“

Такъ говорилъ Г. и смотрѣлъ	כן דבר הלל והביט
на небо. И М. пошелъ	על פני השמים, ואז מיימן הלך
и молился, и жизнь	והתפלל, ודרך חייו
его была примѣрная.	היה מאז והלאה למשל.

— 11 —

О пользы труда	מתועלת העבודה
въ юности.	בימי הנעורים,

פאַם נוטצען דער אַרבייט אין דער יוגענד,

Всѣ мы рождаемся для	כלנו אנחנו נולדים
трудовъ, и того уважаемъ	לעמל ולעבודה, ולזה
болѣе, кто болѣе	מכבדים אנחנו יותר, מי אשר יותר
другихъ трудится.	מאחיו מתעמל.
Но никогда трудъ не	אולם לעולם העבודה לא
можетъ быть пріятнѣе,	תוכל להיות יותר נעימה
какъ въ молодыхъ лѣтахъ,	מכאשר הוא בימי הנעורים,
тогда сердце у насъ спокойно,	אז הלב לנו במנוחה,
силы свѣжія,	הכחות חדשות,
духъ добрый, умъ	הרוח חי ואמיץ,
неозабоченный никакими	השכל איננו מלא

דאגות בעמל וצרות החיים ,	нуждами житейскими,
עבוד והתעמל , ותן	трудись только, да
תודה לה' ולמוריך,	благодари Бога и наставниковъ,
הממציאים לידך	что доставляютъ прекрасныя
אמצעים נעימים להשכלה .	средства къ образованію.
יבוא מועד המנוחה ,	Настанетъ пора отдыха,
עמליך	труды
תשכח , ולבדך תשמח	забудутся, и самъ
בקרבך , אשר ימי נעוריך	порадуешся, что молодость
בלות לא	провелъ не
באפס מעשה .	безъ дѣла.
כן יעלוז האכר	Такъ радуется заботливый
החרוץ כאשר ימלא	поселянинъ, когда наполняетъ
אסמיו בר ,	житницы свои хлѣбомъ,
אשר זרע וקצר	котораго посѣвъ и уборка
בעמל	стоили ему
נפשו הרב ,	большихъ трудовъ.
ימי הנעורים מכבר	Юность издавна называютъ
כנו בשם אביב החיים ,	весною жизни, а
ולנפשנו שדה שלא	душу нашу полемъ не
נעבד : את אשר	обработаннымъ, что посѣешь
תזרע במועד האביב ,	во время весны,
תקצור בימי הקציר ,	то и пожнешь осенью,

Что пріобрѣтешь	את אשר תקנה לך
въ юности.	בימי בחורותיך ;
тѣмъ и будешь пользоваться	בו תסכון
въ зрѣломъ возрастѣ,	בימי העמידה ובימי הזקנה .
Кто не видалъ людей,	מי לא ראה אנשים ,
которые провели молодость	אשר בלו ימי הנעורים
въ однѣхъ забавахъ и не	רק בשעשועים ועונג ולא
трудились тогда, когда	התעמלו אז
доставляли имъ всѣ	כאשר היו נכונים לפניהם כל
средства къ трудамъ	האמצעים לעבודות ומלאכות
благороднымъ и	היקרות
полезнымъ? жаль	והמועילות ? צר לנו לראות
смотрѣть на нихъ, когда	עליהם כאשר
они являются въ свѣтъ	יצאו על פני התבל
и вступаютъ на	ויטו שכמם אז
службу. Ограниченность	לעבודה, חסרון
ума и скудность въ	תבונה ועֲנִית הדעת
самыхъ маловажныхъ	גם בידיעות היותר קטנות
свѣдѣніяхъ, стыдятъ	יתנום לחרפה
ихъ на каждомъ шагу	בכל מדרך כף רגלם
и не могутъ быть	ולא יוכלו החסרונות האלו
замѣнены ни богатствомъ,	להמנות לא בעושר
ни знатностью	ולא ביחס

מולדתם .	происхожденія.
אז אז חפצו	Теперь они хотѣли
להחיל	бы начать свое
להשכיל לבותם לעבודה ,	образованіе,
כלתה נפשם באין מנוחה	желали бы неутомимо
להתעמל ,	трудиться,
אבל כבר אחרו המועד :	да уже поздно,
הראש כלה בזקנה	голова устарѣла
יחד עם	вмѣстѣ съ
הרגילות אל	привычками къ
התענוגים ולפזור הנפש .	разсѣянности.

— 12. —

ארבע עתות השנה ,	Четыре времени года,
דיא פיער יאהרעס צייטען ,	

„הה, לו תמיד הסתיו	„Ахъ если бы все зима
היה" , אמר יוחנן הקטן	была! сказалъ Иванчикъ,
אחרי אשר שחק	послѣ того, какъ онъ игралъ
בכדורי שלג והתגולל על ההר	въ снѣжки и катался
בעגלת הסתיו .	на горѣ въ санкахъ .

Отецъ его приказалъ ему	אביו צוהו
записать это желаніе	לכתוב התאוה הזאת לזכרון
въ записную книжку,	בספר הזכרונות ,
и онъ то исполнилъ.	והוא מלא פקודת אביו .
Зима прошла,	הסתיו חלף עבר ,
наступила весна.	ובא אחריו האביב .
Ив. стоялъ съ отцемъ	יוחנן עמד עם אביו
своимъ подлѣ	על יד ערוגת
одного цвѣтника	פרחים אחת
въ которомъ разцвѣтали	אשר בה פרחו כל
всякія роды цвѣтовъ,	מיני פרחים ,
и былъ внѣ себя отъ	ונפשו יצאה מרוב
радости ,,Весна	שמחה. „האביב
приноситъ съ собою эти	מביא לנו לרגלו
цвѣты"	הפרחים האלו"
сказалъ отецъ:	אמר אביו :
,,съ ней они пройдутъ"	„ועמו הם כלים ועוברים"
,,Ахъ, если бы все весна	„האח , לו תמיד האביב
была!" отвѣчалъ Ив.	היה לנו!" ענה יוחנן הקטן ,
Отецъ велѣлъ ему и это	אביו צוהו גם תאותו
желаніе записать въ книжку,	הזאת לכתוב בספר ,
и онъ записалъ,	והוא כתב בספר כאשר צוהו אביו

חָלַף עבר האביב ,	Миновала весна,
ובא הקיץ .	наступило лѣто.
ויהי יום אחד	Въ одинъ прекрасный день,
יום צח ובהיר יוחנן עם	Ив. съ своими
הוריו	родителями и
ובנים אחדים	нѣсколькими другими
הלכו יחד	дѣтьми пошли въ
בכפר הקרוב להם ,	ближнюю деревню,
וכל היום אוו שם	и цѣлый день
למושב להם .	тамъ пробыли.
מסביב להם נראו	Вокругъ ихъ видны были
שדי ירק ונחלים ,	зеленныя поля и долины,
בהמון רב מפרחים	множествомъ цвѣтовъ
שונים עטופים וצבועים ,	испещренныя и луга,
ונאות דשא אשר עליהם ,	на которыхъ,
פה שחקו ורקדו כבשים רכים ,	индѣ играли ягнята,
שם רקדו ודלגו עירים	индѣ прыгали добрые
אבירים , אז פה	жеребятки. Тутъ они
אכלו יחד (גַרְגְרֵי) פֵּרות	ѣли растущія
הגדלים בקיץ .	лѣтомъ ягоды,
ובלו הזמן	и проводили время
בשִׂמְחָה רַבָּה .	очень весело.
„אם לא כֵנִים דברי"	„Не правда ли“

сказалъ отецъ,	אמר האב
возвращаясь домой,	בשובו לביתו ,
,,Что и лѣтомъ можно	,,אשר גם בקיץ יוכלו
имѣть множество забавъ?‘‘	להיות שעשועים רבים ?‘‘
,,Ахъ‘‘ отвѣчалъ Ив.	,,הה‘‘ ענה יוחנן ,
,,я бы желалъ, чтобы	,,חפצתי אשר
всегда было лѣто!‘‘	תמיד יהיה קיץ !‘‘
И это желаніе	וגם תאותו זאת
записано въ книгу,	נכתבה בספר .
Напослѣдокъ пришла	באחרונה בא
осень. Вся семья	החורף , כל המשפחה
отправилась на нѣсколько	עברה על ימים
дней въ виноградные сады.	אחדים בגן הכרם .

— 13 —

Продолженіе.	הֶמְשֵׁךְ ,
	פֿארטזעטצונג ,

Не было уже такихъ	לא היו עוד יותר
жаровъ, какъ лѣтомъ,	שָׁרָב וחום כְּבַקַּיִץ ,
но воздухъ былъ	אבל הרוח היה צח

וּבהיר והשמים
זכים .
על אמירי הענבים
תָּלוּ אֶשְׁכְּלוֹת בַּכּוּרוֹת ,
על התלמים השתרעו
אבטיחים הנותנים ריח טוב ,
וענפי העצים מפרי
אביב אל פני האדמה
כָּפְפוּ ראשם .
פה היה מרגוע לנפש יוחנן
אשר היה אוהב
וּמתאוה מאד לכל
מיני פֵּרוֹת !
„העת הנעימה הזאת
מהרה תעבור” אמר
האב : הסתיו הנה
הוא על פני חוצה ,
והחורף יחלוף ויעבור”
„אֲהָהּ !” דבר יוחנן ,
כלתה נפשי , אשר
הסתיו לעולם לא
יבוא ואשר תמיד
יעמוד החורף” .

благорастворенный и небо
свѣтлое.
На лозахъ виноградныхъ
висѣли зрѣлые грозды,
на грядахъ лежали
благоуханныя дыни,
а вѣтви деревъ отъ
спѣлыхъ плодовъ къ землѣ
приклонялись.
Тутъ то любо было Ивану
который былъ великой
охотникъ до всякихъ
плодовъ!
„Это прекрасное время
скоро минетъ“ сказалъ
отецъ, зима уже
на дворѣ,
и осень проходитъ.
„Ахъ!“сказалъ Ив,
„я бы желалъ, чтобъ
зима никогда не
приходила, и чтобъ все
стояла осень.“

Право, ты бы желалъ	„האומנם , אם חפצת
этого?,, спросилъ отецъ.	בזה ?" שאל האב •
,,Право‘‘ отвѣчалъ Ив..	„אמנם" ענה יוחנן •
,,Но посмотри‘‘	„אולם ראה נא"
продолжалъ отецъ,	הוסיף אביו לדבר ,
вынимая записную	והוציא מכיס בגדו
книжку изъ кармана,	ספר הזכרונות .
,,посмотри, что здѣсь	„ראה נא מה
написано, на, читай‘‘	כתוב בו , קח וקרא אותו !"
,,Я желаю, чтобъ всегда	„חפץ אני אשר תמיד
была зима‘‘ А вотъ,	יהיה סתיו" ופה
на этой страницѣ	על העמוד הזה קרא
прочитай, что написано?	נא , מה כתוב בו ?
,,Я желаю, чтобъ всегда	„חפץ אני אשר תמיד
была весна‘‘ ,,А вотъ на·	יהיה האביב" ועתה על
этой?‘‘	העמוד הזה ?
,,Я желаю, чтобъ всегда	„חפץ אני אשר תמיד
было лѣто‘.	יהיה קיץ" •
,,Знаешь ли ты, чья рука	„האם תדע יד מי
это писила?‘‘	כתבה כל אלה ?"
примолвилъ отецъ.	הוסיף לשאול האב •
,,Моя‘‘ отвѣчалъ Иванъ,	„ידי" ענה יוחנן •
,,А чегоже ты теперь	„ועתה מה זה

желаешь?“	תתאוה נפשך ?”
,,Я желаю, чтобъ всегда	חפץ אני אשר תמיד
была осень‘‘ Но это	יהיה חורף” אבל זאת
очень чудно, сказалъ	מאד נפלאת בעיני” אמר
отецъ, ,,зимою ты	האב , „בסתיו תתאוה
желаешь всегдашней зимы,	סתיו תמידי ,
весною всегдашней весны,	באביב אביב תמידי ,
лѣтомъ всегдашняго лѣта,	בקיץ קיץ תמידי ,
а осенью всегдашней осени!	ובחורף חורף תמידי !
Подумай, что изъ	שים נא אל לבך , מה זה
того должно слѣдовать?“	נשפוט מזה ?”
Что всѣ времена года	אשר כל עתות השנה
хороши,	טובות הֵנָּה” ,
отвѣчалъ Иванъ.	ענה יוחנן ,
,,Конечно такъ, всѣ онѣ	„כן אמנם , כֻּלָּנָה
преисполнены радостію,	מלאות לרוב גיל ועונג ,
преисполнены для насъ	מלאות בעדנו
дарами, и богъ лучше	מתנות טובות , וד׳ יבין היטיב
умѣетъ управлять свѣтомъ	לנהוג את העולם ,
нежели мы	יותר טוב ממנו
слабые люди!	בני תמותה יצורים חלשים !
Если бы прошлая зима	אם הסתיו העבר

Въ аду обрядъ судебный	בשאול דרך המשפט
скоръ,	הוא מהרה ,
Нѣтъ проволочекъ	לא יתמהמהו שם
безполезныхъ,	באין תועלת ·
Въ минуту сдѣланъ	ברגע נחרץ
приговоръ.	המשפט .
На страшныхъ двухъ	על שתי
цѣпахъ желѣзныхъ,	שלשלאות ברזל נוראות ,
Повѣшены большихъ	נתלו שני
чугунныхъ два котла:	דודים גדולים מברזל נסך ,
Въ нихъ виноватыхъ	בהם החוטאים
разсадили.	הושיבו איש איש על מקומו .
Дровъ подъ разбойника	עצים מתחת הרוצח
большой костеръ взвалили,	העריכו ערמות גדולות ,
Сама Мегера ихъ	גברת התפתה לבדה
зажгла,	הציתה האש .
И развела такой	והפיחה שלהבת
ужасной пламень,	נוראה מאד ,
Что трескаться сталъ	עד אשר רגזו וחרדו
въ сводахъ адскихъ	האבנים בכפת מדורי
камень.	שאול .
Судъ къ сочинителю,	אולם משפט המחבר ,
казалось, былъ не строгъ,	נראה כי לא קשה הוא ,

תחתיו בראשונה כמעט
קָדחַ בדשן אש קטן ׃
אבל באחרונה , יותר ויותר
התלַקָה האש ׃
הנה דורות עולמים עברו ,
והאש לא יבצר ׃
הנה תחת הרוצה
המדורה כבר נכבתה ,
אולם תחת המחבֵר היא
רעה יותר מרגע אל רגע ׃

Подъ нимъ сперва чуть
тлѣлся огонекъ,
Но тамъ, чѣмъ далѣе,
тѣмъ болѣе разгорался.
Вотъ вѣки протекли,
огонь не унимался,
Ужъ подъ разбойникомъ
давно костёръ погасъ
Подъ сочинителемъ онъ
злѣй съ часу на часъ.

— 14. —

הַמְשֵׁךְ ,

פֿאָרטועטצונג ,

Продолженіе,

בראותו כי לא הוקל ממנו
העונש , הסופר בסוף
צועק מעוני ומצרה ,
אשר יושר וצדק מאומה
באלהים אין ,
הלא הוא מלא בתהלתו

Не видя облегченья,
Писатель наконецъ
кричитъ среди мученья,
Что справедливость въ
Богахъ нимало нѣтъ,
Что славой онъ

наполнилъ свѣтъ,	את הארץ ,
И ежели	וגם אם
писалъ немножко вольно,	כָּתַב מְעַט הֶפְקֵירוּת ,
То слишкомъ ужъ за	הלא כבר יותר מִדַּי
то наказанъ больно,	הוכה במכאוב ,
Что онъ не думалъ	ואשר מעולם לא חשב להיות
быть разбойника грѣшнѣе.	חוטא יותר מהרוצח .
Тудъ предъ нимъ,	והנה לפניו ,
во всей красѣ своей,	כלילה בהדרה ,
Съ шипящими между	נחשים החורקים שנם
волосъ змѣями,	בין קווצות ראשה ,
Съ кровавыми въ рукахъ	בידיה שבטים מגואלים
бичами,	בְּדָם ,
Изъ адскихъ трехъ	משלש אחיות התפתה
сестеръ явилась одна.	נגלתה לפניו אחת .
,,Несчатный!'' говоритъ она.	„אובד!" קראה אליו .
,,Ты ль Провидѣніе пѣняешь?	„האתה על ד' יזעף לבך?
И ты ль съ разбойникомъ	ואתה עם הרוצח
себя равняешь?	תְּשַׁוֶּה לך ?
Передъ твоей ничто	לעמת חטאתך כאין
его вина.	היא חַטָּאתוֹ .
По лютости своей и	באכזריותו
злости,	וברשעתו ,

Онъ вреденъ былъ,	הִרְשִׁיעַ לעשות ,
Пока лишь жилъ,	רַק כל עוד היה בחיים חַיָּתוֹ ,
А ты..: уже твои давно	אבל אתה :.. מכבר הנה
истлѣли кости,	עצמותיך נִחֲרוּ ונרקבו ,
А солнце разъ не взойдетъ	והשמש לא תצא יום אחד
чтобъ новыхъ отъ тебя	מבלי הרשים לבקרים לגלות
не свѣтило бѣдъ.	על פני התבל רעותיך .
Твоихъ твореній ядъ	אֶרֶס אשר מסכת בספרך
не только не слабѣетъ,	לא לבד אשר לא ירפה ,
Но, разливаяся,	אֲבָל כנחל שוטף ישטוף ,
вѣкъ отъ вѣку лютѣетъ.	ומדור לדור יתאכזר וירשיע .
Смотри (тутъ свѣтъ	הבט נא (ותתן אותו לראות
ему узрѣть она дала),	את האור) „
Смотри на злыя всѣ	הבט נא על כל
дѣла,	המעשים הרעים
И на несчастія,	ועל כל הצרות
которыхъ ты виною!	אשר אתה הֲסִבּוֹתָ בכל אלה !
Вотъ дѣти стыдъ	הנה פה בנים , בוז
своихъ семей,	משפחותָם .
Отчаянье отцевъ	שבר רוח לאביהם
и матерей,	ולאמותֵיהֶם .
Кѣмъ умъ и сердце въ	ממי ראשם ולבבם
нихъ отравлены?	הֻרְעָלוּ ?

Тобою.	מִמְּךָ .
Не ты ли величалъ безвѣрье	אם לא אתה הרימות עַל
просвѣщеньемъ?	אַל אמונה לאור החכמה ?
Не ты ль въ приманчивый,	אם לא אתה במראה
въ прелестный видъ облекъ	יפה אוחז עֵינַיִם העטית
и страсти и порокъ?	התאוות המגונות והחטאים ?
И вонъ, упоены твоимъ	וְשָׁם שא נא עיניך וראה
ученьемъ,	שכורי יין למודך .
Такъ цѣлая страна	שם כבר כלה
полна	מָלֵא
Убійствами и грабежами,	רֶצַח וָשׁוֹד ,
Раздорами и мятежами,	רִיב וּמָדוֹן גם מֶרֶד
И до погибели доведена тобой!	ויורדים לשחת על ידך !
Въ ней каждой капли	בה כל טפת
слезъ и крови-ты	דֶמַע וכל טפת דם ממך
виной.	הכל .
И смѣлъ ты на	ואתה עודך עז רוח על
Боговъ хулой	אלהים בדופי
вооружиться?	ושמצה להתאַזֵּר ?
А сколько въ предъ еще	וכמה עוד לימים הבאים
родиться	תּוּלַדְנָה
Отъ книгъ твоихъ на	מספריך
свѣтѣ золъ!	רעות בתבל !

Терпи же, здѣсь по дѣламъ	סבל יסורים, לפי מעשיך
тебѣ и казни	ישפטוך פה , ענשך ע״פ
мѣра“	המדה״·
Сказала гнѣвная Мегера	כן דברה בת התפתה הרוגזת
И крышкою нахлопнула	ובצמיד פתיל מחאה
котелъ.	על הדוד ותכסהו .

— 1. —

ТАИНСТВЕННЫЕ	נסתרות
пути Провидѣнія.	דרכֵי הַשֵׁם .

Одинъ пустынникъ,	נזיר מתבודד אחד אשר
недовольный	לא מצא מרגוע לנפשו
превратными	ומתלונן על תהפוכות
происшествіями свѣта,	מַעֲשֵׂי ומקרות התבל ,
и не умѣя согласить	ובלי להבין איך
безчисленныхъ горестныхъ	להעריך במערכת שוה
случаевъ жизни	המקרות הרעות בחיים
съ промысломъ	אשר אין ספורות למו, אל
Творца,	השגחת הבורא ,
рѣшился пуститься въ	גמר בנפשו להתהלך בדרך
путешествіе, чтобъ	ולנסוע, לחקור ולדרוש
изслѣдовать ходъ вещей	תהלוכות הדברים
ближе и вѣрнѣе.	יותר קרוב ויותר נאמן
	(בלי שפוט ע״פ שמועה רחוקה) .

Въ первый день странствованія	ביום הראשון מנסיעתו
онъ встрѣчается съ	פגע בדרך
молодымъ чужестранцемъ,	איש נכרי בָחוּר ,
котораго физіономія	אשר תואר פניו
плѣнила его,	לקח את לבו ,
Незнакомецъ сказалъ ему,	הנכרי הזה אמר אליו ,
Пойдемъ со мною,	לך עמדי ,
другъ мой! покажу тебѣ	ידידי ! הנה אנכי אראך
тайны, въ книгѣ судебъ	נסתרות בספר גורלות ד׳ ,
сокровенныя, мои открытія	צפונות הַנִגלות לך מִפִּי
успокоятъ твою душу, и	תַּרְגִיעֶנָה נפשך ואז
перестанешь роптать на	תחדל מִלְהִתְלוֹנֵן על
Существо, управляющее	הנמצא , הנוהג (בחסדו)
земнородными „Пустынникъ	בני האדמה״ הַנָזִיר
обрадовался	מלא שמחה כי מצא
доброму товарищу	חבר טוב
въ дорогѣ, и пошелъ съ	בדרך וילך אתו
нимъ далѣе,	הלְאָה .
Около вечера они пришли въ	לעת הערב בָּאוּ
одинъ загородной домъ,	בבית אחד מחוץ לעיר ,
Хозяинъ принялъ ихъ съ	בעל הבית קִבֵּל אותם
отличною благосклонностью,	בפנים יפות עד מאֹד ,
и ничего не жалѣлъ для	ולא חס למאומה מכבד

угощенія посѣтителей,	בה את האורחים .
На другой день,	למחר , ביום השני ,
пустынникъ, выходя оттуда,	המתבודד בצאתו משם,
замѣтилъ, что спутникъ его взялъ	ראה אשר רֵעו לקח
тихонько золотую чашу	בַּסֵתֶר קערת זהב
и положилъ себѣ въ карманъ,	ושם אותה בכיס בגדו .
Не зная чему приписать тоть	בלי דַעַת איך לשפוט
странный поступокъ,	מעשה נִפְלָאָה כזאת ,
онъ рѣшился съ	גמר בלבו , לכבוש את
терпѣніемъ дожидаться	רוחו ולחכות ברוח
объясненія и	נכון הפתרון
присматривать за	לשום עיניו ולהשגיח
чужестранцемъ.	על הנכרי הזה .
На третій день они посѣтили	ביום השלישי באו לְבַקֵר
другой домъ, не смотря	בית אחר , בלי שום
на то, что тамъ	לב על זה , אשר שם
не охотно ихъ	לא קִבלו בנפש חֲפֵיצָה
приняли, молодой	את פניהם , הנער
незнакомецъ подарилъ	הנכרי נתן במתנה

золотой сосудъ хозяину,	את כלי הזהב לבעל הבית.
Ввечеру опять они возвратились	בערב שָׁבוּ שֵׁנִית
въ тотъ домъ, гдѣ	בבית הלז אשר שם בעל הבית
страннопріимный	המכנים אורחים
хозяинъ обласкалъ	הראה להם
и принялъ ихъ радушіемъ.	חִבָּה וקִבֵּל אותם בשמחה
При наступленіи ночи,	בְּבוא הלילה ,
чужестранецъ прокрался	הנכרי התגנב לבוא
въ комнату, гдѣ покоилось	בחדר אשר שם ישן
трехлѣтнее дитя,	ילד בן שלש שנים ,
подошелъ къ колыбели,	נִגַּשׁ אל הערִישָׂה ,
вынулъ кинжалъ	שלף כידון
и умертвилъ младенца.	והמית את הנער .
Сіе зрѣлище привело въ	המראה הזאת הביא אימה
ужасъ пилигрима, однакожъ	על הנוסע , אבל
онъ укрѣпился, несказалъ	התחזק במעוזו , לא הוציא
ни слова и расположился	מפיו דבר וגמר בלבו
ждать, что изъ этого	לחכות מה יהיה
выйдетъ,	אחרית דָבר .
Странники снова отправились	הנוסעים עברו עוד
въ дорогу и шли до	לדרכם והלכו עד
тѣхъ поръ, пока	העת ההיא , עד
не застигла ихъ	אשר חָשַׁךְ עליהם

ночь. Стараясь дойти	הלילה, בהתעלם לילך
до отдаленнаго и незнакомаго	ולבוא עד בית רחוק
дома, они удвоили	וזר להם, נשאו פי שנים
шаги,	את רגלם.
Тамошній хозяинъ употребилъ	(כבואם שם) בעל
всѣ способы	הבית עשה כל התחבולות
сдѣлать почлегъ для	לעשות להם המלון
нихъ пріятнымъ,	מקובל ונעים.
Въ слѣдующій день по утру онъ	למחר בבקר
далъ имъ надежнаго	נתן להם מורה דרך נאמן
проводника и не безъ	ולא באפס צער ומגינת לב
сожалѣнія разстался съ ними.	התפרד מהם.
Спустя нѣсколько часовъ	אחרי עבור איזה שעות
они приблизились къ мосту,	קרבו לבוא אל גשר.
Незнакомецъ, взошедъ на	הנכרי בעלותו אל
средину онаго, вдругъ	תוך הגשר פתאום נפל על
бросился на провожатаго и сильно	מנהיגם ובחוזק דחה
толкнулъ его, несчастный	אותו, האובד הזה
упалъ въ воду и утонулъ,	נפל במים ויטבע,
Въ сію минуту,	בזו הרגע,
пустынникъ, будучи не въ	המתבודד בהיותו באין
силахъ воздержаться отъ	כח יותר לכבוש את מורת
негодованія, началъ укорять	רוחו, החל לגנה ולהזכיר

незнакомца въ жестокости.	עוֹנוֹ להנכרי כי אכזר הוּא.
„Остановись слабое твореніе!	„עמוד נא, יציר חלש!
не дерзай роптать червь,	אַל תרהיב בנפשך להתלונן
пресмыкающійся по землѣ!	תולעת זוחלת על האדמה!
вскричалъ послѣдній. научись	צעק אליו הנכרי, לְמד
изъ того, что	לדעת ולהבין מזה אשר
ты видѣлъ,	ראִיתָ,
познавать неизслѣдимые	לְהַכִּיר דרכי ד׳ הנסתרות
пути Промысла.	אשר אין חֵקר למו.
Благотворительный	המכנים אורחים הטוב
страннопріимецъ-первый,	והצדיק-הראשון אשר
у котораго мы были,	היינו בביתו
скоро погибъ бы отъ золотой	יָרַד במהרה לשחַת בדבַר
чаши изъ которой любилъ	קערת זהב אשר אהב ממנָה
пить вино до пресыщенія	לשתות יין עד כי סָבָא
и изнуренія силъ,	וְכָלָה כחו בשכרותו,
Не лучше ли я	אִם לֹא טוב עָשִׂיתִי
сдѣлалъ отнявъ у	אשר לקחתי ממנו שאהבה
него случай разстроить	נפשו ושבותי בעדו
здоровье и умереть	מבלי להשחית בריאותו ולמות
прежде времени отъ	טרם עתו באשר כי אין
невоздержанія?.	מעצור לרוחו?
Сія роковая чаша	הקערה הזאת מתנת

досталось скупому,	מערכת השמים נפל
нечувствительному	בגורל לְהַבִילִי ,
корыстолюбцу.	לערל לב האוהב בצע .
Съ помощію моего подарка,	בְּעֶזְרַת מנחתי ,
онъ не замедлитъ	לא יתמהמה מלמסור
предаться такимъ	את נפשו לכל תכלית
крайностямъ,	וקץ נפלא (פתרון נפשו למות)
которыя навлекутъ ему	אשר ימשכו עליו
болѣзнь неизлѣчимую,	מחלה בלתי תֵרָפֵא ,
а это послужитъ отчасти	וגם זאת תשמש לפעמים
къ наказанію его за	להוכחה ולענשו בעד
жизнь, безполезную	החיים , אשר אין בם
для общества,	תועלת להחברה ,
тягостную для него самаго,	והמה לכבד משא עליו
а отчасти-къ	לבדו , ולפעמים-לטובתו
исправленію.	(כי ייטיב דרכו) .
Предвидя, что	בראותי מראש , אשר
родители, по излишней	האבות , ביתרון האהבה
привязанности къ	וקשר נפשם
своему сыну, оставятъ	בנפש בנם , יעזבו
безъ вниманія образованіе	אותו בלי פקוח עין על
ума и сердца его,	השכלת והישרת שכלו ולבבו ,
допустятъ укорениться въ	יניחו להכות שורש בקרב

немъ гнуснѣйшимъ	לבו העונות
порокамъ, и будутъ	התועבות למאד , ויהיו
причиною, какъ собственнаго	נסיבה לצרת נפשם
своего несчастія, такъ	ומצוקתם גם למנת גורלו
и его бѣдственной участи,	המר אז
я лишилъ жизни сего	עשקתי החיים להילד
младенца.	ההוא .
Наконецъ я утопалъ слугу	באחרונה טבעתי העבד
за то, что онъ	במים בעבור זה , יען כי
вчера сговорился	תמול קָשַׁר
съ товарищами своими	קשר עם רֵעָיו
убить и обкрасть	להמית את אדונו
господина.	ולגנוב כל אשר לו .
Перестань же теперь	עתה חדול נא
обвинять	מלהרשיע
таинственные пути	דרכי ד׳ הנסתרות ,
Провидѣнія.	דרכי השגחה .
Оно всегда	השגחת ד׳ תמיד
дѣйствуетъ съ правосудіемъ	תפעול במשפט צדק
и премудростію,	ובחכמה נפלאה ,
непостижимыми для	אשר לא יושגו ולא יובנו
ограниченнаго твоего	לְהַשָּׂגָתְךָ
понятія,	המוּגְבֶּלֶת .

Знай, слабый смертный,.	דַע, בֶּן תְּמוּתָה חַלָּשׁ,
что для познанія всѣхъ	אֲשֶׁר לָדַעַת כָּל
таинствъ Божіихъ,	הַנִּסְתָּרוֹת אֲשֶׁר לַה׳,
надобно самому быть Богомъ.	צְרִיכִים לִהְיוֹת אֱלֹהִים.
Долгъ твой обязываетъ	חוֹבָה עָלֶיךָ
тебя благоговѣть предъ	לְהִשְׁתַּפֵּךְ נַפְשְׁךָ לִפְנֵי
существомъ Всѣвѣдущимъ,	הַנִּמְצָא הַיּוֹדֵעַ כֹּל,
управляющимъ	הַשַּׁלִּיט
происшествіями	בְּכָל מִקְרוֹת וּמַעֲשֵׂי
вселенной, и вѣрить,	הַתֵּבֵל, וּלְהַאֲמִין,
что все случающееся въ мірѣ	אֲשֶׁר כָּל הַנַּעֲשֶׂה
зависитъ отъ	בָּעוֹלָם תָּלוּי
причинъ достойныхъ	מֵהַסִּבּוֹת וְהָעִלּוֹת הָרְאוּיוֹת
верховной Премудрости.	לְהַחָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה.

НРАВСТВЕННЫЯ ИЗРЕЧЕНІЯ.

אִמְרֵי בִּינָה (יושר)

Всякое начало трудно.	כל הַתְחָלוֹת קשות .
Охота и любовь къ предмету, дѣлаютъ легкими трудъ и работу.	האהבה אל כל פעולה וההשוקה עושות כל עמל קל וכל עבודה מְתוּקָה .
Праздность первый изъ грѣховъ.	הבטלה ראשית כל חַטָאת .
Лѣнивому некуда дѣваться отъ множества дѣлъ, а трудолюбивый всегда надѣется получить	להעצל אין מקום לְהִמָלֵט שם מרוב עבודה . והאוהב את המלאכה תמיד מיחל להשיג

עוד מלאכה .	по больше работы.
יוצר כל נתן לנו החיים לעבודה בשקידה , ולא למשא כְבֵדָה .	Творцемъ дана намъ жизнь для прилежнаго труда, а не въ тягостную ношу.
הברכה תבוא רק לראש החריצות , כתנובת השדה אחרי הגשם , בלי חריצות החיים היו לנו לַבַדֵינוּ לנטיל מַשָּׂא .	Благословеніе слѣдуетъ только за прилежаніемъ, какъ плодородіе за дождемъ, безъ прилежанія жизнь была бы для самихъ насъ бременемъ.
אין איש עוד לא נִחַם על אשר שקד על המלאכה בלי לִיגֹעַ .	Никто еще не раскаявался въ неутомимой дѣятельности.
כל רגע ראוי להיות לי יקר .	Каждая минута должна быть для меня драгоцѣна.

כל עוד אשר אני נַעַר ,	Такъ какъ я еще молодъ,
בכל יום ויום אוסיף	то ежедневно буду
להתאמֵץ ,	прилагать стараніе къ тому,
אשר לימים הבאים	чтобъ нѣкогда въ
לעת זקנתי אֲבַלֶּה יָמַי	старости вести
בנעִימִים ובמרגוע .	жизнь довольную.

עֲשֵׂה טוב ולא תירא	Дѣлай добро и не бойся
מפני איש .	никого.

בן מקשיב	Послушное дитя
מהרה סר לְמִשְׁמַעַת .	повинуется скоро.

גם במעלליו	Въ игрушкахъ уже
יתנכר נָעַר .	узнаютъ отрока.

אַל תהיה נמהָר	Не будь скорохватъ
בלשונך ועצל	языкомъ а лѣнивъ въ
במעשֶׂיך .	дѣлахъ,

лучше откровенные упреки нежели любовъ закрытая:	טובה תוכחת מגלה מאהבה מסתרת .
Есть другъ вѣрнѣе брата.	יש אוהב דבק מאח .
Говори мало а дѣлай много.	אמור מעט ועשה הרבה .
У мудраго ротъ въ сердцѣ, у глупаго сердце во рту.	פי חכם בלבו ולב כסיל בפיו .
Лѣнивцу все легкое трудно, прилежному все трудное легко.	להעצל כל דבר קל-קשה להחרוץ כל הקשה קל .
Глупый вѣритъ все кромѣ глупый вѣритъ все.	פתי יאמין לכל דבר , מלבד פתי יאמין לכל דבר .

Все ложно во рту лжеца, кромѣ все ложно во рту лжеца.	כל דבר שקר בפי דובר שקרים , מלבד כל דבר שקר בפי דובר שְׁקָרִים .
Завистникъ завидуетъ всѣмъ, кромѣ завистникъ завидуетъ всѣмъ.	המקנא מקנא לכל איש מלבד המקנא מקנא לכל אִישׁ .
У щедраго карманъ въ рукахъ, а у неподатливаго руки въ карманѣ.	כִּים איש נדיב בידיו , וידי איש רע עַיִן בכיסו .
Мудрый не говоритъ и дѣлаетъ, а глупый не дѣлаетъ и говоритъ.	החכם אינו מדבר ועוֹשֶׂה , והכסיל אינו עוֹשׂה ומדבר .
Мудрый въ собственныхъ своихъ глазахъ, глупецъ въ глазахъ всего свѣта.	איש חכם בעיניו , סָכָל בעיני כל .

טוב לפגוש דוב ביער
מבין אנשים כסיל
ובער .

Лучше встрѣтить медвѣдя
въ лѣсу, чѣмъ невѣжу
среди людей.

מה דְסָנֵי עֲלָךְ
לא תעביד לחברָךְ .

то что тебѣ непріятно
не сдѣлай ближнему.

אם תרצה אשר אֲחֵרִים
יראו לךָ פנים מאירות ,
אז גם אתה הֱוֵי מקדים
להם פנים מאירות .

Ежели хочешь чтобъ
другіе тебя радовали,
то долженъ и самъ
быть услужливъ.

הַמֵּצִיק ואוהב
לְהָצִיר לזולתו , גם הוא
יִשָּׂנֵא מזולתו .

Кто мучитъ и любитъ
огорчать другихъ, тотъ
и самъ не любимъ.

השוכח בְּצָרַת
אֶחָיו , לא לו
יאתה להיות
צוֹלֵחַ .

Кто забываетъ о нуждѣ
своихъ братьевъ, тотъ не
заслуживаетъ быть
счастливымъ,

לועג לרש
חרף עושהו ׃

Кто издѣвается надъ бѣднымъ,
тотъ хулитъ его создателя.

גם לרעהו ישנא
רש ואוהבי
עשיר רבים ׃

Убогій и своему товарищу
нелюбимъ, а богатый
много имѣетъ пріятелей.

העניות איננה חטאת ׃

Бѣдность не порокъ.

היה תמיד ישר
גם טוב , אז לא תהיה
לעולם חסר
טוב ורוח עלז ׃

Будь всегда благочестивъ
и добръ и ты не будешь
никогда лишенъ
душевнаго веселья.

השמחה בחלקו ומרגוע נפש
מעז לרוח ולב ׃

весолость и довольство
подкрѣпляетъ духъ и сердце.

צדקות רבות ורובי רשע
המה מאהבת נפשו
ילדי פשע ׃

Самолюбіе рождаетъ
многіе роды добродѣтелей
и пороковъ.

Человѣкъ полагаетъ,	רבות מחשבות בלב איש
а богъ распоряжаетъ.	ועצת ד׳ היא תקום.
Боже! дай намъ силы	ד׳ אלהים! תן לנו כח
бодрости на совершеніе	ועוז לעשות
благо и полезнаго!	כל טוב ומועיל!

КОНЕЦЪ. — **תם**

כל החפץ לקנות את הספר הזה ישיג אצלי **המחבר**
ברחוב גענשא בחצר נ אָ ל ד מ אַ ן No. 2287 a. , וגם בסקלאד
של הנגיד ר׳ **נחמי׳ אלטער** ברחוב נאליווקע בחצר לוּבאַס ,